

TILINPÄÄTÖS 2023

SISÄLLYS

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	16
1.5. Kaupungin henkilöstö	18
1.6. Ympäristöasiat	19
1.7. Muut ei-taloudelliset asiat	21
1.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	22
1.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	24
2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ ..	25
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	28
3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	28
3.2. Toiminnan rahoitus	32
4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	34
5 KOKONAISTULOT- JA MENOT	38
6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	39
6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen sisältyvistä yhteisöistä	39
6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	39
6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	40
6.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	40
6.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	41
6.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	43
7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	49
7.1. Asiaa koskeva sääntely	49
7.2. Tilikauden tuloksen käsittely	49
7.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet	49
8 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	50
9 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	65
9.1. Käyttötalouden toteutuminen	65

9.1.1. Hallintopalvelut	65
9.1.2. Kehittämispalvelut.....	75
9.1.3. Varhaiskasvatus ja perusopetuspalvelut	84
9.1.4. Kalajoen kampus, lukio ja Akatemia palvelut.....	89
9.1.5. Tekniset palvelut.....	94
9.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	110
9.3. Investointien toteutuminen.....	112
9.4. Rahoitusosan toteutuminen.....	117
9.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	118
10 TULOSLASKELMA	121
11 RAHOITUSLASKELMA	122
12 TASE	123
13 KONSERNILASKELMAT	126
14 LIITETIEDOT	131
15 MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET	149
16 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	156
17 KESKEISET TYTÄRYHTIÖT	159
17.1. Kalajoen Lämpö Oy.....	159
17.2. Kalajoen Kuitu Oy.....	159
17.3. Koy Kalajoen Vuokra-asunnot	160
17.4. Kalajoen Hiekkasärkät Oy	161
17.5. Kalajoen Satama Oy.....	163
18 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	165
19 LUETTELOT JA SELVITYKSET	166

TOIMINTAKERTOMUS

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Kalajoen kaupungin strategisissa linjauksissa on jo vuosikymmeniä tavoiteltu positiivista työpaikka- ja väestökehitystä. Nämä tavoitteet yhdessä tasapainossa olevan talouden kanssa mahdollistavat pitkäjänteisen kehittämistyön ja kattavan palvelutarjonnan kalajokisille asukkaille, yrityksille ja veronmaksajille.

Väestökehitys positiivista talous vakaalla pohjalla

Viime vuonna Kalajoen asukasluku kasvoi hieman (+32). Kasvu selittyi käytännössä nettomaahanmuutolla ja kuvastaa samalla hyvin sekä Kalajoella, että koko maassa haasteellista ikärakenteen muutosta. Omien osajien ohella tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa. Ilman kehittyvää yritystoimintaa ja työperäistä maahanmuuttoa riskinä on ajautuminen työvoimapulaan ja negatiivisen kehityksen kierteeseen. Tästä on jo Suomessa lukuisia surullisia esimerkkejä. Kalajoella emme ole täysin päässeet tavoiteltuihin väestökehityslukuihin, mutta Kalajoki on kuitenkin iloinen poikkeus Pohjois-Pohjanmaalla. Oulun seudun lisäksi on vain muutamia kaupunkeja, joissa väestö ei ole vähentynyt rajusti 2000-luvulla, ja Kalajoki on yksi näistä menestyjistä. Lisäksi alueemme kuntakentässä poikkeuksellisesti tasapainossa oleva talous antaa meille mahdollisuuden jatkossakin panostaa palvelutarjontaan ja paikkakunnan kehitystä vauhdittaviin kehittämistoimenpiteisiin.

Sota ja suhdanne näkyvät työllisydessä

Venäjän käynnistämä häikäilemätön ja brutaali sota Ukrainassa näkyy myös meillä. Ukrainassa koetut asiat ovat järkyttävän surullisia verrattuna meidän Suomessa tällä hetkellä kokemiin ongelmiin, ja Ukraina sekä ukrainalaiset tarvitsevat ja ansaitsevat kaiken tukemme. Myös Kalajoki on ottanut vastaan sotaa pakenevia ukrainalaisia ja vapaaehtoistyönä on tehty ilahduttavan paljon toimenpiteitä ukrainalaisten hyväksi. Sota ja suhdanne näkyvät myös paikallisissa yrityksissä ja työllisyyslukuissa. Näitä haasteita ei pidä väheksyä. On erittäin tärkeä, että osaamme mahdollisimman hyvin tukea ja kulkea rinnalla haasteellisena aikana ja auttaa löytämään uusia mahdollisuuksia. Meillä erityisesti tarhaustoimiala ja rakennusteollisuus ovat tällä hetkellä vaikeassa tilanteessa. Toivottavasti kykenemme yhtä luovasti kuin kasvutilanteissa hakemaan yhdessä ratkaisuja, joilla selvittään vaikean suhdanteen yli ja päästään hyödyntämään heikon suhdanteen jälkeen aina seuraavaa noususuhdannetta.

Strategiset kärjet elinvoiman edistäjinä

Kalajoen kaupungilla on tällä hetkellä poikkeuksellisen paljon tärkeitä kehittämis- ja investointihankkeita meneillään. Talousarviovuoden aikana ryhdyttiin seuraamaan strategisten kärkien etenemistä tehostetusti ja samalla välitarkasteluin varmistettiin kaikki mahdollinen tuki hankkeiden etenemiseen. Hankkeet ovatkin pääsääntöisesti edenneet vauhdilla. Sataman yrityspuistosta tulee alueen kiinnostavin teollisuuspuisto, sillä missään muualla lähialueella ei ole tarjolla niin edullisia logistisia yhteyksiä teolliselle yritykselle. Maanhankinta on saatu suoritettua, kunnallistekniikkaa rakennetaan ja kaavoituksen täydentäminen on käynnistetty. Kiinnostus aluetta kohtaan on alustavissa kontaktinneissa todettu lupaavaksi ja Kalajoki Industrial Park tulee olemaan samanlainen menestystarina kuin matkailukeskuksemme.

Kampuksen toteutuksessa on edetty yhtiön perustamisvaiheeseen. Hanketta viivästi hieman kaavallinen tarkastelu, jossa kiinnitettiin huomiota rakentamisen mahdollistamisen lisäksi normaalia enemmän rakennustapaan, koska rakennus tulee keskeiselle paikalle. Marinan ensimmäisen vaiheen talonrakennustyöt ovat hyvässä vauhdissa ja varsinaisen venesataman rakentaminen etenee aikataulussa. Täydentävänä toimenpiteenä selvitetään vielä hyvässä yhteistyössä jakokunnan kanssa sillan aukon kasvattamista, jolla tavoitellaan veden virtaamisen lisääntymistä ranta-alueella.

SOTE-keskuksen uuden siiven rakentaminen ei ole edennyt. Kaupunki on tehnyt viime vuosien aikana Pohteelle useamman kerran esityksen hankkeen käynnistämisestä Pohteen määrittelemässä laajuudessa, mutta tilausta ei ole vielä saatu, jolloin henkilöstö ja asiakkaat ovat joutuneet toimimaan taloudellisesti ja toiminnallisesti huonommissa väistötiloissa.

Henkilöstöohjelman laatiminen on käynnistetty ja henkilöstökysely toteutettu. Ohjelman laatimisella ja kyselyn tekemisellä tavoitellaan, että kuljetaan kohti Pohjois-Suomen parasta julkisen sektorin työpaikkaa. Samalla tavoitellaan sitä, että kaupungin henkilöstö on edelleen osa paikkakunnan myönteistä kehitystä ja yhteisöllisyyttä vahvistava tärkeä osatekijä.

Panostus lapsiin ja nuoriin jatkuu vahvana

Kalajoen panostukset lapsiin ja nuoriin ovat alueen suurimpia. Raution monitoimitalon valmistumisen jälkeen pitkä suunnitelma koulujen uudisrakentamishankkeista on saatu toteutettua. Opetusta annetaan pääsääntöisesti nykyaikaisissa ja toimivissa tiloissa. Aivan täysin ei Merenojan yhtenäiskoulun mitoituksessa onnistuttu ja valitettavasti osittain joudutaan edelleen toimimaan tilapäisratkaisujen varassa. Peruskouluinvestointien jälkeen kaupunki toteuttaa uudet varhaiskasvatuskeskukset, ensin käynnissä olevan hankkeen Kalajoen keskustaan ja sen jälkeen Himangan keskustajamaan. Kampuksen toteutuksella vastataan toisen asteen oppimisympäristöjen tarpeisiin. Hankkeella on toivottavasti vaikutuksia myös Kalajoen vetovoimaan toisen asteen

opiskelupaikkakuntana, etenkin kun rakennushankkeen ohella on käynnissä tärkeä toiminnallinen uudistaminen. Investointien ohessa Kalajoki on panostanut merkittävästi opetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttötalousmäärärahoihin. Kalajoki Akatemia on yhteistyökumppaneineen monella tapaa edelläkävijä palvelujen järjestämisessä ja yhteistyöverkoston rakentamisessa. Yksi merkittävä ulkopuolinen arviointi oli Suomen urheilugaalassa, jossa Kalajoki oli valtakunnan kolmen parhaan joukossa ehdolla Suomen liikkuvimmaksi kunnaksi.

Kalajoki 500 -juhlavuosi lähestyy

Kalajoella on pitkä ja arvokas historia. Ensi vuonna Kalajoella on juhlavuosi ja tasavuosien juhlistamista on alettu valmistella. Juhlavuoden ideoinnissa ja toteutuksessa on toivottavasti mahdollisimman paljon paikallista väkeä mukana. Yhtenä toimenpiteenä on suunniteltu Kalajoen historiasta kertovan näytelmän tekemistä ja esittämistä. Historiasta löytyy hyvin tähänkin aikaan soveltuva kalajokinen tapa ajatella ja toimia. Kalajokiset edellyttävät viranomaisilta oikeamielistä toimintaa. Täällä ei olla vailla niinkään mitään erityisasiaa vaan yhtäläiset toimintaedellytykset. Jossakin muualla on syntynyt kapina siitä, että on eletty yli varojen eikä valtio ole tullut apuun pelastamaan. Kalajoella kapina on syntynyt siitä, että viranomaisten toiminta on koettu epäoikeudenmukaiseksi. Ehkäpä tästä samasta ajattelutavasta löytyy taustaa myös siihen, miten moniongelmaiseen hyvinvointialueuudistukseen on suhtauduttu.

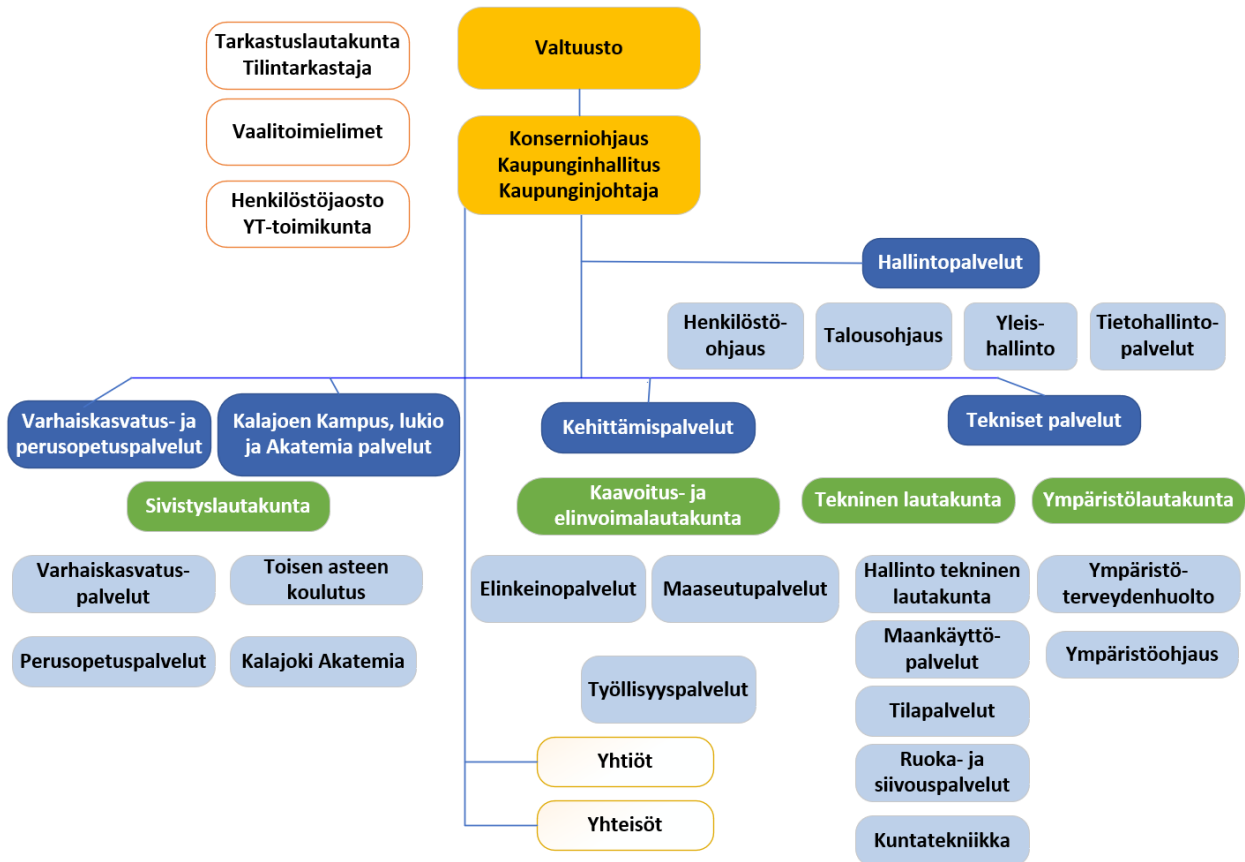
Lämmin kiitos sitoutumisesta ja yhteistyöstä

Kalajoen vahvuuden perusta osaavan henkilöstön lisäksi on jo pitkään ollut johdonmukainen ja rohkea päätöksenteko niin kehittämistoiminnassa kuin palvelutuotannon uudistamisessakin. Päätäjillä on riittänyt rohkeutta tehdä vaikeitakin ratkaisuja ja perustella tehtyjä ratkaisuja. Ilman linjakasta päätöksentekoa ja kannustavaa ilmapiiriä ei olisi ollut mahdollista saada kaupunkiorganisaatiossa niin hyvää kehitystä. Selkeät linjaukset ja vuorovaikutteinen yhteistoiminta innostavassa ilmapiirissä toistemme tehtävät tunnistaen, tekee meistä jatkossa vieläkin vahvempia.

Erittäin lämmin kiitos asiakkaille, yhteistyökumppaneille, henkilöstölle ja luottamushenkilöille tekemästänne arvokkaasta työstä.

Jukka Puoskari
Kaupunginjohtaja

1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kuva 1 Organisaatiokaavio

Kaupunginvaltuusto

Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Valtuustoon kuuluu 35 valtuutettua. Vuoden 2021 kuntavaaleissa valittujen valtuustojen toimikausi alkoi poiketen kuntalain (410/2015) 15 §:n 1 momentissa säädetyistä 1. päivänä elokuuta 2021 ja jatkuu toukokuun 2025 loppuun.

Valtuuston paikkajakauma 31.12.2023:

Suomen Keskusta r.p.	20
Kansallinen Kokoomus r.p.	4
Vasemmistoliitto r.p.	3
Vihreä Liitto r.p.	2
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.	2
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	1
Perussuomalaiset r.p.	3

Valtuuston puheenjohtajana toimi Miika Heikkilä (KESK), I vpj Markus Forslund (SDP), II vpj Mauno Rahkola (KESK) ja III vpj Paavo Tiinanen (KESK).

Valtuuston kokoonpano 1.1.2023 – 31.12.2023 on ollut seuraava:

Alatalo Sari	koulunkäynninohjaaja	KESK
Alho Päivi	koulunkäynninohjaaja, pääluottamusmies	VASL
Alho Sirkka	yliopiston opettaja, YTT	VASL
Arvo Jouko	luokanopettaja	KOK
Forslund Markus	aluesihteerin/ay toimitsija	SDP
Gronoff Tomi	rakennusalan artesaani, koulunkäynninohjaaja	KESK
Halmeenpää Hanna	FM, biologian ja maantiedon opettaja	VIHR
Heikkilä Miika	luokanopettaja	KESK
Heikkinen Timo	työnjohtaja	PS
Hihnala Seppo	tiimiesimies, ins. AMK	KESK
Isokääntä Olli	agrobiologi (AMK)	KESK
Myllylä Raili	sosionomi	KESK
Mäkelä Kalle	ajojärjestäjä, insinööri (AMK)	KESK
Mäntymäki Ritva	luokanopettaja, eläkeläinen	KESK
Mölsä Sami	myyntipäällikkö	KOK
Niemelä Mari	sosionomi	KESK
Nikula Antti	biologian ja maantiedon lehtori	KESK
Nikula Risto	eläkeläinen	KD
Pahkala Eija	kuntohoitaja	KESK
Pernu Lek	myyjä	PS
Pönttiö Fanni	tonttimyyjä	KESK
Pöyhtäri Tomme	yrittäjä	KESK
Rahja Jukka	maitotilayrittäjä	KESK
Rahkola Juha	toimitusjohtaja	KOK
Rahkola Mauno	maatalousyrittäjä	KESK
Rantala Hannu	tuotantopäällikkö	KESK
Saari Hanna	yrittäjä	KOK
Salmu Sami	FM, ict-projektipäällikkö	VIHR
Suni Timo		SDP
Tallila Markku	ict-asiantuntija	PS
Tiinanen Paavo	eläkeläinen	KESK
Tilus Riitta A.	hallintotieteiden maisteri	KESK
Tuliniemi Jenni	controller/BI-asiantuntija	VASL
Vuotila Aulis	yrittäjä, eläkeläinen	KESK
Ålander Pauli	yrittäjä, nuohooja	KESK

Toimintavuonna 2023 kaupunginvaltuusto kokoontui 10 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 97 asiaa. Vuoden 2022 tilinpäätös ja arviointikertomus hyväksyttiin 20.6.2023 ja vuoden 2024 talousarvio 28.11.2023. Vuoden aikana järjestettiin 10 valtuuston iltakoulua tai seminaaria, joiden teemoina olivat mm. konserniasiat, sijoituskatsaus, tilinpäätös ja talousarvio. Valtuutetut tekivät vuoden aikana 11 valtuustoaloitetta. Kuntalaisaloitteita jätettiin toimintavuonna neljä kappaletta.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia Kalajoen kaupungin hallinnon ja toiminnan johtamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Kaupunginhallituksen paikkajakauma 1.1. - 31.12.2023:

Suomen Keskusta r.p.	6
Kansallinen Kokoomus r.p.	1
Vasemmistoliitto r.p.	1
Perussuomalaiset	1

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.1.2023 – 31.12.2023 on ollut seuraava:

Pahkala Eija	kuntahoitaja	KESK, pj
Saari Hanna	yrittäjä	KOK, vpj
Alho Sirkka	yliopistonopettaja, YTT	VASL
Hihnala Seppo	tiimiesimies, ins. AMK	KESK
Niemelä Mari	sosionomi	KESK
Nikula Antti 30.3.2023 alkaen	biologian ja maantiedon lehtori	KESK
Myllylä Raili	sosionomi	KESK
Myllymäki Markku	eläkeläinen	PS
Mäkelä Kalle	ajojärjestäjä, insinööri (AMK)	KESK
Rahja Jukka, 1.1-29.3.2023	maitotilayrittäjä	KESK

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut vuonna 2023 kaupunginjohtaja Jukka Puoskari. Kaupunginhallitus kokoontui vuonna 2023 aikana 25 kertaa ja käsitteli 299 asiaa. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimi henkilöstöjaosto, joka kokoontui vuoden 2023 aikana neljä kertaa.

Henkilöstöjaosto

1.1.2023 - 31.12.2023 pj Eija Pahkala, vpj Hanna Saari, Sirkka Alho, Kalle Mäkelä, Mauno Rahkola.

Kaupungin muut tilivelvolliset toimielimet ja niiden jäsenet

Keskusvaalilautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023 pj Hanna Nikupaavo, vpj Tapio Ojala, Ilpo Ikäheimo, Sirkka Joensuu, Heikki Rahja.

Tarkastuslautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023 pj Hannu Rantala, vpj Timo Heikkinen, Kauko Hukka, Piia Härkönen, Sari Männistö, Mikko Ulvi, Heli Vuorinen.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023 pj Ritva Mäntymäki vpj Sami Mölsä, Risto Nikula, Eeva Myllynen, Lek Pernu, Perttu Siermala, Else Takkunen (1.1.2023-31.12.2023), Katja Tuliniemi (1.2.2023-31.12.2023), Aija Tilvis, Tero Översti.

Tekninen lautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023 pj Tomme Pöyhtäri, vpj Sirpa Heiska, Tomi Gronoff, Timo Heikkinen, Hanna Halmeenpää, Olli Isokääntä, Sirkka Joensuu, Hannu Rantala, Jenika Ylikauppila.

Ympäristölautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023 pj Fanni Pönttiö, vpj Timo Suni, Pauliina Halla-aho, Iida Siermala, Tuomas Kupari, Sami Salmu, Pauli Ålander.

Kaavoitus- ja elinvoimalautakunta

1.1.2023 - 31.12.2023 pj Mauno Rahkola, vpj Juha Rahkola, Hannu Heikkilä, Mari Niemelä, Riitta A. Tilus, Jenni Tuliniemi, Aulis Vuotila.

Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat vuonna 2023

Kaupunginjohtaja, palveluvastaavat ja palvelualuevastaavat.

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden näkymät olivat loppuvuonna 2023 epävarmat. Korkeiden korkojen välittyminen yksityiseen kulutukseen ja siihen liittyvä kuluttajien heikko luottamus sekä maailmankaupan vaatimaton kehitys heikentävät yhä näkymiä. Lisäksi geopoliittiset jännitteet pysyttelevät korkeana Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen sekä Lähi-Idän konfliktin takia. Toisaalta inflaation nopea hidastuminen ja työllisyyden pysyminen korkealla monessa taloudessa tukevat kasvunäkymiä. Maailmantalous kasvaa 2,7 prosenttia vuonna 2024. Kasvu kiihtyy kolmeen prosenttiin vuonna 2025. Euroalueen talouskasvu pysähtyi loppuvuonna 2023. Kokonaistuotanto supistui vuoden kolmannella neljänneksellä. Erityisesti Saksan teollisuuden näkymät ovat vaikeat. Inflaatio on hidastunut nopeasti, johtaen rahapolitiikan keventymiseen liittyvien odotusten aikaistumiseen. Rakentaminen on useassa maassa

syvässä kriisissä. Finanssipolitiikan odotetaan olevan lähivuosina lievästi kiristävää. Talouskasvu elpyy vuoden 2023 0,5 prosentista 0,9 prosenttiin vuonna 2024 reaalityulojen kasvaessa.

Suomessa hintojen nousu on vähentänyt yksityistä kulutusta merkittävästi. Julkisen kulutuksen kasvu on kuitenkin kiihtynyt vuoden 2023 aikana. Kulutusmenoja kasvattavat mm. ikäsidonnaisten menojen kasvu, hyvinvointialueiden kasvaneet kustannukset, Venäjän hyökkäyssodasta johtuva puolustusvälinehankintojen tarve ja maahanmuuttomenojen kasvu. Julkisen kulutuksen arvoa tulevillekin vuosille nostaa etenkin hintojen ripeä kasvu, vaikka inflaatio jo hidastuu, kiihtyneen inflaation vaikutus näkyy pitkien ostopalvelusopimusten vuoksi. Lisäksi julkisen sektorin ansiokehitystä vauhdittavat kunta- ja hyvinvointialueille sovitut palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmat sekä hyvinvointialueiden palkkojen yhtenäistämiseen liittyvä sopimus. Investoinnit vähenivät vuonna 2023 arviolta 5 %. Investoinneista puolet syntyy rakentamisesta. Investointinäkymät tulevaan ovat positiiviset, sillä esim. vihreän siirtymän investointisuunnitelmia Suomeen on yli 200 mrd. €. Erityisesti tuulivoima, akku-, vety- ja biojalostamoinvestointeja on tulossa ja suunnitteilla.

BKT heikkeni vuonna 2023 0,5 prosenttia. Useilla toimialoilla on kuitenkin paremmat odotukset tuotannon määrissä (teollisuus, alkutuotanto), poikkeuksena rakentaminen, jossa tuotannon tasot ovat vähentyneet jo v. 2022 alkaen. Palvelutuotanto putosi vuoden 2023 loppupuoliskolla suurelta osin rakentamisen pudotuksen vaikutuksista. Työllisten määrän kasvu loppui vuonna 2023 ja työllisyysaste supistuu hieman. Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt erityisesti yksityisellä sektorilla. Lisäksi työvoiman ulkopuolelle siirtyi runsaasti erityisesti miehiä. Työllisyysasteen laskuun vaikuttaa lisäksi runsas maahanmuutto.

Talouden keskeiset tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024
BKT markkinahinta, määrän muutos %	3,2	1,6	-0,5	0,7
Koko teollisuus, määrän muutos %	2,0	-1,3	0,2	1,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos %	2,2	7,1	6,3	2,0
Työttömyysaste	7,7	6,8	7,2	7,5
Valtionvelka suhteessa BKT %	51,3	52,7	55,4	58,5
Pitkä korko, 10 v, %	-0,1	1,7	3,1	3,2

Kuntatalouden kehitys

Vuosi 2023 merkitsi kuntatalouteen historiallisen suurta muutosta. Kuntien menot sekä verotulot ja valtionosuudet alenivat merkittävästi sosiaali- ja terveystalouden siirryttyä pois kuntien järjestämisvastuulta. Uudistukseen liittyvät vaikutukset konkretisoituvat kuntien talouteen kuitenkin viiveellä. Kunnat saivat vuonna 2023 verotuloja vielä sote-uudistusta edeltäneiden korkeampien veroprosenttien mukaisesti yhteensä 1,4 miljardia euroa. Myös valtionosuuksia kertyi kuntiin nykytilannetta enemmän, sillä kuntien valtionosuusrahoitusta tarkistetaan takautuvasti uudelle, pysyvästi alemmalle tasolle vuodesta 2024 alkaen. Nämä sote-uudistuksen hännät tekivät kuntataloudesta vuonna 2023 varsin vahvan. Kuntatalouden tilinpäätösarvioiden mukaan tulos on 1,8 mrd. €. Kuntatalous on tasapainossa: toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous on

lievästi ylijäämäinen ja velkamäärä laski edellisvuodesta. Kuntien menoissa on kasvua, erityisesti varhaiskasvatuksessa, mutta todellinen kulukehitys osin hautautuu sote-uudistuksen tehtäväsiirron vuoksi.

Kuntien lainakanta laski jo toista vuotta. Vuonna 2023 syömävelkaa otettiin kuitenkin n. 9 milj. euroa (syömävelka on negatiivisten vuosikatteiden summa). Myös Kalajoen kaupungin lainakanta laski toista vuotta. Kuntien vuosikatteet eriytyivät ja isojen kaupunkien vuosikatteet kehittyivät parhaiten. 5 000-20 000 asukkaan kuntien keskimääräinen vuosikate €/as oli 640. Kalajoen vuosikate per asukas oli 1 027 €/as.

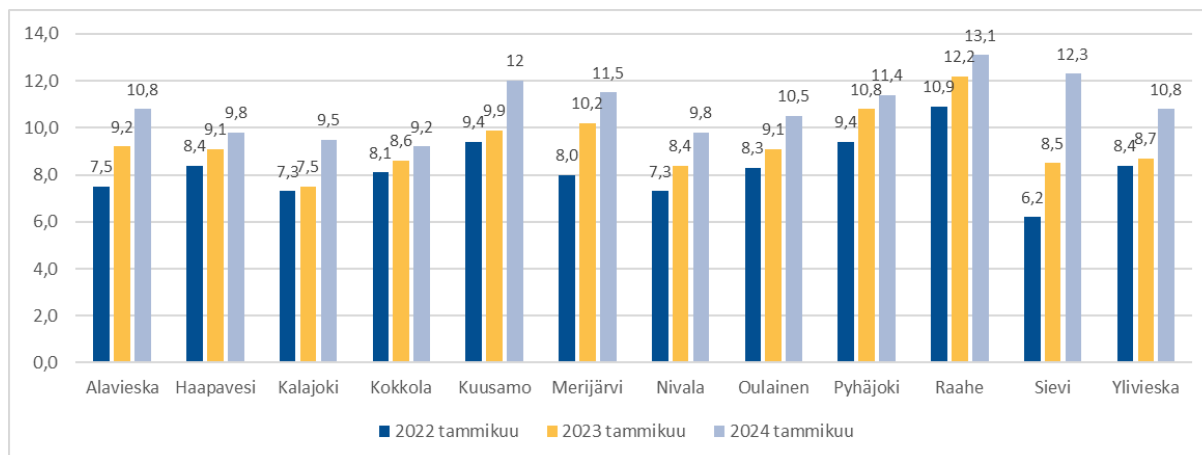
Kuntien investoinnit painottuivat isoihin kaupunkeihin. 5 000-20 000 asukkaan kunnat investoivat keskimäärin 610 €/as. Kalajoen poistonalaiset investoinnit olivat 525 €/as.

Kuntien eriytyminen jatkuu, kolmasosa vuoden 2023 kuntien tuloksesta syntyi Helsingissä ja Espoossa, negatiivinen tulos arvioiden mukaan 49 kunnassa. Väliaikaisten vaikutusten poistuessa kuntatalouden tilanne heikkenee voimakkaasti jo vuonna 2024.

Oman alueen kehitys

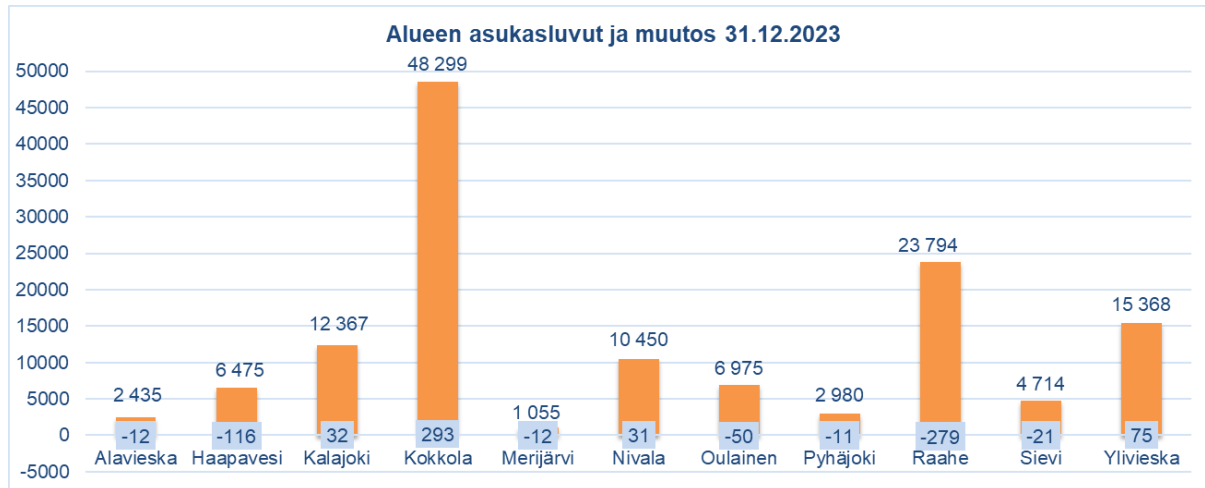
Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli koko maassa 11,2 % ja Pohjois-Pohjanmaalla 12,6 %. Pohjois-Pohjanmaan työttömyysaste oli valtakunnan neljänneksi korkein ja nousua vuoden takaisesta oli 1,7 %. Joulukuun lopussa Pohjois-Pohjanmaalla oli työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) 24 000, mikä on lähes 3 400 (+16 %) työtöntä enemmän kuin vuosi sitten. Kokoaikaisesti lomautettuja oli 3 900, mikä on noin 1 500 (+64 %) lomautettua enemmän kuin vuosi sitten. Määrällisesti eniten lomautettuja oli Oulussa (1 600), Kalajoella (215), Ylivieskassa (210) ja Kempeleessä (200).

Vuoden lopussa Kalajoella oli 553 työtöntä työnhakijaa, 167 edellisvuotta enemmän. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,3 %. Avoimia työpaikkoja oli 65, vuotta aiemmin 153.

Kuva 2 Alueen työttömyysasteet tammikuussa 2022-2024

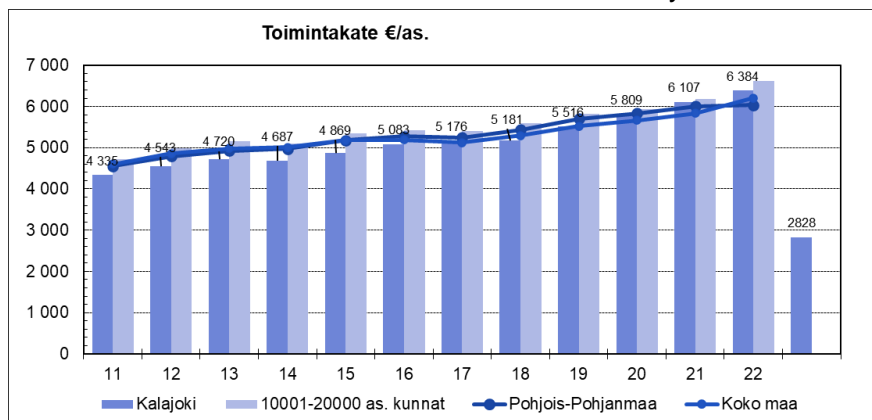
Alueen asukasluvun kehitys vuoden 2023 aikana oli positiivinen. Alueen kasvun vetureina ovat Kalajoen lisäksi Ylivieska, Kokkola ja Nivala. Kasvu tukee myös tulevan Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalueen tulevaisuutta. Alueen kunnista suurin menettäjä asukasluvulla mitattuna oli yhä Raahе.

Kuva 3 Alueen asukasluvun kehitys ja muutos 31.12.2023.

Kalajoen kaupungin asukasluku 31.12.2023 oli 12 367 (+32). Uusia kalajokisia syntyi 94, mutta luonnollinen väestönkehitys jäi negatiiviseksi, -10. Kuntien välinen nettomuutto oli -55, nettomaahanmuuton ollessa +99.

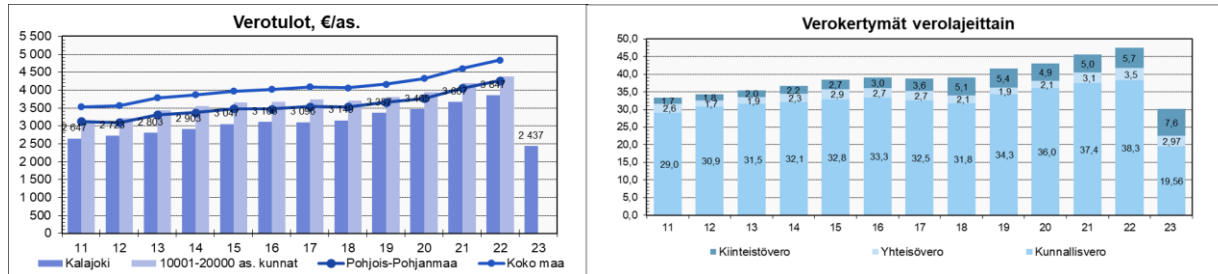
Alla olevassa vertailussa on hyödynnetty Kuntaliiton kokoamaa tunnuslukeaineistoa. Vuoden 2023 tietoja ei ole vielä käytettävissä kuin Kalajoen osalta. On huomioitava, että soteuudistus vaikuttaa vuoteen 2023 mittavasti ja heikentää vertailukelpoisuutta aiempiin vuosiin. Toimintakate, eli se osa paljonko rahoitetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla, on viime vuosina kääntynyt hieman kuntien keskiarvoa korkeammaksi. Kustannuskehitys on ollut kova vuodesta 2020 alkaen, mikä selittää kääntein. Ennen vuotta 2020 toimintakate kehitysvauhti oli kuntien keskimääräisessä vauhdissa.

Kuva 4 Toimintakate €/asukas

Asukasta kohden lasketut verotulot ovat Kalajoella keskimääräistä pienemmät: toimialojen tulotaso on maltillinen sekä yrittäjien osuus on keskimääräistä suurempi. Verokertymässä näkyy kuitenkin

tuulivoiman vaikutus. Verolajeittain tarkasteltuna kiinteistöveron merkitys kasvoi tuloverosta osan siirtyessä valtion kautta hyvinvointialueille.

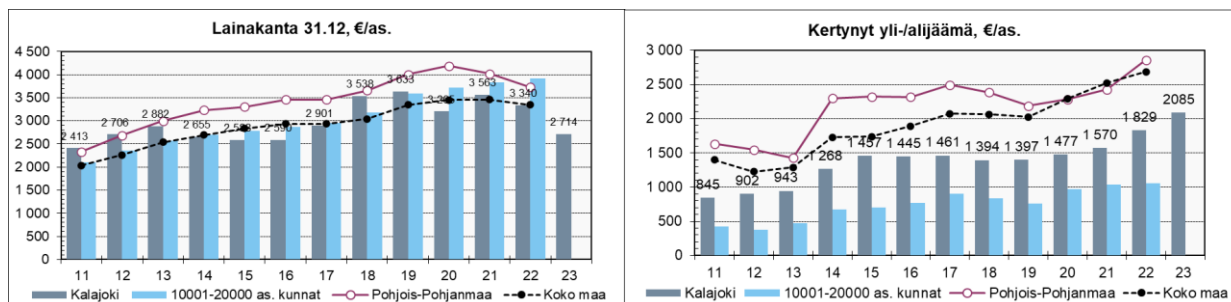

Kuva 5 Verotulot €/asukas ja verokertymät verolajeittain

Tulorahoituksella tarkasteltuna Kalajoen tilanne on keskimääräistä parempi. Vuosikate asukasta kohti oli tilinpäätöksessä 2023 ennätyskellisen korkea. Vuosikate on viime vuodet riittänyt kattamaan poistot sekä riittänyt investointien omarahoitusmenoon.

Tilikaudet ovat olleet pääosin ylijäämäisiä 2010-luvusta lähtien muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, jolloin tehtiin lisäpoistoja kouluverkkoratkaisun yhteydessä. Kaupungin tilikaudet ovat olleet parempia kuin kuntien keskimäärin ja poikenneet myös yleisestä trendistä. Lainakannalla tarkasteltuna Kalajoki on kuntien keskiarvossa, kuntakentän velkamäärä pieneni vuonna 2023. Maakunnan tilanne on keskiarvon yläpuolella. Lainakanta sisältää kuitenkin vain lyhyet ja pitkät velkakirjat, ei kiinteistöleasingvastuita.

Kalajoen laina- ja leasingvastuu, yhteensä n. 60 M€, on sellaisella tasolla, jonka lyhentämisestä on mahdollista suoriutua. Sitä haastaa kuitenkin se, että jos tulevaisuudessa tulorahoitus (=vuosikate) ei yllä 6 milj. euron tasoon valtionosuuksien vähetessä ja kustannusten voimakkaasti noustessa. Lisäksi tulevien vuosien investoinnit nostavat lainakantaa lähes 90 M€ tasoon. Suhteellinen velkaantuneisuus heikkeni mittavasti v. 2023, kun käyttötuloista osa siirtyi hyvinvointialueelle. Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa käyttötuloilla mahdollisuutta selviytyä vieraasta pääomasta. Viime vuodet ovat vahvistaneet Kalajoen kertynyttä ylijäämää. Kalajoella on kertynyttä ylijäämää 2 085 €/as, kunnilla oli v. 2022 lopussa keskimäärin 2 686 €/as.

Kuva 6 Lainakanta 31.12. ja kertynyt yli-/alijäämä €/asukas

Kalajoki suhteessa koko maan tilinpäätösarvioon 2023

Kalajoki		Koko maa	
Vuosikate %	186 %	Vuosikate %	175 %
Toimintakatteen muutos	-56 %	Toimintakatteen muutos	-59 %
Verotulojen muutos	-36 %	Verotulojen muutos	-46 %
Valtionosuuksien muutos, korjattu vos	-62 %	Valtionosuuksien muutos	-66 %
Lainakanta	2 714	Lainakanta	3 324
		<i>koko maan tiedot ennakkollisia</i>	

Kalajoki suhteessa eräisiin alueen kuntiin

(Kalajoki TP2023, muut kunnat tilinpäätösarviot 2023, lähde: tutkiahallintoa.fi).

Kalajoen kaupungin talouden tilanne on pitkäjänteisesti vakaa ja tasapainoinen. Viime vuosien tilinpäätökset ovat sisältäneet muiden kuntien tavoin paljon kertaeriä johtuen koronapandemiasta, hyökkäyssodasta sekä poukkoilevista hallitusohjelmista. Ilman kertaeriäkin talouden tilanne on viime vuodet ollut hyvä.

Vertailussa saman kokoluokan kuntiin on hyödynnetty v. 2023 tilinpäätösarvioita, joita on verrattu Kalajoen tilinpäätöstoteumaan. Vertailu osoittaa, että

- Kalajoen toimintatuotot ovat keskimääräistä paremmat, missä näkyvät mm. maa-alueiden vuokratulot sekä aktiivinen hanketoiminta.
- Kalajoen nettomeno (toimintakate) on alhaisimpien joukossa osoittaen, että Kalajoen palvelutuotanto on kokoluokassa vertailten tehokasta. On kuitenkin syytä huomata, että mikäli toimintoja on yhtiömuodossa, esim. elinkeinopalvelut, ne eivät yhtiömuodossa tuottavien osalta ole tässä mukana.
- Kalajoen talouden tilanne on vahvimpia: kertynyttä ylijäämää on taseella eniten, oma pääoma on yksi vahvimmista sekä korollista velkaa on vähiten. Huomioitavaa kuitenkin, että tarkastelussa mukana eivät ole kiinteistöleasingvastuut.

Tuloslaskelman tunnuslukuja €/as	Kalajoki	Kempele	Kuusamo	Nivala	Raahe	Ylivieska
Toimintatuotot	989	625	1 007	488	583	878
Toimintakulut	3 832	3 609	3 966	3 869	3 519	3 975
Henkilöstökulut	2 151	2 286	2 139	1 964	2 228	2 218
Palvelujen ostot	983	615	1 295	1 345	649	937
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	382	286	288	276	337	290
Avustukset	121	127	166	145	176	325
Muut toimintakulut	195	294	77	140	129	205
Toimintakate	-2 828	-2 977	-2 874	-3 365	-2 915	-3 097
Korkokulut	54	31	78	119	182	127
Tilikauden ylijäämä	261	131	170	123	386	117

Taseen tunnuslukuja €/as

Oma pääoma	6 174	2 672	5 394	4 717	3 102	1 565
Kertynyt ylijäämä	2 085	994	1 513	1 184	621	298
Vieras pääoma	3 745	4 522	5 278	7 702	7 321	8 073
Korolliset velat yht.	2 714	3 457	3 741	4 780	6 555	5 491

Yhtiömuodossa järjestetyt toiminnot näkyvät mukana konsernitilinpäätöksessä, mikä sisältää lisäksi mm. koulutuskuntayhtymät ja vielä sairaanhoitopiirit vuonna 2022. Mittavin osa konsernista tulee kuitenkin emokaupungista ja tytäryhtiöistä. Alla on esitetty keskeiset kuntakonsernin tunnusluvut tilinpäätösten 2022 mukaisina. Konserniverkko on osalla alueen kunnista kaksinkertainen Kalajoen vastaavaan nähden.

Konsernin tunnuslukuja €/as 2022	Kalajoki	Kempele	Kuusamo	Nivala	Raahe	Ylivieska
Konsernin lainakanta	5 388	4 692	4 401	11 007	11 880	8 974
Konsernin kertynyt ylijäämä	2 117	1 174	1 703	2 469	1 357	721

Kalajoella on taloudella tarkasteltuna keskimääräistä paremmat edellytykset ottaa kuntatalouden tiukkenevat vuodet vastaan.

1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Sote siirtyi hyvinvointialueelle - lomituspalvelut Toholammin kunnalle

Sosiaali- ja terveyshuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Samaan aikaan lomituspalvelut siirtyivät Toholammin kunnan vastuulle. Sosiaali- ja terveyshuollon vastuun muuttuminen siirsi noin puolet kaupungin henkilöstöstä hyvinvointialueelle sekä noin puolet kaupungin menoista.

Kalajoen kaupunki on soteuudistuksessa häviöjä: menoja siirtyi 48,7 M€ ja tuloja 50,5 M€, tuloja siis 1,8 M€ menoja enemmän. Samaan aikaan kaupungin talouden tasapaino muuttui: käyttötulot pienenevät, velkamäärä jäi ennalleen ja käyttötuloihin tuli riski vuokrattujen sotekiinteistöjen vuoksi. Uudistus ja hyvinvointialueiden kasvanut rahoitustarve vaikutti myös tuleviin valtionosuuksiin siten, että v. 2024 valtionosuus on 2 M€ v. 2023 valtionosuutta pienempi. Hyvinvointialue on käynnistänyt lisäksi mittavan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman, jossa palveluverkkoa karsitaan, käynnistänyt yt-menettelyn sekä neuvotteluja pääomavuokrien tasosta. Näyttää siltä, että uudistus heikentää talouden lisäksi mittavasti myös lähipalveluita Kalajoella. Lähipalveluiden karsiminen ja työpaikkojen väheneminen heikentää Kalajoen elinvoimaa ja vaikeuttaa työvoiman saantia myös teollisille toimialueille.

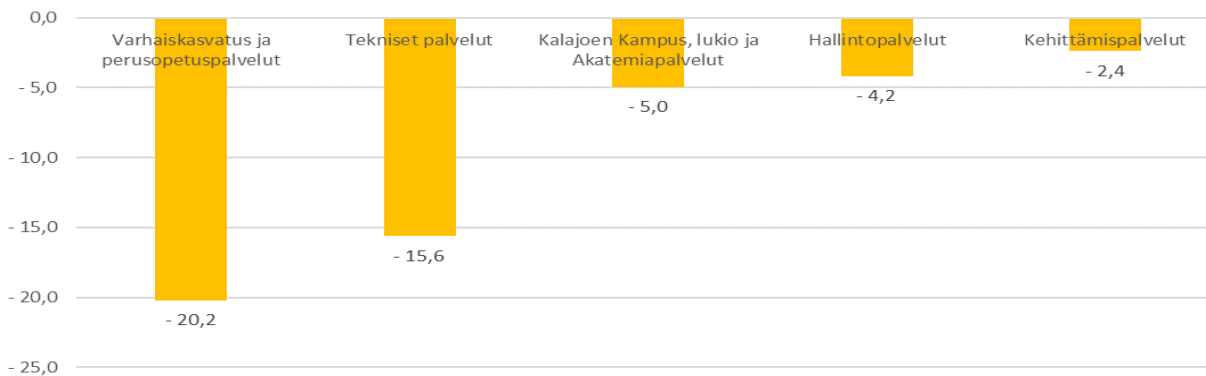
Kaupunginhallitus hyväksyi 26.06.2023 §169 hyvinvointialueelle siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien vaikutukset avaavaan taseeseen. Peruspääomaa kasvattavasti kirjattiin kaupungin taseelta hyvinvointialueelle siirtyvät erät:

- muut kiinteät rakenteet ja laitteet 20 002,08 euroa

- muut koneet ja kalusto 58 748,69 euroa
- kuntayhtymäosuus 1 154 905,47 euroa
- lomapalkkavelka 2 633 074,08 euroa.

Peruspääoma on muutosten jälkeen 41 749 258,55 euroa.

Toimintakuluilla (ulkoiset) mitattuna varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut ovat Kalajoen suurin palvelu. Vuonna 2023 toiminnan järjestäminen maksoi 20 milj. euroa. Perusopetus on tästä n. 12 M€, esiopetus 1,5 M€ ja varhaiskasvatus n. 7 M€.

Kuva 7 Toimintakulut palveluittain M€

Talousarviomuutokset

Vuoden 2023 talousarvioon tehtiin seuraavat kaupunginvaltuuston päättämät määrärahamuutokset:

- 25.4.2023 §37 385 000 euron lisämääräraha maanhankintaan.
- 20.6.2023 §55 89 924 euron lisämääräraha varhaiskasvatukseen, ruokapalveluihin tuloarviota 62 500 ja menomäärärahaa 149 924 euroa sekä investointiosaan 70 000 euroa keittopatojen uusimiseen, 54 000 euroa uimahallikylpylään ja 25 000 euroa Raution monitoimitaloon. Samalla lisättiin yhteisöverotulon tuotto-odotusta 500 000 eurolla.
- 26.9.2023 §71 26 500 euron lisämääräraha varhaiskasvatukseen
- 31.10.2023 §82 200 000 euron lisämääräraha antolainoihin
- 28.11.2023 §94 200 000 euron lisämääräraha ympäristöterveydenhuoltoon ja vastaava tulo-odotus 145 000 euroa. Lisäksi valtionosuusodotusta lisättiin 250 000 euroa sekä investointikohteiden siirtyessä tuleville vuosille osakkeista ja osuuksista vähennettiin 3 M€ ja Sataman yrityspuistoon varatusta määrärahasta 1,5 M€. Rahoitusosassa antolainoja on vähennetty 1 M€. Samalla on todettu, että pitkäaikaista lainaa ei ole tarpeen nostaa ja lyhytaikaiset lainat vähenivät 3 M€.

Muutokset toiminnassa

Kouluverkko- ja kouluratkaisu on saatu päätökseen, kun Raution monitoimitalon rakennushanke valmistui vuoden 2022 loppuun mennessä. Raution monitoimitalossa alkoi koulu- ja varhaiskasvatustoiminta 1.1.2023.

Kaupunginvaltuusto on 28.2.2023 § 18 päättänyt, että sivistyspalvelut jaettiin kahdeksi palveluksi: Kalajoki kampus, lukio ja Kalajoki Akatemia palvelut sekä Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut. Hallintosäätömuutos on käsitelty 29.3.2023 § 28.

Kaupunginvaltuusto on 30.1.2024 §8 hyväksynyt Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalueen perustamisen, jonka valmistelu jatkuu vuoden 2024 ajan.

Tilapalvelut otti 1.1.2024 alkaen kokonaisvastuun kaupunkikonsernin kiinteistömässasta riippumatta siitä, ovatko kiinteistöt kaupungin taseessa vai yhtiöiden omistuksessa. Tilapalvelut hoitaa sopimusperusteisesti kiinteistöjen ylläpidon ja rakennuttamisen sekä vuokrauksen, hallinnon ja osin yhtiön talouden palveluita. Ensivaiheessa tilapalvelut hoitavat KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen vuokraukseen, isännöintiin, kiinteistöjen ylläpitoon ja rakennuttamiseen liittyvät tehtävät kaupungin omien kiinteistöjen lisäksi. Tilapalveluihin rekrytoidaan tilapalvelujohtaja sekä asiakkuusvastaava toimintamallin mahdollistamiseksi. Kaupunginhallitus on 2.10.2023 § 232 perustanut asiakkuusvastaavan tehtävän ja myöntänyt siihen täyttöluvan ja tehtävän hoito on alkanut loppuvuonna 2023. Kaupunginvaltuuston vuoden 2024 talousarviossa päättänyt uuden tilapalvelujohtajan viran perustamisesta.

1.5. Kaupungin henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022	2021	2020	2019
Vakinaiset:					
Hallintopalvelut	19	20	21	26	25
Kehittämispalvelut	11	61	68	66	74
Hyvinvointipalvelut		335	594	593	545
Varhaiskasvatus ja perusopetuspalvelut	223	218			
Kalajoen kampus, lukio ja akatemia palvelu	41	41			
Tekniset palvelut	94	107	112	105	108
Yhteensä	388	782	795	790	752
Muut:					
Määräaikaiset	130	240	250	226	266
Tukityöllistetyt	2	10	6	6	14
Yhteensä	132	250	256	232	280
Henkilöstö yhteensä	520	1032	1051	1022	1032

V. 2021 ja sitä aiemmin hyvinvointipalveluihin sisältyivät varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut sekä Kalajoen kampus, lukio ja akatemiapalvelu

1.6. Ympäristöasiat

Ympäristötilinpäätös koskee kaupungin omaa toimintaa. Raportti sisältää keskeiset ympäristöasioiden hoitoa, kestävän kehityksen edistämistä sekä ilmastostrategian toteuttamista koskevat toimenpiteet. Merkittävimpiä ympäristökuluja kaupungille syntyi ympäristöhoidollisista investoinneista ja viemäriverkoston kunnossapidosta.

Energiahuolto

Kalajoen Lämpö Oy vastaa Kalajoen alueella kaukolämpöverkosta sekä tuottaa energia-alan asiantuntijapalveluita kaupunkikonsernille. Kaikki Kalajoen lämpölaitokset käyttävät pääasiassa energiana uusiutuvia polttoaineita. Fossilisia polttoaineita käytetään ainoastaan varalla ja kovimmilla pakkasilla. Kalajoen Lämpö Oy on liittynyt elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen energiapalveluiden toimenpideohjelmaan 7.12.2018. Kaukolämpöön on 2019–2023 vuosien aikana liittynyt 69 kiinteistöä, joiden energiantarve vaatii lämpöyhtiöltä noin 3500 kW lisätehon talven pakkasille. Samaan aikaan öljyn käyttöä on vuositasolla saatu vähennettyä noin 3000 MWh:n verran. Kehityksellä mahdollistetaan edullista yrittämistä ja asumista Kalajoen alueella. Lämpöyhtiö jatkoi yrityspalvelukeskuksen aloittamaa Irtiotto öljystä -hanketta ja keskittyi sodan ja inflaation keskellä avustamaan kaikkia halukkaita kaupunkilaisia energia-asioissa. Hankkeen tavoitteena on saada energianeuvonta paikallisesti jalkautettua ja tuoda se lähelle ihmisiä, yrityksiä, asuinalueita ja kyläyhteisöjä. Neuvonta on riippumatonta ja asiakkaat saavat vertailukelpoista tietoa ja tarjouksia. Tavoitteena on vähentää kotitalouksien öljynkäyttöä sekä edistää yritysten ja maatalojen vähähiilisiä ratkaisuja ja vähentää energiankäyttöä yhteensä 10 GWh 2024 loppuun mennessä. Öljynkäytön vähenemä 7380MWh, energiatehokkuustoimilla vuosittaista energiasäästöä 93,4MWh, lämpöpumppu ja aurinkosähköjärjestelmien teho lisääntyi 167kWp. Toiminnalla on jatkuvuus vaikutusta, joten 10GWh toteutuu lähivuosina.

Kuntien energiatehokkuusohjelma

Kalajoen kaupunki on liittynyt 3.4.2017 Kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) uudelle kaudelle 2017–2025. Uuden ohjelmakauden tavoitteena on liittää energiatehokkuus, energiansäästö ja pyrkimys uusituvan energian osuuden lisäämiseen osaksi liittäjän toimintaa ja käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä. Kalajoen kaupungin säästötavoitteet perustuvat vuoden 2015 toteutuneeseen energiankulutukseen. Säästöt mitataan tehtyinä säästötoimenpiteinä. Säästötavoite ohjelmakaudelle on 1 607 MWh. Vuoden 2023 lopulla valmistui vuoden 2022 kulutus- ja energiansäästötoimenpiteiden raportointi. Vuoden 2022 loppuun mennessä toteutetuilla sopimuskauden lopussa voimassa olevilla säästötoimenpiteillä saatava energiansäästö on 2 647 MWh. Näin ollen ohjelmakauden säästötavoite on saavutettu. Energiansäästötoimenpiteitä on kuitenkin syytä toteuttaa aktiivisesti tulevaisuudessaakin hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Vuoden 2023 aikana toteutettuja merkittävimpiä toimenpiteitä, jotka raportoidaan vuoden 2024 aikana, ovat led-valaistusmuutokset rakennuksiin sekä ulkoalueiden ja katuverkostojen valaistukseen ja energiatehokkaampien ikkunoiden uusimisia.

Vesihuolto

Kalajoki on Vesikolmio Oy:n osakas. Vesikolmio Oy vastaa raakaveden tuottamisesta ja veden myynnistä jakeluuyhtiöille sekä jätevedenkäsittelystä koko Kalajoen alueella. Veden jakelun kuluttajille hoitaa Osuuskunta Valkeavesi Kalajoen alueella. Kalajoen kaupunki vastaa viemäriverkostostaan alueellaan, lukuun ottamatta Vesikolmio Oy:n siirtoviemäreitä. Kalajoen kaupungin alueella toimii kunnallinen viemärilaitos, jonka kirjanpito on eriytetty vesihuoltolain mukaan omaksi taseyksiköksi. Viemärilaitos omistaa viemäriverkoston pumppaamoineen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Jätevesipumppaamojen automaatiota on uusittu, sekä tehty vuotovesikartoitus, sekä asiakastytyväisyys- ja kiinteistöjen hulevesien johtamista kartoittava kyselytutkimus.

Jätehuolto

Vestia Oy on kuntien omistama alueellinen jätehuolto-yhtiö, joka hoitaa kotitalouksien jätehuollon käytännön järjestelyt Pohjois-Pohjanmaalla 16 kunnan alueella. Kunta järjestää lainsäädännön mukaan jätehuollon asukkailleen. Vestia Oy hoitaa jätehuollon järjestämisen käytännön tehtävät, kuten: jätteiden vastaanoton, jätteiden käsittelyn ja hyödyntämisen, jätteiden ohjaamisen hyötykäyttöön, varallisten jätteiden vastaanoton ja toimittamisen käsittelyyn, kunnan vastuulla olevien jätekuljetusten järjestämisen sekä jäteneuvonnan. Jätehuollon viranomaistehtäviä hoitaa kuntien yhteinen Jokilaaksojen jätelautakunta. Jokilaaksojen jätelautakunnan toimialueen uudet jätehuoltomääräykset astuivat voimaan 1.7.2022 korvaten voimassa olleet jätehuoltomääräykset. Jätehuoltomääräyksiä suurimmat muutokset koskevat bio- ja pakkausjätteiden erilliskeräysvelvoitteita, kompostointia ja keräykseen soveltuvia jäteastioita.

Meluntorjunta

Asutuksen kannalta merkittävin meluhaitta aiheutuu tie- ja katuliikenteestä. Olemassa olevien asuntoalueiden ja maanteiden meluntorjuntatoimet etenevät katujen ja teiden saneerauksien yhteydessä toteutettavilla meluntorjuntatoimenpiteillä. Uudet asuinalueet sijoitetaan ja suunnitellaan niin, että meluntorjuntatoimenpiteitä ei tarvita.

Maaperän ja pohjavesien suojeleminen

Pohjavesien tilaa seurataan vuosittain korkeuksien mittauksilla ja näytteenotolla. Pohjavesialueiden suojelemissuunnitelma on laadittu vuoden 2022 aikana ja hyväksytty ympäristölautakunnassa.

Tulvasuojelu ja vesiensuojelu

Kalajoen kaupunki kuuluu Pohjois-Pohjanmaan tulvasuojelutyöryhmään, jotta osataan ennakoita tulvia ja keskittää resursseja oikea-aikaisesti. Vuonna 2023 tulvasuojelussa keskityttiin tulvasuojelun yllä- ja kunnossapitoon, sekä haettiin ELY-keskuksen rahoitusta tulva- ja hulevesien hallintaan. Kalajoen kaupunki on mukana Kalajoen vesienhoitoryhmässä ja Lestijoen neuvottelukunnassa. Vesienhoitoryhmissä edistetään vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Yleisen viihtyvyyden edistäminen

Hiekkasärkkien alueella suoritetaan sesonki aikoina päivittäin yleisten alueiden roskien keräys, muilla taajama-alueilla keräys tapahtuu joka toinen päivä. Käytössä on kuntalaisten sähköinen palautekanava, jonka kautta voi antaa palautetta viihtyvyyteen ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa.

1.7. Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tiedot siitä, miten kaupunki huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Luottamushenkilöiden kouluttamistilaisuuksissa sekä toimielinten päätöksenteon yhteydessä on käsitelty esteellisyyskysymyksiä, millä on pyritty siihen, että luottamushenkilöt ottavat itse vastuun esteellisyyden arvioinnista. Kaupungin arvoja ovat avoimuus, rohkeus, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus, yhteisöllisyys ja ympäristövastuullisuus. Arvoista erityisesti tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus ovat kaupungin toimintoja, hallintoa ja kehittämistä koskevia läpileikkaavia periaatteita. Kalajoella ihmisiä kohdellaan yhdenvertaisesti. Tasa-arvosta ja oikeudenmukaisuudesta on määräyksiä lukuisissa kuntien toimintaa ohjaavissa laeissa ja asetuksissa sekä kaupungin henkilöstöraportissa. Kalajoen kaupunki on hyväksynyt tasa-arvosuunnitelman, lisäksi käytössä ovat päihdeohjelma, varhaisen tuen malli ja ohjeet häirintätilanteiden selvittämiseksi. Ympäristöasioista on annettu selvitys edellä.

Harmaan talouden torjunta

Kalajoen kaupungin harmaan talouden torjunta perustuu ennen kaikkea hankintaohjeeseen. Kaupunginhallitus on hyväksynyt päivitetyn hankintaohjeen 21.12.2020 § 370. Kaupunkikonsernin hankintaohjeen mukaan kaikki konsernin hankinnat on kilpailutettava sähköisellä kilpailutusjärjestelmällä. Kaupungin mikrohankinnat suoritetaan ensisijaisesti käytössä olevilla maksukorteilla. Hankintamenettelyn kautta valittavien sopimuskumppaneiden on toimitettava asiaankuuluvat tilaajavastuulain edellyttämät selvitykset sekä sopimuskumppaniksi tullessaan että tarvittavin osin myös sopimuskauden aikana. Kaupungilla on käytössä VastuuGroupin Valvoja-palvelu. Tietyissä tarjouspyynnöissä tarjoajilta edellytetään myös kartellivakuutusta, eli tarjoajan on vahvistettava, että ei se ole syyllistynyt elinkeinonharjoittajien välisiin kiellettyihin kilpailunrajoituksiin kyseistä palvelua koskevilla markkinoilla.

Korruption torjunta ja ihmisoikeusasiat

Kaupunginhallitukselle ei ole tullut esiin, että Kalajoen kaupunkiorganisaatiossa olisi rakenteellista korruptiota. Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset on julkaistu kaupungin verkkosivuilla kuntalain mukaisesti. Kuntaliitto on ohjeistanut yleiskirjeessään (21.6.2017) vieraanvaraisuuteen, etuihin ja lahjoihin liittyviä asioista. Kuntaliiton ohjetta sovelletaan Kalajoen kaupungissa ja henkilöstöä ja luottamushenkilöitä kannustetaan tutustumaan ohjeen sisältöön. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano-ohjeessa on myös otettu kantaa lahjuksiin erityisesti hankintaprosessissa. Kalajoen kaupunki noudattaa kuntaa koskevia velvoitteita ihmisoikeusasioissa. Ihmisoikeudet huomioidaan kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa kokonaisvaltaisesti. Erityisryhmien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä – kaupungissa toimii lapsiasiainneuvosto, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto sekä lapsiparlamentti.

1.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tulevista riskeistä merkittävimmät ovat hyvinvointialueen vuokrauspäätökset ja vuokraperusteet, valtionosuusuudistuksen vaikutus peruspalvelujen valtionosuuteen sekä korkomarkkina.

Hyvinvointialueisiin liittyvä tulo- ja rahoitusriski

Hyvinvointialueet ovat vuokranneet sote-kiinteistöt siirtymäkauden ajaksi (3 + 1 vuotta). Optiovuoden käytöstä hyvinvointialueen tulee ilmoittaa vuoden 2024 aikana. Vuoden 2024 vuokratuotot ovat 3,3 M€. Siirtymäajan jälkeen on riski, että kaupungille jää käyttömenoja kiinteistöistä, joille ei enää ole palvelutuotannossa käyttötarkoitusta. Lisäksi sotekiinteistöjä koskeva yhtiöittämisvelvollisuus on lähestymässä. Silloin kiinteistöjen hallinnointi-, kunnossapito- ja peruskorjaus- ja uudistamisvastuu siirtyvät yhtiön tehtäviksi. Yhtiöllä tulee olla riittävä taloudellinen mahdollisuus yllä olevaan. Mikäli pääomavuokra laskee alle asetuksessa määritetyn kohtuullisen tason, syntyy tilanne, että kaupunki joutuu pääomittamaan tai muilla keinoin rahoittamaan yhtiötä.

Valtionosuusriski

Syksyllä 2023 käynnistetyssä valtionosuusuudistuksessa pyritään päivittämään kuntien rahoituksen kokonaisuutta vastaamaan paremmin kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamistyön keskeisimpiä lähtökohtia:

- Uusi rahoitusjärjestelmä tulee voimaan 1.1.2026.
- Poliittinen käsittely tapahtuu valtiosihteeriryhmässä ja yhteiskunnan uudistamisen (YU) ministeriryhmässä.
- Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti ts. uudistuksessa olemassa olevia rahoja jaetaan uudelleen.
- Hankkeelle asetetaan valmisteluryhmä, jossa ovat edustettuna valtionosuusjärjestelmän sektoriministeriöt sekä Suomen Kuntaliitto
- Hankkeelle asetetaan mahdollisesti myöhemmin selvityshenkilö/selvitysryhmä.
- Valmistelussa käydään säännöllistä vuoropuhelua kuntien ja kaupunkien kanssa.

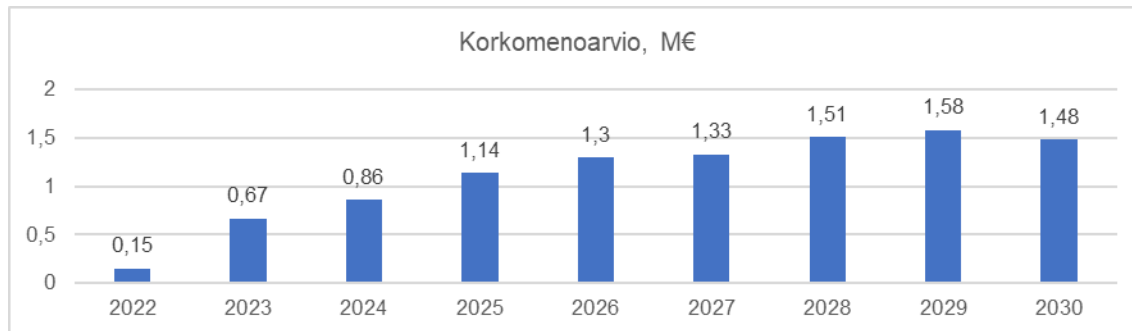
Tuulivoimarakentamisen ja ennen kaikkea edullisen ja puhtaan sähköntarjonnan myötä Suomeen on sijoittumassa useiden miljardien edestä uusia teollisuushankkeita. Keskustelussa on ollut esim. voimalaitosten kiinteistöveron tuoton sisällyttäminen tasauksen laskentaan. Vuonna 2023 Kalajoki sai kunnista toiseksi eniten kiinteistöverotuloa tuuli- ja aurinkovoimaloista (yht. 3,6 M€, 297 €/as). Kiinteistöverot ovat kuntien merkittävin motivaatio tehdä tuulivoiman sijoittumisen mahdollistavia kaavoja. Jos kunnilta viedään motivaatio kaavoittaa tuulivoimaa, luovutaan samalla valtaviin investointien mahdollistamisesta. Uusiutuvan energian hankkeista aiheutuu ympäristövaikutuksia, mikäli ei hankkeisiin ole taloudellista kannustinta, hankkeita on mahdotonta saada paikallisesti hyväksytyä.

Loppuvuodesta 2023 tullut kuntien "black friday" valtionosuuksissa vaikuttaa jaksotuksena seuraaviin vuosiin. Kuntien valtionosuuksiin kohdistettiin 415 miljoonan euron lisäleikkaus. Pysyvä lopullinen talousheikennys sote-uudistuksesta tuplaantuu. Asiaa lievennettiin poliittisesti sillä, että vähennyistä ei

toteutettu vuodelle 2024, vaan se jaksotetaan vuosille 2025–2027. Uusimmat laskelmat näyttävät, että v. 2025 valtionosuus olisi vain 14,1 M€, mikä on 1 M€ vähemmän kuin talousarvion 2024 taloussuunnitteluvuodessa 2025. Osa tästä vähennyksestä on tuota jaksotettua kuntien vähennystä ja siirtoa hyvinvointialueille.

Korkomarkkinariski

Korkomarkkina on kehittynyt miinuskoroista yli 4 %-yksikön tasoon. Kaupungilla on mittavasti kiinteäkorkoista pitkäaikaista velkaa, jolloin korkoriskin kantaminen on onnistunut olemassa olevien pitkäaikaisten lainojen osalta. Lyhytaikainen kuntatodistustalain sekä uusi lainoitus on markkinahintaista, mikä on nostanut korkokuluja jo vuodelle 2023. Kun korkomenot v. 2022 olivat n. 0,15 M€, ne olivat 0,67 M€ vuonna 2023. Valtaosa tästä selittyy kuntatodistusten korkokehityksellä sekä yhden viiden vuoden korkosidonnaisuuden päättymisestä juuri korkealla hetkellä. Tulevaisuuteen tulee harkittavaksi myös mahdollisten korkosuojausten käyttö. Korkomenot nousevat arvion mukaan kuluvana vuonna yli 0,8 milj. euroon, ja yli 1M€ tulevina vuosina. Tämänhetkinen ennuste on, että euribortaso tulee alaspäin ja asettunee 2,5 %-yksikön tasoon. Uudet lainat on alla olevassa korkoarviossa arvioitu v. 2024 osalta 3 % korolla ja siitä eteenpäin 2,5 % korolla. Uusien lainojen määrä on voimakas seuraavat 4 vuotta ja sen jälkeen investointiohjelman sisältäessä epävarmuutta taso on vakiinnutettu 7 M€. Lainamäärä poikkeaa myös talousarviosta 2024, sillä tilinpäätösvalmistelun vaiheessa on nähtävissä, että esimerkiksi Kalajokikampuksen toteutus on vasta vuonna 2025.

Kuva 8 Korkomenoarvio M€

Kustannusten kasvun tuoma riski

Korkomenojen voimakas kasvu ja niiden lähes kolminkertaistuminen haastaa käyttötaloutta. Kaupungin kustannuskehitys on ollut voimakasta, erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ja jatkuessaan haastaa tulo-rahoitusta. Tulopohja ei ilman mittavaa veroprosentin korotusta kehity yli 2 M€ vuosivauhtia. Vuoden 2023 tilanne olisi ollut jo huomattavasti haastavampi ilman verohäntiä.

Nettomenon kehitys	V. 23-22	V. 22-21	V. 21-20	Muut 23-22 EUR
Varhaiskasvatus	22 %	10 %	5 %	-1 168 519
Perusopetus	10 %	4 %	10 %	-1 034 522
Kuntatekniikka	20 %	-5 %	12 %	-291 831
Ympäristöterveydenhuolto	55 %	-10 %	15 %	-114 258
Ruoka- ja siivouspalvelut	13 %	12 %	29 %	-294 298

Tuleva talouden kehitys

Kaupungin käyttötalous tiukkenee. Mikäli v. 2025 valtionosuus toteutuu 1 M€ tämän vuoden toteumaa pienempänä, se tuo käyttötalouteen miljoonan säästötarpeen tai tulonlisäystarpeen.

Palkankorotukset ovat olleet mittavia ja ovat vielä 2024. Talousarviossa 2024 on varattu 5,4 % enemmän henkilöstömenoihin kuin tilinpäätöksessä 2023 toteutui. Alla olevassa painelaskelmassa vuodesta 2025 eteenpäin henkilöstömenoihin on varattu maltillinen 1 % kasvu, palvelujen ostoihin n. 2 %, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin n. 2 %, avustuksiin ja muihin toimintakuluihin 1 % kasvu. Panielaskelma osoittaa, että tilikaudet uhkaavat kääntyä alijäämäisiksi. Verotuloissa ei ole nähtävissä mittavaa kehitystä nyt kun rakenteilla olleet tuulivoimalat ovat tuotannossa ja tuottavat täysimääräisesti kiinteistövero. Kiinteistöveropohja kehittyy kuitenkin vuosittain erityisesti vetovoimaisen Hiekkasärkkien alueen rakentuessa. Rahoitustuotot on arvioitu pääosin nykytasoisessa markkinatilanteessa, korkomenoissa on huomioitu yllä esitetty näkemys. Oma painelaskelma osoittaa pidemmällä aikavälillä n. 1 M€ kustannusten tasapainottamistarpeen tai 0,5 %-yksikön veroprosenttitarkastelutarpeen.

	TS30	TS29	TS28	TS27	TS26	TS25	TA24	TP23
Toimintatuotot	12,8	12,7	12,7	12,6	12,6	12,5	12,3	12,4
Toimintakulut	-54,3	-53,5	-52,8	-52,1	-51,4	-51,0	-50,4	-47,4
Toimintakate	-41,5	-40,8	-40,1	-39,5	-38,8	-38,5	-38,1	-35,0
Verot	30,7	30,5	30,2	30,0	29,8	29,5	29,3	30,1
Valtionosuudet	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,2	14,9	17,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,8	-0,9	-0,8	-0,8	-0,5	-0,5	-0,7	0,4
Vuosikate	3,0	3,3	3,8	4,3	4,9	4,7	5,4	12,7
Poistot	-4,4	-4,6	-4,8	-5,0	-5,0	-4,9	-4,9	-7,0
Tilikauden tulos	-1,4	-1,3	-1,0	-0,8	-0,1	-0,3	0,5	5,7
Varausten muutos	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	-2,4
Tilikauden ylijäämä	-1,2	-1,1	-0,8	-0,6	0,0	-0,2	0,5	3,2

1.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaupungin riskienhallintaa on toteutettu valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä niitä koskevat toimeenpano-ohjeet on päivitetty ja tulevat voimaan maaliskuussa 2024.

Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet ja konserniyhteisöt arvioivat ja tunnistavat tavoitteita uhkaavia riskejä ja arvioivat niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laativat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Tärkeimmät riskit ja niihin liittyvät nykyiset ja uudet riskienhallintatehtävät otetaan huomioon myös taloussuunnittelussa. Riskien arviointi on tehty vuodesta 2021 alkaen Opiferus

Johdon Työpöytä-sovelluksella talousarvio-, välitilinpäätös- ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tämä parantaa kaupunkikonsernin kokonaisriskinäkemyksiä ja varautumista. Kattavat vakuutukset ovat keino varautua niihin riskeihin, mihin se on arvioitu tarpeelliseksi ja voidaan vakuutuksilla varautua.

Palveluittain riskit on esitetty tilinpäätöskirjan palvelukohtaisessa käyttötalousosiossa.

Merkittävimmät riskit tilinpäätöksen laadintahetkellä

Toiminnalliset riskit <ul style="list-style-type: none">- cyberhyökkäykset ja muut tietoturvariskit- hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset palvelutuotantoon kaupungin alueella -> vaikutukset muuttoliikkeeseen- hankintakilpailutusten epäonnistuminen- työvoiman saatavuus ja työllisyystilanne	Strategiset riskit <ul style="list-style-type: none">- asukasluvun ja työllisyyden kehityksen kääntyminen negatiiviseksi- ulkopoliittisen tilanteen kiristyminen
Taloudelliset riskit <ul style="list-style-type: none">- julkisen talouden alijäämä, rahoituksen jakautuminen hyvinvointialueen ja kuntien välillä ja valtionosuuksien negatiivinen kehitys- rahan hinta ja korkoriski- valtionosuusuudistus- TE-uudistuksen rahoitus	Vahinkoriskit <ul style="list-style-type: none">- infraan kohdistuvat vahingot- ilkivalta

2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja siihen olennaisesti liittyvän riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin ja sen toimintayksiköiden toiminta on laillista, taloudellista ja tuloksellista.

Kaupungin hallintosäännön 10 luvussa määritellään kuntalain edellyttämät kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet sekä työnjako. Kaupunginhallitus vastaa kuntalain 39 §:n mukaisesti kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginjohtaja vastaa sisäisen valvonnan asianmukaisesta toteutumisesta.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perustana ovat kuntalaki ja kaupunginvaltuuston hyväksymät hallintosääntö ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä kaupunginvaltuuston/-hallituksen hyväksymät ohjeet (mm. konserniohje, hankintaohje). Kaupunginhallitus toteaa, että lautakunnat ovat toimineet kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje ovat päivityksessä. Kaupungin intra- ja internetsivut on uusittu ja ne osaltaan ovat parantaneet henkilöstön perehdytysprosessia ja tiedonkulkua.

Osa tavoitteista kohdistui usealle vuodelle ja niiden toteuttamista jatketaan. Vuoden 2023 aikana on valittu strategiset kärjet, joiden kautta strategian toteuttamista jatketaan.

Palveluvastaavat ovat huolehtineet osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteutuksesta kaupungin ohjeiden mukaisesti. Kaupunginhallitus toteaa, ettei sen tiedossa ole poikkeamia valtuuston tai hallituksen antamien ohjeiden noudattamisesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Vuosittaiset tarkistukset ja määrätykset (esim. laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät sekä delegoinnit) ovat toimivia.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteillä pyritään varmistamaan, että lainsäädäntöä sekä Kalajoen kaupungin arvoja, ohjeita ja toimintaperiaatteita noudatetaan toimialoilla ja kaikilla organisaation tasoilla. Seuranta ja arviointi on osa normaalia toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa ja arviointia. Suuri osa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutuu toimintaprosesseihin sisältyvinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Valvontatoimenpiteisiin kuuluvat mm. erilaiset hyväksymiset, valtuutukset, toiminnan tarkastukset, työtehtävien eriyttäminen sekä tietojärjestelmien lokitietojen seuranta.

Valvontatoimenpiteenä ostolaskujen käsittelijät sekä delegoinnit on tarkastettu määrävälein. Vuoden aikana on läpikäyty täyttölupamenettely ja todettu menettelyn olevan kunnossa. Lisäksi on tarkastettu tilinkäyttöoikeudet ja ohjelmistojen käyttöoikeuksia (mm. kilpailutusjärjestelmä ja IF-vakuutusportaali) sekä maksukorttihankintojen oikeellisuutta ja ohjeiden mukaisuutta. Lisäksi taloushallinto on tehnyt erilaisia tarkistuksia arvonnlisäveroon sekä tilien oikeellisuuteen pistokokeina. Talousjohtaja tarkisti lisäksi pistokokein hankintapäätöksiä. Väärinkäytöksiä tai poikkeamia ei sisäisissä tarkastuksissa havaittu.

Vuoden 2023 osalta ei ole noussut esiin väärinkäytöksiä tai merkittäviä koko kaupunkia koskevia realisoituneita riskejä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Vuonna 2023 toimielimet ovat kokouksissaan käsitelleet lausuntoja hallinto-oikeudelle ja antaneet vastineita oikaisuvaatimuksiin seuraavasti:

Toimielin	Lausunto/vastine hallinto-oikeudelle	Vastine oikaisuvaatimukseen	Hankinnan itseoikaisu/hankinnan keskeytys
Ympäristölautakunta			
Tekninen lautakunta			1
Sivistys- ja kulttuurilautakunta		4	
Kaupunginhallitus	5	1	

Kaupunginhallitus ja muut toimielimet ovat valvoneet ensisijaisesti saamiensa raporttien ja viranhaltijapäätösten perusteella, että toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita säännöksiä sekä toimitaan päätösten mukaisesti. Sisäisestä valvonnasta ovat huolehtineet palveluiden esimiehet alaisensa toiminnan osalta ja palveluiden esimiesten osalta palveluvastaavat. Sisäinen tarkkailu on toteutettu normaalina viranhaltija- ja esimiestyönä, jolla on varmistettu tehtävien hoitaminen oikea-aikaisesti ja hyväksyttävästi.

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista saattaisi seurata merkittävä korvaus, kanne tai muu sellainen vaatimus tai oikeusseuraamus. Kaupunginhallituksella ei myöskään ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kaupungille merkittävä korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Tiedonhallinta ja raportointi

Kalajoen kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus ohjaa kaupungin viestintää. Asianhallintajärjestelmään kirjattujen päätösten perusteiden luotettavuutta pyritään varmistamaan riittävällä seurannalla ja viemällä tiedoksi asianosaisille ja ylemmälle päättävällä taholle.

Toimielinten, konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen ja osakkuusyhtiöiden raportointi kaupunginhallitukselle ja valtuustolle talouden ja toiminnan suunnitellusta sekä seurannasta on vakiintunutta. Konsernikeskustelut on pidetty säännöllisesti sekä valtuuston iltakouluissa on esitelty tytäryhtiöiden toimintaa ja taloutta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet

Riskienhallintaa on kehitetty siten, että riskit arvioidaan ja raportoidaan osana muuta raportointia Opiferus Johdon Työpöytä -sovelluksella. Riskit on esitetty palveluittain tilinpäätöksessä.

Kaupunkikonsernissa on otettu käyttöön uusi ostolaskujen kierrätysjärjestelmä. Järjestelmä mahdollistaa automaatiota aiempaa enemmän. Kaupungin ostolaskujen käsittelyn periaatteet ovat jatkossa:

- sopimustäsmäytys: laskujen hyväksyjä hyväksyy sopimuksen, johon järjestelmä kohdistaa laskut automaattisesti, kun laskun raja-arvot täsmäävät sopimukseen. Lasku ei kierrä erikseen asiatarkastuksessa eikä hyväksynnässä.
- viitetäsmäytys: laskulle muodostuu automaattisesti tiliöintiehdotus viitteen perusteella. Lasku kiertää asiatarkastajalla ja hyväksyjällä
- tekoälyn tekemä tiliöinti: tekoäly tekee tiliöintiehdotuksen laskulle. Lasku kiertää asiatarkastajalla ja hyväksyjällä.

Hyväksyjä vastaa laskun tiliöinnistä sekä alv-käsittelystä. Taloushallinto tekee sisäistä valvontaa sekä sopimustäsmäytykseen että muuhun laskun käsittelyyn pistokokein sekä puolivuositain pääkirjatasoisesti.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kokonaistalouden kehitystä tarkastellaan päättyneen tilikauden ja sitä edeltäneen tilikauden tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen sekä näiden laskelmien perusteella laskettujen tunnuslukujen avulla. Laskelmiin on sisällytetty vain kaupungin ulkoiset erät ja ne esitetään tuhansina euroina.

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa, jonka tehtävänä on osoittaa tuottojen riittävyys palvelujen tuottamisesta aiheutuneisiin kuluihin. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Lisäksi käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja. Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja. Tuloslaskelmalla ovat mukana kaupungin ja viemärilaitoksen ulkoiset tulot ja menot tuloslaskelma riveittäin yhdisteltyinä. Tuloslaskelmalla sisäiset erät eliminoidaan.

Vuosi 2023 ei ole täysin vertailukelpoinen edellisiin vuosiin, sillä sote ja maatalouslomitus siirtyivät toisiin organisaatioihin. Kaikilta osin ei siirtynyt kokonaisia seurantakohteita, joten esim. tukipalveluissa edellisen vuoden toteumassa on mukana sellaista, jota ei ole enää v. 2022.

Tulos ilman sote-kertaeriä

Koska soteuudistukseen liittyvät kertaerät olivat mittavat, tuloslaskelma on syytä tarkastella myös ilman niitä. Kalajoen tulos olisi ollut silti n. 1,2 M€ ylijäämäinen. Alkuperäisessä vuoden 2023 talousarviossa ylijäämäodotus oli n. 1,4 M€. Ilman kertaeriä tarkasteltu tilanne on osoitus vahvan talouden jatkumisesta sekä siitä, että vaikka soteuudistuksen vaikutukset tulevat viiveellä vasta 2024 alkaen, Kalajoen kaupunki selviää taloutta heikentävästä uudistuksesta.

	TP2023	Tulos ilman kertaeriä 2023
Toimintatuotot	12,4	12,4
Toimintakulut	-47,4	-47,4
Toimintakate	-35,0	-35,0
Verot	30,1	27,6
Valtionosuudet	17,1	15,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0,4	0,4
Vuosikate	12,7	8,2
Poistot	-7,0	-7,0
Tilikauden tulos	5,7	1,7
Varausten muutos	-2,5	
Tilikauden ylijäämä	3,2	1,2

Toimintatuotot ja -kulut, valmistus omaan käyttöön

Toimintatuottojen määrä muuttui merkittävästi sotien poistuessa kaupungilta. Tuottoja kertyi 12,2 M€ (24,3 M€). Merkittävä yksittäinen erä tuotoissa on hyvinvointialueelta saatavat vuokratuotot n. 2,6 M€ (asetuksen mukainen vuokrataso). Tämän lisäksi jätevesimaksuista kertyy 1,5 M€ ja toimisto-, liike- ja teollisuustiloista kertyy n. 1 M€ vuokratuottoja. Tärkeä vuotuinen erä kertyy maa-aluevuokrasta n. 0,9 M€.

Toimintakulut puoliintuivat sotien poistuessa. Toimintakuluihin käytettiin 47,4 milj. euroa. Henkilöstövoimavaraisena toimijana henkilöstökuluihin meni 26,6 M€, palvelujen ostoihin 12,2 M€, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin 4,7 M€, avustuksiin 1,5 M€ ja muihin toimintakuluihin 2,4 M€. Palvelujen ostoissa isoimmat erät ovat päivähoidon palvelusetelimenot, ICT-Palvelut, auraukseen ja kunnossapitoon liittyvät palvelut sekä koulukuljetukset. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sähkömenojen osuus on n. 1,6 M€. Kaupunki antoi avustuksia 1,5 M€: kotihoidon tukea 0,55 M€ ja avustuksia yhteisöille 0,6 M€. Näiden lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuus 0,34 M€ kirjautuu avustuksiin. Muissa toimintakuluissa suurin erä on rakennusten ja huoneistojen vuokratulot 1,3 M€ ja koneiden ja laitteiden leasingmenot 0,6 M€.

Toimintakate

Toimintakate eli toimintatuottojen ja -menojen erotus osoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2023 toimintakate oli -35 M€. Palvelutuotannon järjestäminen vaatii siis verorahoitusta, eli valtionosuuksia ja verotuloja, tämän verran.

Verot ja valtionosuudet

Verotuloja ja valtionosuuksia kertyi odotettua enemmän. Verotuloissa on alkuvuodelta korkeamman tuloveroprosentin vaikutusta tammi-helmikuun kertymässä 2,5 M€. Lisäksi valmistuneista tuulivoimaloista kertyi miljoona euroa odotettua enemmän.

Tuloverokertymä oli 19,6 M€, yhteisöverokertymä 3 M€ ja kiinteistöverokertymä 7,6 M€. Valtionosuuksia kertyi 17,1 M€. Valtionosuuden määräytyminen v. 2023 oli erityisen epäselvää soteuudistuksen vaikutuksesta. Lopulliseen sotien jälkeisen valtionosuuden määräytymiseen vaikuttivat tilinpäätösten 2021 ja 2022 mukaan määräytyvät siirtyvät menot ja tulot. Valtionosuus toteutui tilinpäätösennakkotiedon perusteella liian korkeana vuodelle 2023 ja valtionosuus 2024 on 2 M€ pienempi. Veroja ja valtionosuuksia kertyi 47 M€, ilman kertaeriä kertymä olisi ollut 43 M€. Kertymässä on mukana uusien tuulivoimaloiden vaikutusta n. 1,8 M€.

Rahoitustuotot

Sijoitusmarkkinat ovat heilahdelleet valtavasti. Vuonna 2022 kirjattiin arvonalentumisia geopolittisen tilanteen vaikutuksesta mittavasti. Vuoden 2023 aikana tilanne on palautunut ja vuosikate sisältää mittavasti, lähes 1 M€, arvonalentumisten palautusta. Sijoituksista tuottivat sekä korot että osakkeet. Arvopapereiden myyntivoitot olivat 0,12 M€ ja myyntitappiot 0,47 M€. Antolainoista kertyi korkotuottoja 0,35 M€. Korkomenot kasvoivat korkotilanteen ollessa korkea. Korkomenot lainoista olivat 0,67 M€.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulo- ja meno-eräiden eroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen välitulos arvioitaessa tulo- ja meno-eräiden riittävyyttä lyhyellä aikavälillä. Vuosikate oli 12,7 M€, ollen ennätyskorkea. On syytä huomioida, että tässä on 2,5 M€ verohäntien (v. 2022 tuloveroprosentti vaikutti alkuvuoden verotulokertymään) vaikutusta sekä valtionosuuden ylisuuruutta 2 M€. Ilman näitä vuosikate olisi n. 8 M€ (ed. vuosi 9,5 M€). Ilman arvonalentumisten palautusten vaikutusta vuosikate olisi n. 7 M€. Tämä on vuosikatteen toiminnallinen taso.

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaisissa poistoissa on huomioitu investointiohjelmassa päätetyt muutokset palvelutuotannon rakenteissa. Investointiohjelmassa on varauduttu uusien varhaiskasvatuskeskusten rakentamiseen ja nykyisten poistosuunnitelmat on muutettu päättymään uuden käyttöönottoon. Vastaavasti investointisuunnitelmassa on varauduttu uimahallin uusimiseen ja nykyisen poistosuunnitelma on muutettu taloudellista pitoaikaa vastaavaksi.

Sote-kiinteistöihin liittyy merkittävä riski, mikäli hyvinvointialue ei 3-vuotisen vuokratkauden jälkeen niitä enää jatkovuokraa. Vuokra-aika päättyy 2025 lopussa. Tämän jälkeen on yhden vuoden optio, jonka hyvinvointialue voi käyttää halutessaan. Hyvinvointialue on käynyt läpi jo yhden yt-menettelyn, todennut säästötarpeensa, laatinut alijäämäisen talousarvion, käynnistänyt neuvotteluja mm. pääomavuokrien alentamisesta sekä vähentänyt vuokraneliöitä. Vuokrattuihin sote-kiinteistöihin liittyviä riskejä on arvioitu ja tunnistettu. Hyvinvointialueen suunnitelma näyttää olevan voimakkaasti keskittävä. Näkemys on, että yhden kunnan alueella ei olisi useita toimipisteitä. Kalajoen sote-kiinteistöjä on arvioitu useista näkökulmista: tiloissa jo tapahtuneen vähentyneen käytön, jatkosuunnitelmien sekä teknisen palvelukykyyn näkökulmista. Osassa sote-kiinteistöjä on ollut yhä 50 vuoden poisto-aika ja poistosuunnitelmat näiltä osin yhtenäistettiin kivirakennusten osalta 30 vuoteen ja puurakennusten osalta 20 vuoteen. Hyvinvointialue on jo irtisanonut Kalajoen Merivartioasemaa koskevan vuokrasopimuksen.

Poisto-aikamuutoksia tehtiin seuraaviin kohteisiin:

Päiväkodit Kalajoki ja Himanka	Käsitelty jo ed. tilinpäätöksissä poistoajan muutos
Kylpyläuimahalli	Käsitelty jo ed. tilinpäätöksissä poistoajan muutos
Mäntyrinne	Tarkasteltu osana hva vuokrausriskiä: 50 v -> 30 vuoteen, kivirakennus
Maininki	Tarkasteltu osana hva vuokrausriskiä: 30 v -> 20 vuoteen, puurakennus
Kalajoen terveyskeskus	Tarkasteltu osana hva vuokrausriskiä: 50 v -> 30 vuoteen, kivirakennus
Lukio	Lukion jatkokäyttö ja perusparannustarve: 50 v -> 30 v, kivirakennus
Himangan paloasema	Poisto-aika 31.12.2025 asti, tarkasteltu osana hva vuokrausriskiä
Kuunari	Poisto-aika 31.12.2025 asti, tarkasteltu osana hva vuokrausriskiä

Investointiohjelmaan sisältyvän kampusrakentamisen osalta on myös lukion osalta tarkasteltu poistosuunnitelma huomioiden lukion jatkokäyttö ja perusparannustarve. Arvonalentumisia kirjattiin sijoituksiin (Kannuskylän Liiketaloy Oy) 0,2 M€.

Investointivaraus

Investointivarausta kirjattiin 2,5 M€ kohdistuen uimahalliin sekä Marinaan. Investointivaraus vaikuttaa tulevien vuosien suunnitelman mukaisiin poistoihin niitä pienentävästi. Investointivaraus voidaan tehdä taloussuunnitelmassa yksilöityyn kohteeseen.

Tilikauden ylijäämä

Tilikauden ylijäämä on 3,2 M€ (3,3 M€).

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
TOIMINTATUOTOT	12 231	24 258
Valmistus omaan käyttöön	191	199
TOIMINTAKULUT	-47 390	-103 206
TOIMINTAKATE	-34 969	-78 748
Verotulot	30 136	47 455
Valtionosuudet	17 125	39 663
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	421	317
Muut rahoitustuotot	1 148	2 246
Korkokulut	-673	-143
Muut rahoituskulut	-479	-1 280
Rahoitustuotot ja -kulut	416	1 141
VUOSIKATE	12 707	9 510
Poistot ja arvonalentumiset	-7 037	-6 275
TILIKAUDEN TULOS	5 670	3 235
Poistoeron muutos	54	54
Varausten muutos	-2500	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	3 224	3 289
(ALIJÄÄMÄ)		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	25,9 %	23,6 %
Vuosikate/poistot %	180,6 %	151,6 %
Vuosikate €/asukas	1 027,5	771,1
Vuosikate % verorahoituksesta	26,9 %	10,9 %
Vuosikate %	21,2 %	8,5 %
Asukasmäärä	12 367	12 333

Toimintatuotot/Toimintakulut, %-tunnusluku osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus.

Kun vuosikate/poistot, % -tunnusluku on 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate, €/asukas oli koko maassa v. 2022 623 €/as.

Vuosikate% verorahoituksesta -tunnusluku ilmoittaa kuinka paljon vuosikate on kunnan verotuloista ja käyttötalouden laskennallisista valtionosuuksista.

Vuosikate % -tunnusluku kertoo vuosikatteen suhteen käyttötuloihin (=toimintatuotot+verotulot+valtionosuudet)

3.2. Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa, johon on koottu rahan lähteet ja rahan käyttö tilikauden aikana. Vuosikatetta oikaistaan rahavirtaa laskettaessa satunnaisilla erillä ja tulo-rahoituksen korjauserillä, joista pääosa koostuu käyttöomaisuuden myyntivoitoista.

Rahoituksellisesti tarkasteltuna vuosi 2023 oli vahva, toiminnan rahavirta oli 12,4 M€. Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana saamaan käyttötalouden avulla rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien toteuttamiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Kaupungin investoinnit olivat maltilliset 6,5 M€ (vuotta aiemmin 7,3 M€). Isompia investointeja (mm. kampus, terveyskeskuksen A-osa, Sataman Yrityspuisto) siirtyi tuleville vuosille, mikä vaikutti maltilliseen toteumaan sekä rahoitustarpeeseen. Rahoitusosuuksia investointimenoihin saatiin 0,8 M€ ja omaisuutta myytiin 0,3 M€:lla (sekä maaomaisuutta että rakennuksia). Investointien tulo-rahoitusprosentiksi muodostui 226 % (ed. vuonna 137,3 %). Toiminnan ja investointien rahavirta on 7,1 M€ positiivinen (3,4 M€). Toiminnan ja investointien rahavirran negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran näkökulmasta viime vuodet ovat olleet vahvoja. Tämä tarkoittaa sitä, että lainarahoitusta ei ole tarvittu.

Antolainoja lyhennettiin maltillisesti, sillä Kuitu Oy:n ja Satama Oy:n vuosittaiset lyhennysosuudet siirrettiin lainakauden loppuun. Pitkäaikaista korollista velkaa ei nostettu, aiempia lainoja lyhennettiin 4,6 M€. Lisäksi lyhytaikaista kuntatodistuslainaa nostettiin 3 M€ vähemmän. Lainaa oli 33,6 M€ (41,2 M€), josta kuntatodistuksia 7 M€. Tämän lisäksi kaupungilla on jäljellä lunastusarvo huomioiden 26 M€ kiinteistöleasingvastuu. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on kääntynyt positiiviseksi hyvien tulo-rahoitusvuosien ja maltillisten investointivuosien seurauksena pitkän negatiivisen kauden jälkeen. Tämä on hyvä lähtökohta tuleviin mittaviin investointivuosiin sekä tiukentuvan toiminnan rahoituksen vuosiin.

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävydestä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kuvaavampi on kuitenkin laskennallinen lainanhoitokate, joka huomioi myös kuntatodistukset. Sillä mitattuna lainanhoitokyky on parantunut ja kääntynyt aiempaa paremmaksi, tunnusluvun arvo on yli 2.

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 707	9 510
Tulorahoituksen korjauserät	-274	-398
Toiminnan rahavirta	12 433	9 112
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 503	-7 260
Rahoitusosuudet investointeihin	880	334
Py. Vastaavien hyöd. Luovutustulot	316	1 313
Investointien rahavirta	-5 306	-5 613
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 127	3 499
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-5	0
Antolainasaamisten vähennys	71	79
Antolainauksen muutokset	66	79
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 631	-4 031
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000	-5 000
Lainakannan muutokset	-7 631	-3 031
Oman pääoman muutokset		-210
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-18	-23
Saamisten muutos	3 201	675
Korottomien velkojen muutos	-5 083	-670
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 900	-18
Rahoituksen rahavirta	-9 465	-3 180
Rahavarojen muutos	-2 338	318
Rahavarat 31.12.	18 372	20 711
Rahavarat 1.1.	20 711	20 392

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta 1000 €	12 916	-1 684
Investointien tulorahoitus %	226%	137,30%
Laskennallinen lainanhoitokate	2,7	1,8
Lainanhoitokate	2,5	2,3
Kassan riittävyys, pv	112,7	65,3
Kassastamaksut, 1000 €	59 492	115 721
Pääomamenojen tulorahoitus %	123,9	86,8
Asukasmäärä	12 367	12 333

Toiminnan ja investointien rahavirta kertoo tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusosuus täytyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus, % = Vuosikate / investointien omahankintameno (=br. investoinnit-rahoitusosuudet). Investointien tulorahoitus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien omahankintamenoa laskettaessa ei käyttöomaisuuden myyntituloja vähennetä investointimenoista, vaan ainoastaan rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta.

Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset). Lainanhoitokate on hyvä, kun tunnusluku on > 2, tyydyttävä 1 - 2 ja heikko < 1.

Kassan riittävyys(pv) = 365 x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella. Huom. Kassavaroihin luetaan myös rahoitusarvopaperit.

Pääomamenojen tulorahoitus, % = Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset). Tunnusluku osoittaa vuosikatteen prosentuaalisen osuuden investointien omahankintameno, antolainojen lisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta. Tase sisältää myös viemärlaitoksen vastaavat erät. Sisäiset erät on eliminoitu.

Kaupungin taseen loppusumma oli 129,4 M€ 31.12.2023 (-7,5 M€).

Hyvinvointialueiden aloitus näkyy kaupungin taseella

Sotepalvelutuotannon siirtyminen vaikuttaa omaisuuserämuutosten lisäksi vuosien väliseen vertailukelpoisuuteen mm. saamisten ja ostovelkojen voimakkaan muutoksen vuoksi. Omaisuuden tulontuottamiskykyä arvioitiin hyvinvointialueiden kolmen vuoden vuokrauskauden jälkeinen riski huomioiden. Rakennusten tasearvo väheni 3,9 M€ suunnitelman mukaisten poistojen, lisäpoistojen ja arvonalentumisten seurauksena.

Saamiset vähenivät, sillä v. 2022 taseella näkyi vielä sote-saatavia mittavasti, jotka ovat tuloutuneet rahana vuoden 2023 aikana. Vastaavasti ostovelouksissa ei enää v. 2023 ole sotetoimintoihin liittyviä ostovelkoja, jolloin ostovelkojen kokonaismäärä väheni myös huomattavasti.

Oma pääoma vahvistui

Sotepalvelutuotantoon ja sairaanhoitopiirien purkautumiseen liittyvät toimenpiteet vahvistivat peruspääomaa. Tämän lisäksi vahva tilikauden tulos vahvistaa omaa pääomaa, ollen 75 M€ (71,7 M€). Edellisten tilikausien kertynyt ylijäämä oli 22,6 M€, kun se oli 19,3 M€ vuotta aikaisemmin. Tilikauden ylijäämä oli 3,2 M€. Asukasta kohden laskettuna kertynyt ylijäämä on yhteensä 2 085 euroa, tunnusluku parani asukasta kohden 256 euroa. Kunnilla oli keskimäärin kertynyttä ylijäämää 2 686 €/as (2022). Omavaraisuusaste kasvoi ja on 64 % (55 %). Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste oli 59,3 % (2022).

Muita keskeisiä eriä

Pakollisena varauksena taseella on Jokilaaksojen Pelastuslaitoksen aiempien vuosien varallaolokorvauksia koskeva työtuomioistuimessa ratkaistavana oleva asia.

Vieraan pääoman tasearvo oli 46,3 (60,9 M€). Lainakanta oli tästä 33,6 M€ (41,2 M€), liittymismaksut 4,9 M€ sekä muut velat n. 8 M€. Lainamäärä väheni maltillisten investointien ja hyvän tulorahoituksen seurauksena. Lainamäärä asukasta kohti on 2 724 euroa, mikä on 625 euroa per asukas edellistä vuotta vähemmän. Tämän lisäksi kaupungilla on lisäksi kiinteistöleasingvastuuta sekä muuta leasingvastuuta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi käyttötulojen laskun myötä (hyvinvointialueuudistuksessa siirtyneet tulot) velkojen säilyessä ennallaan. Suhteellinen velkaantuneisuus on 78 %, kun se aiemmin oli 55 %. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tällä tunnusluvulla mitattuna tilanne muodostuu vieraan pääoman takaisinmaksun näkökulmasta huolestuttavaksi, sillä v 2023 käyttötuloissa oli mukana verohäntiä ja valtionosuuden enemmyyttä, jota ei enää kuluvana vuonna ole. Kuntien keskimääräinen nettolainakanta v. 2022 oli 2 322 €/as (Kalajoella 1 229 €/as) ja suhteellinen velkaantuneisuus 56,4 %. Suhteellinen velkaantuneisuus nousee kaikilla kunnilla 2023.

Lainat ja vuokravastuut olivat 66,1 M€. Luku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Asukasta kohden lainat ja vuokravastuut olivat 5 347 euroa (ed. vuonna 5 475 €/as).

VASTAAVAA 1000 €	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	41 749	40 332
Aineettomat oikeudet	24	53	Arvonkorotusrahasto	141	141
Muut pitkävaikutteiset menot	1 539	1 757	Muut omat rahastot	8 681	8 681
Aineettomat hyödykkeet	1 563	1 810	Edellisten tilikausien yli/alijäämä	22 562	19 273
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-/alijäämä	3 224	3 289
Maa- ja vesialueet	24 768	23 980	OMA PÄÄOMA	76 358	71 716
Rakennukset	31 814	35 681	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 739	21 839	VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	508	417	Poistoero	1 057	1 111
Muut aineelliset hyödykkeet	25	25	Vapaaehtoiset varaukset	5 000	2 500
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 536	525	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Aineelliset hyödykkeet	81 390	82 468	VARAUKSET	6 057	3 611
Sijoitukset			PAKOLLISET VARAUKSET		
Osakkeet ja osuudet	15 529	16 877	Muut pakolliset varaukset	243	243
Muut lainasaamiset	7 213	7 285	PAKOLLISET VARAUKSET	243	243
Muut saamiset	557	552	TOIMEKSIANTOJEN		
Sijoitukset	23 299	24 713	PÄÄOMAT		
PYSYVÄT VASTAAVAT	106 252	108 991	Valtion toimeksiannot	0	4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lahjoitusrahastojen pääomat	23	25
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	41	25	Muut toimeksiantojen pääomat	445	424
Muut toimeksiantojen varat	430	412	TOIMEKSIANTOJEN		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	471	437	PÄÄOMAT	468	453
VAIHTUVAT VASTAAVAT			VIERAS PÄÄOMA		
Saamiset			Pitkäaikainen		
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 003	26 566
Myyntisaamiset	63	98	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	4 895	4 667
Muut saamiset	14	14	Pitkäaikainen	26 898	31 232
Siirtosaamiset			Lyhytaikainen		
Pitkäaikaiset saamiset	76	113	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 562	14 631
Lyhytaikaiset saamiset			Saadut ennakot	11	29
Myyntisaamiset	1 905	3 456	Ostovelat	3 626	5 991
			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	518	1 105
			Siirtovelat	3 695	7 877
			Lyhytaikainen	19 413	29 633

Muut saamiset	453	1 035	VIERAS PÄÄOMA	46 311	60 866
Siirtosaamiset	1 906	2 146			
Lyhytaikaiset saamiset	4 265	6 637	VASTATTAVAA	129 437	136 889
Rahoitusarvopaperit			Tilikauden yli/alijäämä €/asukas	260,7	266,7
Muut arvopaperit	15 230	14 733	Omavaraisuusaste %	63,7%	55%
Rahoitusarvopaperit	15 230	14 733	Nettovelka 1000 €	-15 193	-20 486
Rahat ja pankkisaamiset	3 143	5 977	Nettovelka/asukas	-1 229	-1 661
VAIHTUVAT VASTAAVAT	22 713	27 461	Suhteellinen velkaantuneisuus %	77,8%	54,6%
			Kertynyt ylijäämä 1000 €	25 786	22 562
VASTAAVAA	129 437	136 889	Kertynyt yli/alijäämä €/asukas	2 085	1 829
			Lainakanta 31.12. 1000 €	33 566	41 197
			Lainakanta 31.12. €/asukas	2 714	3 340
			Lainat ja vastuut 31.12. 1000 €	66 121	70 618
			Lainat ja vastuut 31.12. €/asukas	5 347	5 475
			Lainasaamiset 1000 €	7 213	7 285
			Asukasluku	12 367	12 333

Omavaraisuus-% -tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä tasoa (v. 2022 se oli 59,3 %). 50 % tai sitä alempi aste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Rahoitusvarallisuus €/asukas osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Nettovelka = rahoitusomaisuusarvopaperit+rahat ja pankkisaamiset - lainakanta

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista (=toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12. Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat ja vuokravastuut euromäärä saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä.

Lainasaamiset 31.12. Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

5 KOKONAISTULOT- JA MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistetty rivi riviltä. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Kaupungin kokonaistulot ja - menot

TULOT	1 000 €	%- osuus
Toimintatuotot	12 231	19,7
Verotuotot	30 136	48,6
Valtionosuudet	17 125	27,6
Korkotulot	421	0,7
Muut rahoitustuotot	1 148	1,9
Satunnaiset tuotot		0,0
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakollisten varausten muutos		0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-282	-0,5
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	880	1,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	316	0,5
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	71	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0
Oman pääoman lisäykset		0,0
Kokonaistulot yhteensä	62 046	100,0

MENOT	1 000 €	%- osuus
Toimintakulut	47 390	75,8
Valmistus omaan käyttöön	-191	-0,3
Korkokulut	673	1,1
Muut rahoituskulut	479	0,8
Satunnaiset kulut		0,0
Tulorahoituksen korjauserät		0,0
Pakollisten varausten muutos		0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-8	0,0
Investoinnit		
Investointimenot	6 503	10,4
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäys	5	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	4 631	7,4
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	3 000	4,8
Oman pääoman vähennykset		0,0
Kokonaismenot yhteensä	62 484	100,0

Täsmäytys

Kokonaistulot-Kokonaismenot

-438

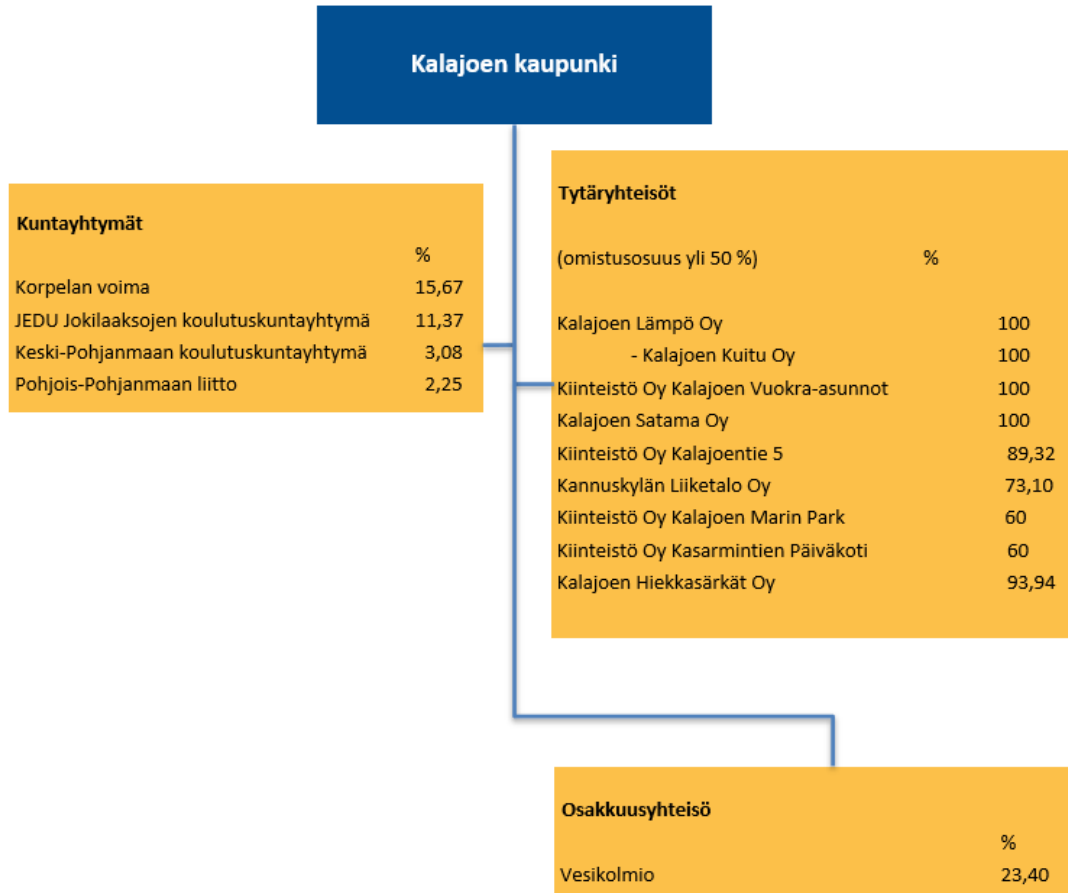
Rahavarojen muutos- Muut maksuvalmiuden
muutokset

-438

0

6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen sisältyvistä yhteisöistä

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Yhtiöiden toimintaa ohjaa osakeyhtiölaki. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhtiöt ja soveltuvin osin myös kuntayhtymät sekä muut yhtiöt, joissa kaupunki on osakkaana, noudattavat toiminnassaan konserniohjetta, Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä hyvää hallintotapaa, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöstä muuta johdu.

Kalajokikonsernin toimintaa ohjaavia asiakirjoja ovat:

- Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 28.10.2014 § 99 tehnyt kuntalain 14 § 2 mom. 7 kohdan mukaisen päätöksen Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.
- Kaupungin hallintosääntö on päivitetty 22.2.2022 § 17
- Konserniohje 26.5.2020
- Hankintaohje 21.12.2020.

6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden aikana konserniin ei tullut uusia eikä poistunut yhtiöitä. Kaupunki on halukkailta ostanut kaupunginhallituksen päättämällä hinnalla Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n osakkeita vuosittain.

Tytäryhtiöille myönnettiin antolainoja ja lyhennysvapaita seuraavasti:

- 31.10.2023 Kalajoen Satama Oy:lle nosturin hankintaan
- KH 5.12.2023 Kalajoen Satama Oy:lle lyhennysosuuksien siirrettiin lainakauden loppuun. Samalla yhtiölle myytiin kiinteän koron ratkaisu vuosille 2023-2024 siten, että euribor12 kk rajattiin enintään 2,0 %-yksikköön.
- KH 8.5.2023 Kalajoen Kuitu Oy:n lainamarginaali laskettiin määräaikaaisesti 2,5 %-yksikön tasoon sekä yhtiölle kiinteän koron ratkaisu vuosille 2023-2025 siten, että euribor12 kk rajattiin enintään 2,5 %-yksikköön.

Tilikauden päättymisen jälkeen 5.2.2024 KOy Kalajoen Vuokra-asunnoille myönnettiin 1,25 M€ antolaina uuden kerrostalon rakentamiseen.

6.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Historiallisesti suurin muutos konsernirakenteessa tapahtui, kun sairaanhoitopiirien omistus poistuu kunnilta ja siirtyy hyvinvointialueille. Tämä vaikuttaa konsernitilinpäätökseen jatkossa.

Tytäryhtiöistä KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille on antolainavaraus uuden kerrostalon rakentamiseen vuosille 2024-2025. Tämä kasvattaa KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen kapasiteettia ja mahdollistaa laajentuvan vuokra-asuntotarjonnan Kalajoella. Kohde tulee vuokrauskäyttöön kesällä 2025. Uuden kohteen rakentaminen haastaa yhtiön kassatilannetta rakentamisen ajan. Yhtiön on tulevan kehityksen varmistamiseksi säilytettävä käyttöaste korkealla tasolla (yli 93 %).

Päätöksenteossa on parhaillaan Kalajoen kaupungin ja Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän toteuttama yhteinen toisen asteen Kampus, johon liittyvät järjestelyt yhteisen kiinteistöyhtiön perustamisen myötä tulevat näkymään konsernirakenteessa. Kampuksen rakentaminen lisää myös vierasta pääomaa konsernissa. Kampuksen rakentaa yhteisesti omistettu keskinäinen KOy Kalajoen Kampus, jonka perustamisasiakirjat ovat maaliskuussa osakkaiden hyväksynnässä. Rakentaminen alkaa keväällä 2025.

Hyvinvointialueet ovat vuokranneet sote-kiinteistöt kunnilta. Lain valmistelussa on ollut näkemys, että kolmen vuoden vuokrakauden jälkeen, sote-kiinteistöt tulisi yhtiöittää ja niiden hallinnointi ja vuokraus tapahtuisi tämän jakson jälkeen yhtiömuotoisesti. Siirtymäaika asialle sekä varainsiirtoverovapaus on vuoteen 2030 saakka. Yhtiömuotoisen sotekiinteistöyhtiön taloudellinen tilanne saattaa muodostua hankalaksi tilanteessa, jossa hyvinvointialueet ovat käynnistäneet asetuksessa vahvistettua pääomavuokran alhaisemman tason neuvottelut. Samaan aikaan tilojen kunnossapidolta ja investoinneilta vaaditaan paljon. Tämä tulee haastamaan konsernitaloutta.

Konsernin talouden kehitys on voimakkaasti riippuvainen emokaupungin ja sen tytäryhtiöiden kehityksestä. Arvio on, että myös konsernissa tulevat vuodet vuoden 2024 jälkeen ovat osin haastavampia. Energiakriisin myötä kaukolämmön asema lämmitysmuotona vahvistuu. Kalajoen Satama on uusimassa strategiaansa ja samaan aikaan kaupungilla on Sataman Yrityspuisto-hanke toteutuksessa. Koulutuskuntayhtymien vahva taloudellinen tilanne tukee konsernia. Korpelan voima kuntayhtymän tilikauden 2024 positiivinen tulos kahden mittavan alijäämävuoden jälkeen antaa odotuksia parempaan.

6.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 28.10.2014 § 99 kuntalain (410/2015) 14 § 2 mom. 7 kohdan edellyttämän päätöksen Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Päätöksellä valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja edellyttää, että konsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasolla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kaupunginvaltuusto on päivittänyt 3.10.2020 § 78 hallintosääntöä, jonka 10 luvussa on päivitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviä. Kaupunginvaltuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet koskevat myös tytäryhteisöjä ja niiden hallituksia. Luvun 4 § todetaan, että konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. Kaupunginvaltuuston 30.3.2020 hyväksymän konserniohjeen mukaan konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta.

Konsernivalvonnan kohteita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja että niitä seurataan. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi Kuntalain 116 §:n mukaan ”Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.” Yhteisöille asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä yhteisöjen taloudellista kehitystä ja tunnuslukuja seurataan säännöllisesti.

Konserniohjeen mukaan kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot puolivuositain sisältäen arvion tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä niihin liittyvistä riskeistä. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Kaupunginvaltuusto antaa vuosittain tytäryhteisöille kaupungin omistajapolitiikkaan nojaavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteuma on raportoitu muiden kaupungin tavoitteiden ja toimenpiteiden ohessa. Kaupunginvaltuuston talousarviossa asettamien sitovien ja muiden tavoitteiden toteutumisen seuranta ja raportointi on osa kunkin tytäryhteisön sisäistä valvontaa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on yhteisöjen koon ja toiminnan laajuuden kannalta toteutettu toiminnan vaatimalla tavalla, eikä siinä ole havaittu merkittäviä puutteita. Tytäryhteisöjen on hyvä arvioida systemaattisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tasoa. Konsernijohto on seurannut toiminnan ja talouden seurannan yhteydessä konserniyhteisöjen riskitilannetta. Kaupunginjohtajan tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kanssa käymissä omistajaohjauskeskusteluissa on käyty läpi tytäryhtiöiden taloudellista tilannetta ja riskejä sekä keskusteltu niiden pohjalta yhtiöiden tulevaisuuden näkymistä. Omistajaohjauskeskusteluihin on osallistunut myös talousjohtaja. Keskustelut toimitusjohtajien kanssa on pyritty käymään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Tarvittaessa kaupunginjohtaja on käynyt useampia keskusteluja.

Tytäryhteisöt vastaavat itse toimintansa ja omaisuutensa vakuuttamisesta. Harmaan talouden torjunnassa tytäryhteisöt noudattavat kaupungin hankintaohjetta sekä hyödyntävät mm Vastuugroup-palvelua.

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Kaupunginhallitus vastaa kaupunkikonsernin omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnasta kaupunginjohtajan ohella.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus on antanut yhtiökokousedustajalle ehdotuksensa ao. yhtiön hallintoelimiin valittavista kelpoisista henkilöistä. Kaupunginhallituksen toimivaltaa hallituksen jäsenten ehdottamisessa rajoittavat ao. yhtiön yhtiöjärjestys, mahdolliset osakassopimukset ja tasa-arvolain säännökset. Kaupunginhallitus on antanut myös muut tarvittavat toimiohjeet yhtiökokousedustajalle. Kaupungin tytäryhtiötä valvotaan konserniohjeiden kautta. Kaupungin tytäryhtiöt ovat velvolliset hankkimaan kaupungin suostumuksen merkittäviin yhtiön toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja oikeustoimiin sekä investointeihin. Konserniohje ja hyvä hallintotapa -suositus on hyväksytty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa. Konserniohjauksen tukemiseksi kaupunki on edellyttänyt tytäryhteisöjen yhtiökokouksilta, että tytäryhteisöissä valitaan vastuulliseksi tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun yhteisön osoittama tilintarkastaja. Tämä keskitetty tilintarkastus palvelee konsernin johtamista ja valvontaa sekä osaltaan varmentaa konsernitiilinpäätöksen oikeellisuutta. Konserniohjeen noudattamisesta ei ole huomautettavaa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palveluiden käyttö

Keskitettyjen konsernitoimintojen tavoitteena on, että konsernissa hyödynnetään erilaisten tukipalvelujen hankinta- ja volyymiedut sekä ammatti- että erityisosaaminen. Kaupunkikonsernin yhteisöillä on mahdollisuus käyttää hyväkseen konsernin tietohallintoa, taloushallintoa,

henkilöstöhallintoa, kiinteistönhoidon ja talonrakentamisen palveluita. Palveluiden hinnoittelu perustuu toteutuneisiin kustannuksiin.

6.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätöksessä esitetään kuntakonsernin tulos ja taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Kunnan konsernitilinpäätös käsittää konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitetiedot.

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelmalla liitetietoineen osoitetaan kaupunkikonsernin tulorahoituksen riittävyys ja toiminnan taloudellinen tulos. Tuloslaskelmassa on vähennetty konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut sekä sisäinen voitonjako. Ulkopuolisten omistus tytäryhteisöjen tuloksesta on omana eräänään nimikkeellä Vähemmistöosuudet. Konsernin osuus osakkuusyhteisöjen tuloksesta on omalla rivillään nimikkeellä Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta). Lisäksi saadut osingot ja muut vastaavat voitto-osuudet on vähennetty konsernituloslaskelmasta.

Konsernin tuloslaskelma osoittaa lähes 6 milj. euroa ylijäämää, mikä on 4 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Voimakkaimmin ylijäämään vaikuttaa kaupungin hyvä talouden toteuma. Konsernissa vapaaehtoiset varaukset palautuvat tilikauden ylijäämään sitä kasvattavasti. Tytäryhtiöistä Kalajoen Kuitu Oy:n ja KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen tulokset olivat tappiolliset.

Konsernin toimintatuotot vähenivät 25 milj. euroon (44,3 M€), lähinnä soteuudistuksen vaikutuksesta. Toimintakulut olivat 61,2 M€ (125,2 M€). Toimintakate oli 35,9 M€. Toimintatuottojen suhde toimintakuluista kasvoi 41 %:iin (35,4 %). Vuosikate 15,5 M€ (11,3 M€) riitti kattamaan poistot. Vuosikatetta kertyi 1 249 (919) euroa asukasta kohti.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 €

	2023	2022
Toimintatuotot	25 237	44 295
Toimintakulut	-61 220	-125 197
Osuus osakuusyht. Voitosta (tappiosta)	96	317
Toimintakate	-35 888	-80 586
Verotulot	32 437	54 948
Valtionosuudet	19 186	36 376
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	156	-31
Muut rahoitustuotot	1 134	2 219
Korkokulut	-1 088	-306
Muut rahoituskulut	-485	-1 289
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-283	593
Vuosikate	15 452	11 331
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-9 469	-8 203
Omistuksen eliminointierot	0	0
Arvonalentumiset	-16	-1 026
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-9 485	-9 230
Tilikauden tulot	5 968	2 102
Tilinpäätössiirrot	11	3
Tilikauden verot	33	-5
Laskennalliset verot	3	-9
Vähemmistöosuudet	-30	-11
Tilikauden ylijäämä	5 986	2 080
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41,2	35,4
Vuosikate/Poistot, %	162,9	122,8
Vuosikate, €/asukas	1 249	919
Asukasluku	12 367	12 333

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelmalla osoitetaan varojen hankinta ja niiden käyttö tilivuoden aikana. Laskelmassa otetaan huomioon tuloslaskelmaan ja taseeseen tehdyt eliminointi- ja yhdistelykirjaukset. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa konsernin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Konsernin toiminnan ja investointien rahavirta oli ennätyselliset 8 M€ positiivinen, kun se edellisvuonna oli 1 M€. Tulorahoitus riitti konsernissakin kattamaan investoinnit. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta kääntyi positiiviseksi pitkän negatiivisen jakson jälkeen. Konsernin rahoituksen rahavirta oli 10 M€ negatiivinen (-1,1 M€). Konsernin rahavarat heikkenivät 2 M€ (+0,2 M€).

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000 €	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 452	11 331
Tilikauden verot	33	-5
Tulo-rahoituksen korjauserät	-295	-164
	<hr/>	<hr/>
	15 191	11 163
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 257	-11 431
Rahoitusosuudet investointimenoihin	989	252
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	324	1 356
	<hr/>	<hr/>
	-6 944	-9 823
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 246	1 340
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-5	0
Antolainasaamisten vähennykset	26	60
	<hr/>	<hr/>
	21	60
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	655	9 038
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-6 339	-5 439
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 957	-4 830
	<hr/>	<hr/>
	-8 641	-1 231
Oman pääoman muutokset	0	-210

Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-19	-24
Vaihto-omaisuuden muutos	-230	-107
Saamisten muutos	4 649	-1 785
Korottomien velkojen muutos	-6 206	2 158
	<hr/>	<hr/>
	-1 805	242
Rahoituksen rahavirta	-10 425	-1 139
Rahavarojen muutos	-2 180	202
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	24 915	27 527
Rahavarat 1.1.	27 095	27 326
	<hr/>	<hr/>
	-2 180	202
Tunnusluvut:	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	6 784	-9942
Investointien tulorahoitus, %	212,6	101,4
Pääomamenojen tulorahoitus, %	113,7	68,4
Laskennallinen lainanhoitokate	2,3	1,4
Lainanhoitokate	2,2	2
Rahavarat 31.12., T€	24 915	27 527
Kassasta maksut/vuosi, T€	77 362	143 667
Kassan riittävyys, pv	118	70
Asukasmäärä	12 367	12 333

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitaseella ja sen liitteillä osoitetaan kuntakonsernin taloudellinen asema selvittämällä konserniyhteisöjen varat, velat ja vastuut ulkopuolisille. Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat sekä omistukset on eliminoitu. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen taseisiin aktivoitujen sisäisten katteiden muutokset tilikauden aikana otetaan huomioon.

Konsernitaseen loppusumma oli 160,4 M€ (175,8 M€), laskua edelliseen vuoteen verrattuna 15 milj. euroa. Taseen vastaavista 127,4 M€ (136,4 M€) on pysyvien vastaavien hyödykkeitä, toimeksiantojen varoja 1 M€ (0,8 M€), vaihtuvia vastaavia 32 M€ (38,5 M€) ja 9,7 M€ (12,6 M€) rahaa ja pankkisaamisia. Pysyvät vastaavat vähenivät 9 M€, vaikuttavimpana tekijänä rakennuksiin tehdyt lisäpoistot ja arvonalentumiset suunnitelmapoistojen lisäksi.

Konsernin oma pääoma oli 87 M€ (80 M€). Oman pääoman osuus taseesta on 50 % (46 %).
Konsernitaseen kertynyt ylijäämä on 24,1 M€ (28,1 M€). Asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 2 755 euroa (2 281 euroa).

Konsernin ulkoinen lainakanta vuoden lopussa oli 49,8 M€ (63,5 M€). Lainakanta väheni edellisvuodesta 13,7 M€. Asukaskohtainen tunnusluku oli 4 024 euroa (5 150 euroa).

Konsernin omavaraisuusasteeksi muodostui 55 % (46,1 %). Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Alle 50 %:n omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Emokaupungin omavaraisuusaste oli 55 %.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 92 % (68,9 %). Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Emokaupungin vastaava tunnusluku heikkeni vastaavasti käyttötulojen pienetessä soteuudistuksen vuoksi, mutta velkojen säilyessä.

VASTAAVA 1000 €	2023	2022	VASTATTAVAA 1000 €	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	127 436	136 464	OMA PÄÄOMA	87 348	80 060
Aineettomat hyödykkeet	1 926	2 399	Peruspääoma	41 749	40 332
Aineettomat oikeudet	346	456	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	0	1
Muut pitkävaikutteiset menot	1 572	1 842	Arvonkorotusrahassto	1 119	1 098
Ennakkomaksut	8	101	Muut omat rahastot	10 404	10 503
Aineelliset hyödykkeet	120 003	128 346	Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	28 091	26 046
Maa- ja vesialueet	25 187	24 571	Tilikauden yli/-alijäämä	5 986	2 080
Rakennukset	53 067	59 316	VÄHEMMISTÖOSUUDET	882	859
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 353	26 502	PAKOLLISET VARAUKSET	243	465
Koneet ja kalusto	1 830	2 073	Muut pakolliset varaukset	243	465
Muut aineelliset hyödykkeet	10 679	10 868	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 007	844
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 887	5 018	Valtion toimeksiannot	337	147
Sijoitukset	5 508	5 719	Lahjoitusrahastojen pääomat	27	29
Osakkuusyhteisöosuudet	4 348	4 429	Muut toimeksiantojen pääomat	643	667
Muut osakkeet ja osuudet	914	969	VIERAS PÄÄOMA	70 920	93 561
Muut lainasaamiset	0	72	Pitkäaikainen	46 951	57 518
Muut saamiset	246	248	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 175	43 799

TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 010	827	Lainat muilta luotonantajilta	3 335	3 261
Valtion toimeksiannot	337	144	Muut velat	10 158	9 846
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	45	29	Siirtovelat	0	294
Muut toimeksiantojen varat	628	655	Laskennalliset verovelat	283	318
VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 954	38 498	Lyhytaikainen	23 969	36 044
Vaihto-omaisuus	793	661	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 238	16 401
Aineet ja tarvikkeet	467	478	Lainat muilta luotonantajilta	18	58
Keskeneräiset tuotteet	309	150	Saadut ennakot	208	176
Muu vaihto-omaisuus	17	24	Ostovelat	4 811	8 204
Ennakkomaksut	0	9	Muut velat	1 116	1 912
			Siirtovelat	4 578	9 294
Saamiset	6 246	10 309			
Pitkäaikaiset saamiset	26	50	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	160 400	175 790
Myyntisaamiset	13	35			
Muut saamiset	14	14	Omavaraisuus-%	55,1	46,1
Siirtosaamiset	0	2	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	92,0	68,9
Lyhytaikaiset saamiset	6 220	10 259	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	34 077	28 126
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € /		
Myyntisaamiset	3 470	6 138	asukas	2755	2281
Lainasaamiset	4	104	Nettovelka 31.12., 1.000 € *)	-24 851	-35 991
Muut saamiset	585	1 672	Nettovelka €/asukas	-2 009	-2 918
Siirtosaamiset	2 161	2 344	Konsernin lainat, €/asukas	4 024	5 150
			Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	49 766	63 519
Rahoitusomaisuusarvopaperit	15 230	14 963	Lainat ja vuokravastuut 31.12.	82 498	93 376
			Lainat ja vuokravastuut		
Osakkeet ja osuudet	0	0	31.12.€/asukas	6 671	7 571
Sijoitukset			Konsernin lainasaamiset 31.12.,		
rahamarkkinainstrument.	0	72	1 000 €	0	72
Muut arvopaperit	15 230	14 891	Asukasmäärä	12 367	12 333
			Velat ja vastuut % Käyttötuloista	134,6	90,9
Rahat ja pankkisaamiset	9 685	12 564	*) Nettovelka = Rahoitusomaisuusarvopaperit+Rahat ja pankki-saamiset-korollinen vieras pääoma		
VASTAAVA YHTEENSÄ	160 400	175 790			

7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

7.1. Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain (410/2015) § 115 mukaisesti toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

7.2. Tilikauden tuloksen käsittely

Kalajoen kaupungin taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää. Kalajoen kaupunginhallitus esittää tilikauden 5 670 029,16 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tuloutetaan aiemmin tehtyjä poistoeroja suunnitelmien mukaisesti 53 925,33 euroa.
- Kirjataan varausten lisäyksenä investointivarausta talousarvioissa 2021-2024 suunniteltuihin kaupungin elinvoimahankkeisiin: 1 000 000 € uimahallin toteutukseen ja 1 500 000 € Marinan 2.vaiheen toteuttamiseen

Ylijäämä 3 223 954,49 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien ylijäämä -tilille.

7.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan tuloskehitys edellyttää tasapainottamista silloin, kun tuloslaskelma päättyneeltä tilikaudelta osoittaa alijäämää eikä taseessa ole edellisten tilikausien ylijäämää sen kattamiseen. Kalajoen kaupungin vuoden 2023 tilinpäätös ei edellytä kuntalain mukaisia tasapainottamistoimenpiteitä.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Strategiset tavoitteet: Ilmastotekojen edelläkävijä		KALAJOEN KAUPUNKI
Tavoite	Kalajoki edistää uusiutuvan energian, lähiruoan ja lähipalveluiden käyttöä.	
Mittarit:		
Lähiruokapäivät / kpl: Toteuma 4.0, Tavoite 7.0		
Verkasalon tuulipuiston osayleiskaava / %: Toteuma 50.0, Tavoite 50.0		
Toimenpide	Lähiruokateemapäivien pitäminen kouluissa ja päiväkodeissa	TEKNISET PALVELUT
Toteuma: 11.5.2023 Raumankarin koululla järjestettiin perinnepäivä, joka huomioitiin myös koulujen ruokalistalla. Ruuaksi valmistettiin perinneruokaa, jossa huomioitiin myös lähituotteet. Päivän teemaan liittyen kotitalousluokkaan oli järjestetty esittelijöiden toimesta myös näytös uunijuuston valmistuksesta. 29.5.2023 pidetty lähiruokateemapäivä Raution monitoimitalolla oleville koulun ja päiväkodin asiakkaille. Vk:lla 45 Raumankarin ja Merenajan koulun lähiruokapäivän teemana on ollut kala.		
Toimenpide	Verkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaava	TEKNISET PALVELUT
Toteuma: Verkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaava on kaavaluonnosvaiheessa ja YVA-selostus on valmistunut. Verkasalon seurantaryhmä on kokoontunut useamman kerran. Kalajoen puolelle on suunnitteilla 5 tuulivoimalaa 300 ha:n alueelle.		
Tavoite	Kalajoki tunnetaan ilmastotekojen edelläkävijänä kansallisesti ja kansainvälisesti.	
Toimenpide	Kaupungin oman energiatuotannon sekä teollisuusalueille ja matkailualueille tarjottavien energiaratkaisujen selvittäminen / energiaratkaisut	KALAJOEN LÄMPÖ OY
Toteuma: Teollisuusalueiden verkostosuunnitelmat tehty, lämpölaitekokojen vaihtoehtoiset ratkaisut laskennassa. Työtä jatketaan 2024.		
Tavoite	Ympäristötietoisuus ja -vastuu näkyy ilmasto- ja ympäristöystävällisissä energiaratkaisuissa, rakentamisessa ja hankinnoissa.	
Toimenpide	Irtiotto öljystä -jatkohankkeen toteuttaminen	KALAJOEN LÄMPÖ OY
Toteuma: Kalajoen kaupungissa: öljynkäytön vähenemä 7380MWh, energiatehokkuustoimilla vuosittaista energiasäästöä 93,4MWh, lämpöpumppu ja aurinkosähkö-järjestelmien teho lisääntynyt 167kWp. Hanke päättynyt 31.12.2023.		
Toimenpide	Kaukolämmön mahdollistaminen Hiekkasärkkien ydinalueella ja mantereen puolella.	KALAJOEN LÄMPÖ OY
Toteuma: Lämpöyhtiö on ollut mukana kaavoitusasioissa ja suunnitellut alustavia reittejä		

mantereen puolelle. Energiaratkaisu on edennyt kaavoituksen tahdissa.

Toimenpide Sataman energiaratkaisut *KALAJOEN SATAMA OY*

Toteuma: Tulevaisuuden energiaratkaisuja on selvitetty kokonaisuudessaan energiakonsultin toimesta ja pienempiä yksittäisiä kohteita on huomioitu jo mm. valaistuksen osalta. Repolan tuotantohallin IV-peruskorjauksen hankinta aloitettiin uudelleen ja tullaan toteuttamaan vuoden 2024 aikana.

Tavoite Ympäristövastuullisuudesta ja ilmastoteoista viestitään avoimesti ja se on yksi vetovoimatekijä.

Toimenpide Kalajoen kaupunki hiilineutraaliselvityksen käynnistäminen *HALLINTOPALVELUT*

Toteuma: Hiilineutraalisuutta on selvitetty hankkeen toimesta. CO₂ -laskennan suoritti Sitowise Oy. Hiilineutraalisuustarkastelun jatko tuodaan päätöksentekoon 2024.

Strategiset tavoitteet: Kalajoki mahdollistaa investoinnit tulevaisuuteen *KALAJOEN KAUPUNKI*

Tavoite Kalajoella on ympärivuotista tapahtuma- ja messutoimintaa. Uudenlaiset kumppanuudet ja investointimallit mahdollistavat tapahtuma-alustan tai -areenan rakentamisen. Alueen palvelukokonaisuus ja liikennematkaisuus tukevat messu- ja tapahtumatuotantoa.

Mittarit:

Luotettavat sisä- ja ulkotapahtumien kävijälaskurit (kpl): Toteuma 8.0, Tavoite 10.0

Toimenpide Lentokenttäalueen ympäristöluvan päivittäminen. *KEHITTÄMISPALVELUT*

Toteuma: Lentokenttäalueen operointi kilpailutettiin ja valitun toimijan kanssa laadittiin operointisopimus. Lentokenttäalueen tapahtumatoimijoiden tapaamisessa todettiin, että ympäristöluvan päivittämiselle ei ole vielä tarvetta, koska nykyinen lupa kattaa tapahtumien toiminnan.

Toimenpide Tapahtumainfran kehittäminen ja tapahtumien myynnin organisointi *KALAJOEN HIEKKASÄRKÄT OY*

Toteuma: Matkailutoimijoiden teemoitetun tapahtumavuosikellon jalkauttamisella tavoitellaan lisää uutta vetovoimaa myös vilkkaimman sesongin ulkopuolelle. Yksityisiä toimijoita on kannustettu kehittämään jo olemassa olevaa tapahtumainfraa seuraavalle asteelle potentiaalisen markkinan tavoittamiseksi. Tuettu asiantuntijatyönä kaupunkia lentokentän tapahtuma-alueen operaattorivalinnassa.

Toimenpide Tapahtumamäärän kasvattaminen *KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT*

Toteuma: Tapahtumatoiminta kasvoi ja kävijämäärät lisääntyivät. Lasten ja nuorten ohjattuun toimintaan osallistui 5643 henkilöä (+201 %), kulttuuritoimintaan 25 000 (+39 %) ja liikuntatapahtumiin 27 800 (+29 %). Tapahtumien määrän kasvu oli 22 %.

Tavoite	Kalajoen Marina täydentää Hiekkasärkkien palvelutarjontaa ja houkuttelee uusia yrityksiä ja matkailijoita. Merellinen luonto ja luontokohteet ovat matkailun toinen vetonaula. Meriluontokeskuksen uudistuminen, luontoliikuntareittien kehittäminen ja uudet merelliset aktiviteetit edistävät luontomatkailua.	
Mittarit:		
	Marinan sataman rakennesuunnittelu: Toteuma 95.0, Tavoite 100.0	
Toimenpide	Marinan alueen 2. vaiheen rakentaminen	<i>TEKNISET PALVELUT</i>
	Toteuma: Rakennesuunnittelu loppuvaiheessa ja aallonmurtajien rakentaminen loppusuoralla. Satama-alueen rakentaminen päästään aloittamaan tämän jälkeen. Työt edenneet aikataulussa	
Toimenpide	Marinan palvelutuotannon edistäminen	<i>KALAJOEN HIEKKASÄRKÄT OY</i>
	Toteuma: Marinan konseptin muodostamista on valmisteltu ja sen työstäminen jatkuu v. 2024 ajan.	
Toimenpide	Perämeren suosituimman retkeilyalueen kokonaissuunnitelman ja hankekorttien laatiminen	<i>KALAJOEN HIEKKASÄRKÄT OY</i>
	Toteuma: Kalajoen kaupungin edustajien kanssa laadittu reitistöjen kehittämissuunnitelma toimii tässä erinomaisena pohjana. Se sisältää ne keskeiset toimenpiteet, joiden toteuttamisen myötä vetovoimamme myös retkeilyalueena vahvistuu. Ks. vastaus reitistöistä.	
Tavoite	Kampus on uusi ja nykyaikainen oppimisympäristö, jossa on laaja koulutustarjonta. Kampus mahdollistaa kansainvälisen yhteistyön sekä yhteistyön alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa sekä alueella että alueen ulkopuolelle korkeakoulupaikkakuntien kanssa.	
Mittarit:		
	Kaavoitus valmiusaste %: Toteuma 100.0, Tavoite 100.0	
	Kampuksen rakentamisen valmiusaste %: Toteuma 0.0, Tavoite 25.0	
Toimenpide	Kampuksen kaavoitus	<i>TEKNISET PALVELUT</i>
	Toteuma: Kampuksen asemakaavan muutos on valmistunut.	
Toimenpide	Kampuksen kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Duuniportti-hanke valmisteltiin poikkihallinnollisesti ja kumppaneiden (JEDU ja KKRO) kanssa. Hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen, mikä mahdollistaa yhteistyöverkostojen rakentamisen ja uuden toimintamallin luomisen oppilaitosten, yritysten ja kaupungin palveluyksiköiden välillä hankeaikana 1.1.24-31.5.26.	
Toimenpide	Kampuksen rakentaminen	<i>TEKNISET PALVELUT</i>
	Toteuma: Kaava valmistunut ja urakka-asiakirjat päivitetty kaavan mukaiseksi. Julkaistaan hankintailmoitus sekä aloitetaan urakoitsijoiden kilpailutus ja valintaprosessi.	

Toimenpide	Kampus-matkailuvision laatiminen	<i>KALAJOEN HIEKKASÄRKÄT OY</i>
	Toteuma: Kampus-matkailuvision on laadittu ja sen pohjalta mietitään yhdessä kaupungin kanssa jatkotoimenpiteitä.	
Toimenpide	Valmistellaan toimenpideohjelma lukion oppilasmäärän kasvattamiseksi painopisteenä kampuksen toteutumisen jälkeinen ajankohta.	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Toimenpide toteutetaan osana hanketta, jonka aloitus siirtyi vuodelle 24. Aikataulumuutos kulkee rinnan Kampuksen rakentamisaikataulun muutoksen kanssa.	
Tavoite	Sataman Yrityspuiston toiminta laajenee ja kehittyy. Tavoitteena on saada alueelle logistiikkakeskus ja erikokoisia työnantajia, ja luoda siten uusia työpaikkoja Kalajoelle.	
Mittarit:	Potentiaalisten yritysten suorakontaktointi, kpl: Toteuma 800.0, Tavoite 100.0 Uudet yritysten sijoittumisprosessit, kpl: Toteuma 7.0, Tavoite 10.0 Sijoittumispäätöksen tehneitä yrityksiä, kpl: Toteuma 0.0, Tavoite 2.0	
Toimenpide	Kalajoen Satama Oy:n ja sataman yrityspuiston kasvuohjelma	<i>KALAJOEN SATAMA OY</i>
	Toteuma: Alkuvuoden 2023 aikana on tehty aktiivisesti strategiatyötä ja Sataman hallitus on hyväksynyt strategian kokouksessaan 31.5.2023. Strategian toteutumista tullaan seuraamaan hallituksen kokousten yhteydessä. Sataman yrityspuiston kasvuohjelmatyö on kesken ja toteutetaan yhteistyössä kehittämispalveluiden kanssa.	
Toimenpide	Sataman yrityspuiston ja koko Kalajoen markkinointi toimintaansa laajentaville tai uutta sijoittumispaikkaa hakeville yrityksille. Potentiaalisia toimijoita kontaktoidaan suoraan ja yrityspuistoa markkinoidaan eri kanavissa aktiivisesti.	<i>KEHITTÄMISPALVELUT</i>
	Toteuma: Sataman yrityspuiston markkinointia toteutettiin suorakontaktoinneilla noin 800 teollisuusyritykseen. Suorakontaktointien tuloksena käynnistyi muutamia sijoittumisneuvotteluja, jotka olivat vuoden vaihteessa käynnissä. Yrityspuiston laajenemismahdollisuuksista laadittiin havainnekuvat, uusista teollisuushalleista alustavat suunnitelmat ja ennakkomarkkinointiaineistoa valmisteltiin.	
Toimenpide	Sataman yrityspuiston toteutettavuussuunnitelma yhteistyössä kumppanin kanssa	<i>KEHITTÄMISPALVELUT</i>
	Toteuma: Satamastrategian päivityksen jälkeen sataman yrityspuiston kehittämistä on työstetty oman ja konsernin henkilöstön voimin. Yhdessä on viety eteenpäin mm. alueen kunnallisteknisiä suunnitelmia, opastesuunnitelmia, hanke- ja lupahakemuksia, yritysten kontakteja, kaavoituksen valmistelua ja sijoittumisneuvotteluja.	

Strategiset tavoitteet: Laadukas elämisen ja asumisen ympäristö

Tavoite Kaavoituspolitiikka tukee strategian tavoitteita, kaupungin kasvua, kehitystä ja elinkeinopolitiikan tavoitteita. Eläväinen ja houkutteleva kaupunkikuva sekä vireät kylät kutsuvat vierailemaan ja asumaan koko kaupungin alueella. Kaavoituksen ja rakentamisen kysymyksissä huomioidaan erityisesti vetovoimaiset alueet. Kaavoitus- ja lupaprosessit ovat sujuvia ja nopeita.

Mittarit:

Rakennusluvan käsittelyaika / vrk: Toteuma 28.0, Tavoite 14.0

Ympäristölupien keskimääräinen käsittelyaika / kk: Toteuma 8.0, Tavoite 6.0

Ympäristövalvonnan ilmoitusmenettelyn keskimääräinen käsittelyaika / vrk: Toteuma 420.0, Tavoite 120.0

Toimenpide Asuntotuotannon kasvattaminen riittävällä tonttireservillä *TEKNISET PALVELUT*

Toteuma: Asuntotuotantoreserviä on kasvatettu kaavoitusohjelman mukaisesti. Hiekkasärkkien Kesärannan akm on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 30.6.2023. Kesärannan asemakaavan muutoksella on mahdollistettu loma-asuntojen lisäksi pysyvien asuinrakennusten rakentaminen 144 loma-asuntotontilla sekä 6 uutta tontti. RA-korttelialueilla on 34 180 k-m² ja RM-korttelialueilla 5000 k-m² rakennusoikeutta. RA-kortteleiden rakennusoikeus kasvaa 900 k-m². Himangan Plankkukujan akm:ssa on osoitettu 17 pientalotonttia.

Toimenpide Hiekkasärkkien mantereen puolen kaavoitus *TEKNISET PALVELUT*

Toteuma: Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaava on vireillä ja kaavaluonnos on valmistunut ja on ollut nähtävillä syksyllä 2023. Kaavaluonnosta varten alueelle on laadittu mitoitus ja selvityksiä, kehittämissuunnitelman päivitys sekä ilmastovaikutusten arviointi, pohjavesiselvityksen lisätyö ovat valmistuneet.

Toimenpide Rakentajalle/investoijalle mahdollisimman järkevän energiaratkaisun huomioiminen osana kaavoitusta yt. Kalajoen Lämpö Oy *TEKNISET PALVELUT*

Toteuma: Kampuksen asemakaavan muutos on valmistunut ja siinä on kolmiomerkinnöin huomioitu uusiutuvia energiaratkaisuja.

Toimenpide Sujuva rakennus- ja ympäristölupaprosessi *TEKNISET PALVELUT*

Toteuma: Rakennushankkeen sijoituessa suunnittelutarvealueelle tai poiketessa asemakaavasta, rakennuslupaa edeltää poikkeamis- tai suunnittelutarvekäsittely. Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut on tavoitteena viedä mahdollisimman nopeasti kaavoitus- ja elinvoimalautakunnan ja kaupunginhallituksen käsittelyyn, edellyttäen että asiakas toimittaa riittävät lausuntoon tarvittavat asiakirjat riittävän ajoissa lupapisteeseen. Hankkeista käydään tarvittaessa neuvotteluja rakennusvalvonnan kanssa.

Tavoite Kalajoella on kasvava ja ympärivuotinen matkailukeskus sekä viiden tähden liikunta-, kulttuuri- ja harrastusmahdollisuudet ja arvokkaat luontokohteet

Mittarit:

Ydinalueen kaavan valmiusaste %: Toteuma 50.0, Tavoite 50.0
Retkiyöräilyreitien valmiusaste %: Toteuma 10.0, Tavoite 30.0
Reitistöalikulun rakentamisen valmiusaste %: Toteuma 70.0, Tavoite 100.0
Vierailijamäärät / yöpymisvuorokaudet: Toteuma 251,000.0, Tavoite 278,000.0
Raumankarin lähiliikuntapaikan ja keskusleikkipuiston: Toteuma 100.0

Toimenpide	Akatemia luo uusia palveluita kulttuurimatkailu -hankkeen kautta.	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Kuntalaisille on luotu uusi kulttuuripalveluiden opas (Atla.fi/kalajoki.fi). Kirjastolla on käynnistetty kulttuurineuvontapalvelu.	
Toimenpide	Hiekkasärkkien ydinalueen konseptin työstäminen	<i>KALAJOEN HIEKKASÄRKÄT OY</i>
	Toteuma: Korkeatasoisen arkkitehdin johdolla Hiekkasärkkien ydinalueesta on laadittu konsepti vaikuttavine havainnekuvineen. Kokonaisuus tuotiin julkisuuteen loppuvuodesta 2023 ja se saavutti hyvän medianäkyvyyden. Tätä edelsi vuoropuhelu matkailutoimijoiden kanssa. Uudesta kylpylästä on laadittu tilaohjelmaehdotus, joka viedään kehittämisessä seuraavalle asteelle. Konsernilla on nyt valmius käynnistää vuoropuhelu markkinatoimijoiden kanssa.	
Toimenpide	Matkailun ydinalueen kaavoitus	<i>TEKNISET PALVELUT</i>
	Toteuma: Hiekkasärkkien ydinalueen asemakaavan muutos on vireillä. Kaavaluonnoksen laatimisen tueksi kumppanikonsultti laatii ideointi- ja konseptisuunnittelua sekä maankäytön suunnittelua suunnittelualueelle kaavoitusta varten.	
Toimenpide	Parannetaan luontoliikuntapaikkojen turvallisuutta ja saavutettavuutta hankerahoituksella. Käyttöön otetaan Konikarvon ja Lennimutkan laiturit ja rakennetaan Kärmekeallion ja hiihtomajan kuntoportaat.	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Hanketoimenpiteet saatettiin loppuun. Laiturit ja kuntoportaat otettiin käyttöön.	
Toimenpide	Raumankarin keskusleikkipuiston käytön aloittaminen ja käyttömahdollisuudet	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Raumankarin keskusleikkipuisto on valmistunut ja sen välittömään läheisyyteen rakentuville lähiliikuntapaikoille saatiin valtionavustusta 52 000 €. Keskusleikkipuisto valmistui ja käyttöön otettiin vuoden aikana.	
Toimenpide	Reitistöalikulun rakentaminen Tapion Tuvan läheisyyteen	<i>TEKNISET PALVELUT</i>
	Toteuma: Sillankannen raudotukset ja muotitukset tehty valmiiksi ja suojaukset asennettu sydäntalven ajaksi. Kannen valu keväällä 2024 ja työmaanluovutus elokuussa 2024	
Toimenpide	Retkiyöräilyreitien rakentaminen	<i>TEKNISET PALVELUT</i>
	Toteuma: Plassi Vasankarireitti suunniteltu, Siiponjoenreitin reittitoimitus pyöräilyn sallivaksi	

käynnistetty. Reitistöjen tila 2023-2027 ja aikataulutus, sekä kustannusarvio laadittu.

Toimenpide	Tapahtumien osallistujamäärien ja reittien kävijämäärien automaattisen mittausmenetelmän kehittäminen terveyden ja hyvinvoinnin edistämishankkeen kautta.	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Eco-Counter -mittarit päivitettiin etäluettaviksi, jolloin reitistöjen kävijämäärien seuranta on reaaliaikaista. Akademia hankki 4 siirrettävää kameraperusteista mittalaitetta tapahtumien ja liikuntapaikkojen osallistujamäärien mittaamiseen. Seuranta on toteutettu myös perinteisenä liikennelaskentana. Eri menetelmien tuloksia on vertailtu keskenään ja mittausmenetelmät on todettu luotettaviksi hankkeen loppuraportissa.	
Toimenpide	Uuden leirintäaluepaikan osoittaminen ja operaattorin löytäminen	<i>TEKNISET PALVELUT</i>
	Toteuma: Leirintäalueen operaattorin etsintä on käynnistetty. Haasteita on tuonut etenkin sosiaalitulojen sekä muiden vaadittavien ominaisuuksien järjestämisen hinta. Työtä jatketaan 2024.	
Toimenpide	Visit Arctic Coast - kansainvälistymishankkeen toteutus	<i>KALAJOEN HIEKKASÄRKÄT OY</i>
	Toteuma: Visit Arctic Coast brändi on valmistunut loppuvuodesta 2023 ja sen lanseeraus on toteutettu kansainvälisille matkanjärjestäjille tammikuussa 2024. Markkinointiyhteistyön kumppanuus on sovittu ja uusien kumppaneiden kartoittamista jatketaan. Matkailun kansainvälistymistä vauhdittava Kalajoki Marina DMC -kehittämishanke on saatettu loppuun hyvin tuloksin ja myös BCR -hanke on edennyt suunnitellusti, jatkuen edelleen. Yhtiö on ohjannut molempia hankkeita.	
Tavoite	Kaupungin tilat ovat avoimia ja ne ovat kuntalaisten, yhteisöjen ja muiden toimijoiden aktiivisessa käytössä.	
Toimenpide	Kaikki Akatemian toimitilat ovat aina sähköisen kalenterin kautta varattavissa ja lukitusjärjestelmät ovat automaattiset	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Kaikki Akatemian vapaa-aika, nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelutilat ovat Timmijärjestelmän kautta varattavissa. Automaattinen lukitusjärjestelmä on toteutettu tiloihin, joissa sen käyttö on tarkoituksenmukaista. Perinteisellä avainlukituksella toimivat kokoonmistilat, kuten Ventelän talo ja Alex.	
Toimenpide	Lähialueyhteistyötä kehitetään tilatehokkuuden lisäämiseksi ja palveluiden laadun sekä saatavuuden turvaamiseksi. Rannikon alue ja naapurikunnat osallistutaan suunnittelutyöhön.	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Rannikon ja Oulun eteläisen alueen hyte-työryhmä on suunnitellut toimintaa, mikä lisäksi yhdistyskoordinaattorit ovat järjestäneet yhdistysiltoja ja koulutustapahtumia Virtasalissa. Kulttuurikeskus Merran yhteyteen Pohde avasi Virtatuvan ikäihmisten toimintapisteeksi. Pohteen kanssa on valmistallaan elintapaohjauksen palvelutarjotinta sekä kehitetään liikuntaneuvonnan	

palveluketjua ja kulttuurineuvontaa palveluiden saatavuuden varmistamiseksi.

Toimenpide	Merenojan liikuntahallin, yhtenäiskoulun ja Virta-salin käyttöasteiden kasvattaminen	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Vuonna 23 liikuntahallin käyttömäärä Timmi varausjärjestelmän perusteella kasvoi 14,9 %, jäähallin 4.6 % ja Virtasalin 7.4 %. Merenojan yhtenäiskoulun tilavarauksia ei kirjata järjestelmään täysimääräisesti, joten laskelmaa ei voi tehdä.	
Tavoite	Pitkäjänteinen ja kestävä asuntopolitiikka varmistaa monipuoliset asumisratkaisut ja -vaihtoehdot, jotka tukevat työvoiman saatavuutta ja lisäävät kaupungin vetovoimaa. Vetovoimaisten alueiden asumisratkaisuissa tehdään uudenlaista yhteistyötä.	
Mittarit:	Valmistuneet asuinhuoneistot: Toteuma 44.0, Tavoite 50.0 Valmistuneet loma-asuntohuoneistot: Toteuma 59.0, Tavoite 30.0 Myydyt / vuokratut asuntotontit: Toteuma 3.0, Tavoite 15.0 Myydyt / vuokratut loma-asuntotontit: Toteuma 5.0, Tavoite 15.0 KVAS:n asuntojen käyttöaste yli 93 %: Toteuma 89.4, Tavoite 93.0	
Toimenpide	Asunto-osakkeiden hankinta vetovoimaisista ja varman vuokran kohteista	<i>KOY KALAJOEN VUOKRA- ASUNNOT</i>
	Toteuma: Yhtiö on tehnyt yhden varauksen toteutuvasta asunto-osakeyhtiöstä kaupungin keskustan alueelta. Hiekkasärkiltä on hankittu kaksi huoneistoa asunto-osakeyhtiöstä, jotka valmistuvat kesään mennessä.	
Toimenpide	Nykyisen asuntokannan hallitun kunnostamisen ohjelma	<i>KOY KALAJOEN VUOKRA- ASUNNOT</i>
	Toteuma: Vuoteen 2028 ulottuvan perusparannuksen korjausohjelman laskenta ja valmistelu on aloitettu.	
Toimenpide	Uuden asuntotuotannon rakentamisen suunnittelu ja käynnistäminen	<i>KOY KALAJOEN VUOKRA- ASUNNOT</i>
	Toteuma: Uuden kerrostalon rakentaminen on käynnistynyt.	
Toimenpide	Valokuituverkon rakentaminen taloudellisten reunaehtoien mahdollistamalla tavalla.	<i>KALAJOEN KUITU OY</i>
	Toteuma: Mehtäkylän eteläosa toteutui ja Himangan keskustan alueella rakennettiin yksi osa-alue, liittymiä rakennettiin 113 kpl. Nykyisen verkon alueelta saatiin uusia liittymiä 17 kpl.	
Tavoite	Uudenlaiset oppimisympäristöt, toimivat varhaiskasvatustilat sekä monipuoliset harrastuspaikat ovat tärkeä osa kuntalaisten sujuvaa arkea ja hyvinvointia.	
Mittarit:	Luontoliikuntakohteissa pidettävien koulutustapahtumien määrä (kpl): Toteuma 6.0, Tavoite 12.0 Rakennettavat MOBO-reitit keräävät suuret kävijämäärät (kpl): Toteuma 0.0, Tavoite 10,000.0	

Toimenpide Keskustaajaman varhaiskasvatuskeskuksen suunnittelun alkaessa varhaiskasvatuksen johtaminen vahvistuu. *VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT*

Toteuma: Varhaiskasvatuksen henkilöstö on osallistunut johtamiskoulutuksiin. Johtamisen muodot ja uudet menetelmät muotoutuvat ja tarkentuvat uusien varhaiskasvatuskeskusten toiminnan alettua.

Toimenpide Keskustaajaman varhaiskasvatuskeskus painottaa toimintaansa kielipainotteiselle pedagogiikalle. *VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT*

Toteuma: Varhaiskasvatuskeskuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu jatkuu.

Toimenpide Varhaiskasvatuskeskusten rakentaminen *TEKNISET PALVELUT*

Toteuma: Kalajoen varhaiskasvatuskeskuksen suunnittelu käynnissä ja rakentaminen aloitetaan vuonna 2024.

Strategiset tavoitteet: Sujuva arki ja kasvun mahdollisuudet **KALAJOEN KAUPUNKI**

Tavoite Kalajoen kaupunkikonserni on Pohjois-Suomen paras julkisen sektorin työpaikka. Se tunnetaan hyvästä yhteishengestä ja tekemisen mielekkästä. Päätöksenteossa otetaan huomioon henkilöstön hyvinvointi. Työnantajamaailma houkuttelee pyrkimään kaupunkikonsernin palvelukseen.

Mittarit:

Henkilöstökyselyn NPS-arvo muuttuu positiiviseksi: Toteuma -15.0

Akatemia tuottaa työyhteisöille työpäivään liikunta- tai kulttuuritapahtumia: Toteuma 0.0, Tavoite 3.0

Toimenpide Henkilöstöetuuudet ovat monipuoliset ja kilpailukykyiset ja niillä vahvistetaan Kalajoen elinvoimaa. Henkilöstön työhyvinvointia ylläpidetään selkeällä työnjaolla, hyvällä työilmapiirillä ja kohdentamalla resurssit oikein. Palvelujen välistä yhteistyötä tiivistetään. *HALLINTOPALVELUT*

Toteuma: Henkilöstöetuuksien käyttö on lisääntynyt, tarjontaa on kehitetty ja monipuolistettu. Työsuhdepolkupyöräetuuutta on käytetty hyvin. Henkilöstöohjelmaan liittyvä arvokysely on toteutettu ja henkilöstöohjelmatyö jatkuu suunnitelman mukaisesti.

Toimenpide Rekrytointiviestintää (mm. Kuntarekryn työnantajaesittely) kehitetään koko kaupungin ja jokaisen palvelualueen osalta tavoitteena erinomainen kokemus Kalajoen kaupungista työnantajana. *HALLINTOPALVELUT*

Toteuma: Kuntarekry-palvelun työnantajan sivustoa on ajantasaistettu ja kehitetty edelleen. Avoimena oleviin tehtäviin on ollut enemmän hakijoita edelliseen vuoteen verrattuna. Kalajoen kaupungin nettisivut on uudistettu ja some- ja muuta rekrytointiviestintää on tehostettu. Rekrytointitapahtumiin on osallistuttu. Asukaslehteä toteutettiin 4 vuoden aikana ja lehden

yhtenä tavoitteena on antaa positiivinen kuva kaupungista työnantajana.

Toimenpide	Sisäisen viestinnän lisääminen uuden intranetin mukaisen toimintamallin käyttöönotolla	<i>HALLINTOPALVELUT</i>
	Toteuma: Sisäinen viestintä on keskitetty uudelle intranet -alustalle. Alustan käyttö on selkeyttänyt viestintää ja käyttäjät saavat sähköposteihinsa viikkoyhteenvedon viikon tiedotteista, mikäli eivät ennätä seurata kaikkia tiedotteita. Uudessa intranetissä on julkaistu vuoden 2023 aikana kaikkiaan yli 200 tiedotetta. Koko kaupunkia koskevista sähköpostijakeluista on käytännössä saatu luovuttua.	
Tavoite	Kuntalaisten erilaisia osallistumismahdollisuuksia kaupungin kehittämiseen kokeillaan ja kehitetään edelleen valtuustokauden aikana.	
Mittarit:		
	Pidetyt kyläillat, kpl: Toteuma 4.0, Tavoite 4.0	
	Pidettyjen kyläiltojen osallistujamäärä: Toteuma 120.0, Tavoite 80.0	
	Osallistavan budjetoinnin kohteet toteutettu: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	
Toimenpide	Akatemia järjestää sähköisen kuulemisen perheiden sekä lasten ja nuorten palvelutarpeen kartoittamiseksi. Seurafoorumin yhteydessä selvitetään aikuisväestön ja yhdistysten palvelutarpeet.	<i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i>
	Toteuma: Kuulemisia ei ole toteutettu sähköisesti, vaan seurafoorumissa, liikunnan kyläilloissa, yhdistysilloissa, harrastemessuilla ja tapahtumissa.	
Toimenpide	Kunta-akkuna -järjestelmän käytön vakiinnuttaminen ja kehittäminen kuntalaisten keskitettynä asiointikanavana.	<i>HALLINTOPALVELUT</i>
	Toteuma: Kunta-akkuna -järjestelmän jatkokehitystä hallitaan Akkunan ohjausryhmän kautta, jossa tuotteelle on luotu kehityssuunnitelma. Järjestelmää hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kaupungin asiointikanavana.	
Toimenpide	Kyläiltojen järjestäminen kaupungin ja kylien vuoropuhelun ja yhteistyön edistämiseksi yt. Akatemian kanssa.	<i>KEHITTÄMISPALVELUT</i>
	Toteuma: Kyläiltoja järjestettiin vuoden aikana Pahkala-Pernussa, Plassilla, Pitkäsenkylällä ja Rahjassa. Osallistujia kyläilloissa oli kaikkiaan noin 120 henkilöä. Kylillä kaupungin viranhaltijoiden jalkautuminen koetaan hyvänä ja keskustelu kunkin kylän asioista on vilkasta. Kyläilloissa esille nousseet asiat ovat edenneet kaupungin puolelta valmisteluun ja toteutukseen. Vuoden 2024 alkupuolella pidetään kylien kanssa seurantalaverit toimenpiteiden toteutuksesta.	
Toimenpide	Osallistavan budjetoinnin jatkaminen erilaisin kokeiluin	<i>HALLINTOPALVELUT</i>
	Toteuma: Osallistavan budjetoinnin toinen kohde on valmistunut. Osallistuminen on ollut aktiivista: kohteita on ehdotettu ja äänestetty hyvin. Vuoden 2024 talousarvioon laajennettiin osallistavaa budjetointia kahteen kohteeseen: - käyttötalouteen lapsiin ja nuoriin -	

investointiosassa Sautinkarin kehittämiseen.

Toimenpide Sujuva ja vuorovaikutteinen kaavoitusprosessi *TEKNISET PALVELUT*

Toteuma: Tuulivoimapuistojen oyk:n laadinnan yhteydessä on järjestetty yleisötilaisuuksia. Kaava-asiakirjat nähtävillä kaupungin verkkosivuilla ja kaupungintalolla palautteen antamista varten. Kaavoituksen henkilökunta on vastannut osallisten kysymyksiin. Kaavahankkeista on järjestetty neuvotteluja maanomistajien kanssa, Tuulivoimahankkeissa kaava-asiakirjat ovat olleet lisäksi nähtävillä Kalajoen kirjastolla. Ajankohtaisista hankkeista on järjestetty kaavoituskeskiviikkoja.

Tavoite Laadukkaat varhaiskasvatustilat ja -toiminta, kouluissa saatava tuki, perhepalvelut sekä monipuoliset vapaa-ajan mahdollisuudet tukevat perheiden hyvinvointia ja houkuttelevat uusia perheitä Kalajoelle. Ikäihmiset lisäävät kaupungin elinvoimaa ja ovat tärkeä voimavara. Ikäihmisille on tarjolla monipuolisia asumisratkaisuja ja palveluita.

Mittarit:

Kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen osuus varhaiskasvatuspaikoista (%): Toteuma 66.8, Tavoite 60.0

Yksityisten palveluntuottajien varhaiskasvatuspaikkojen osuus varhaiskasvatuspaikoista (%): Toteuma 33.2, Tavoite 40.0

Perhepäivähoitajien säännölliset pedagogiset tapaamiset (kpl): Toteuma 21.0, Tavoite 10.0

Toimenpide Erityisvarhaiskasvatuksen vahvistaminen ja saatava tuki vahvistuu *VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT*

Toteuma: Varhaiskasvatuspalveluissa työskentelee kaksi kiertävää varhaiskasvatuksen erityisopettajaa.

Toimenpide Varhaiskasvatuksen yksityisten palveluntuottajien kapasiteetti pidetään täydessä käytössä. *VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT*

Toteuma: Yksityisten palveluntuottajien kapasiteettia on tarkkailtu ympäri toimintavuoden. Yksityisten palveluntuottajien kapasiteettia on pidetty maksimikäytössä.

Tavoite Toisen asteen koulutuksen kehittäminen, uudet avaukset korkeakoulu yhteistyössä ja monipuoliset koulutusmahdollisuudet tukevat alueen yritysten työvoimatarpeita ja edistävät osaamisen kehittämistä. Koulutuspalvelut vahvistavat osaavan työvoiman saatavuutta, jota tukee myös asumisen ratkaisut, etätöiden tekemisen edellytykset sekä asumisviihtyvyyttä edistävä toiminta ja palvelut.

Mittarit:

Uusia englanniksi opetettavia opintojaksoja: Toteuma 2.0, Tavoite 4.0

Uusi kansainvälinen kumppanuus, joka mahdollistaa tavoitteen: Toteuma 0.0, Tavoite 1.0

Opiskelijamäärä aamuvalmennusryhmissä: Toteuma 96.0, Tavoite 120.0

Lukion oppilasmäärä kasvaa väh. + 8 oppilasta: Toteuma 285.0, Tavoite 288.0

Toimenpide	Kalajoki-kampuksen toimintojen suunnittelun aloittaminen	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT
Toteuma:	Pedagoginen suunnitelma päivitettiin tilaohjelmaa ja kaavaa vastaavaksi. Kumppanuuksien ja toimintamallin Duuniportti -kehittämishanke valmisteltiin ja sen sai myönteisen rahoituspäätöksen ajalle 1.1.24-31.5.26. Tukea myönnettiin 337 470 €, omarahoitusosan ollessa 84 368 €.	
Toimenpide	Lukion englanninkielisen opetuksen lisääminen	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT
Toteuma:	Toteutunut kolme opintojaksoa. Kevään aikana rekrytoitiin toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen opettaja, joka kehittää englanninkielistä kurssitarjontaa.	
Toimenpide	Lukion opiskelijoilla mahdollisuus osallistua pidempiaikaiseen opiskelijavaihtoon tai työharjoitteluun ulkomailta	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT
Toteuma:	Lukuvuonna 23 ulkomailta tapahtuvaan vaihtoon osallistui 5 opiskelijaa. Pitkäaikaiset kv-vaihdot ovat kestoltaan yhden opintojakson (6 viikkoa) mittaisia.	
Tavoite	Yrittäjille on tarjolla monipuolisia palveluita yrittäjyyden eri vaiheissa. Yritysten kanssa tehdään yhteistyötä mm. työllisyyden edistämiseksi. Yrityspalvelut ja vahva yritysyritys yhteistyö houkuttelevat uusia yrityksiä ja luovat uusia työpaikkoja.	
Mittarit:	Yrityspuistojen kehittämistilaisuudet, kpl: Toteuma 2.0, Tavoite 4.0 RekryOpo-toimintaan osallistuvat työnantajat, kpl: Toteuma 16.0, Tavoite 20.0 Yrityspuistojen kehittämistilaisuuksien osallistujamäärä (yrityksiä, kpl): Toteuma 8.0, Tavoite 20.0	
Toimenpide	RekryOpo-toiminnan aloittaminen; yritysten rekrytointiosaamisen kehittäminen ja työnantajakuva parantaminen sekä nykyaikaisten rekrytointikeinojen ja -kanavien hyödyntäminen.	KEHITTÄMISPALVELUT
Toteuma:	RekryOpo-hankkeelle saatiin myönteinen rahoituspäätös ja toiminta käynnistettiin yhteistyössä Ylivieskan kaupungin kanssa huhtikuussa. Projektipäällikön uudelleen rekrytointi toteutettiin syksyllä ja hankkeen toimenpiteet käynnistyivät. Meinalan teollisuusalueen avoimet ovet järjestettiin yläkoulun 8-9-luokkalaisille sekä Jedun opiskelijoille.	
Toimenpide	Yrityspuistojen omien kehittämistilaisuuksien järjestäminen ja yrityksistä/yrityspuistoista esille nousseiden kehittämistarpeiden yhteinen edistäminen.	KEHITTÄMISPALVELUT
Toteuma:	Yrityspuistojen omat kehittämistilaisuudet pidettiin. Niiden pohjalta työstettiin yrityspuistojen liiketoimintasuunnitelmia ja vietiin yksittäisiä kehittämistoimenpiteitä eteenpäin. Pääpaino kaupungin toimenpiteissä kohdistui sataman yrityspuistoon.	

Strategiset tavoitteet: Talous tasapainossa		KALAJOEN KAUPUNKI
Tavoite	Isoista muutoksista huolimatta talouden tasapaino säilyy koko konsernissa ja omistajapolitiikka tukee tätä tavoitetta.	
Mittarit:	Kuitu Oy:n liikevaihdon kasvu, %: Tavoite 10.0 Liikennemäärien kasvattaminen 10 % enemmän kuin kasvu keskimäärin Suomen satamissa: Tavoite 10.0 Satama Oy:n liikevaihdon kasvaminen 10 %:ia: Toteuma -19.3, Tavoite 10.0 Lämmön hinta vähintään 10 % alle Energiategollisuuden erillistuotetun kaukolämmön aritmeettisen keskiarvon.: Toteuma 15.0, Tavoite 10.0	
Toimenpide	Kalajoen Satama Perämeren suurimpana sahatavaran vientisatamana kasvattaa satamatoimialalla markkinaosuuttaan.	KALAJOEN SATAMA OY
	Toteuma: Vuonna 2023 satamassa vierailleet alusmäärät laskivat ja vuosi oli viennin mutta erityisesti tuonnin osalta maltillinen. Markkinaosuus Kalajoen sataman osalta pysytteli samassa mitä edellisenä vuotena.	
Toimenpide	Kaukolämmön hinnan säilyttäminen kilpailukykyisenä	KALAJOEN LÄMPÖ OY
	Toteuma: Lämmön kokonaishinta 1.1.2024 tilaston mukaan noin 15% halvempi kuin Suomen keskiarvo 228 kunnan hinnastossa. (julkaistu 21.2.2024).	
Toimenpide	Myynnin lisääminen siten, että yhtiö suoriutuu taloudellisista velvoitteistaan.	KALAJOEN KUITU OY
	Toteuma: Uusia liittymiä rakennettiin yli sata 2023 vuonna. Vaihtuvuutta liittymissä oli hieman ja irtaantuneitakin, varmastikin inflaatiosta johtuneista syistä.	
Tavoite	Palvelut on järjestetty ja tuotettu oikea-aikaisesti, vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti, ja ne täyttävät kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet.	
Mittarit:	Osallistujamäärä Suomen mallin mukaisissa kerhoissa: Toteuma 506.0, Tavoite 750.0 Palvelualueiden yhteistyöhankkeiden määrä: Toteuma 3.0, Tavoite 5.0 Alueellinen hyvinvointikertomus toteutuu (%): Toteuma 50.0, Tavoite 100.0	
Toimenpide	Järjestelmällisen kustannustasoseurannan käynnistäminen kaikissa palveluissa	HALLINTOPALVELUT
	Toteuma: Tänä vuonna kuntien talousraportointi palveluluokittain saadaan yhteismitallisesti. Kustannuksia voidaan seurata palveluluokittain tätä kautta sekä verrata myös muihin kuntiin. Todettiin, että omaa erillistä raportointia ei tässä hetkessä tarvita. Taloussuunnittelujärjestelmä tukee erillislaskennoissa.	

Toimenpide	<p>Kaupungin sähköisten asiointikanavien kehittäminen: Nettisivu-uudistuksen toteutus ja sivuston sähköinen asiointiapurin käyttöönotto</p> <p>Toteuma: Kaupungin nettisivujen uudistuksen projekti valmistui aikataulun mukaisesti ja sivusto julkaistiin kuntalaisille joulukuun alussa. Sivuston kehityksessä hyödynnettiin kuntalaisista koostunutta ryhmää, jotka antoivat kehityspalautetta projektin aikana.</p>	<p><i>HALLINTOPALVELUT</i></p>
Toimenpide	<p>Palvelualueiden välistä yhteistyötä tiivistetään yhteistyössä tehtävillä hankkeilla, joiden avulla tavoitellaan palvelutuotannon lisääntymistä ja uusien toimintamallien vakiintumista. Yhteisten toimitilojen käyttöä tehostetaan yhteisen Timmi-tilavarauksjärjestelmän käyttöönotolla.</p> <p>Toteuma: Palvelualueet valmistelivat yhteistyönään Duuniportti -hankehakemuksen, jolla tavoitellaan yhteistyötä ja uusien toimintamallien luontia opiskelu-, vapaa-aika-, työllisyys- ja yrityspalveluiden kesken. Harrastamisen Suomen mallin kerhohankkeessa on jaettujen sivistyspalveluiden yhteistyö ollut tiivistä. Timmi-varausjärjestelmä on käyttöönotettu tiloissamme.</p>	<p><i>KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT</i></p>
Toimenpide	<p>Perusopetuksessa toteutetaan kokonaistarkastelu toimenpiteistä, joilla hillitään kustannusten voimakasta kasvua.</p> <p>Perusopetuksen kustannukset ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosina: TA2023 13,6 M€, TA2022 12,1 M€, TP2021 11,2 M€ ja TP20 9,28 M€.</p> <p>Kustannuskehitys talousarviosta 22 talousarvioon 23 on yli 10 %:ia.</p> <p>Toteuma: Kustannuskehitys jatkui kovana. Perusopetuksen menot v. 2022 olivat 10,7 M€ ja v. 2023 11,7 M€. Toimenpide-ehdotuksen valmistelua jatketaan v. 2024.</p>	<p><i>VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT</i></p>
Toimenpide	<p>Sivistys- ja hyvinvointipalvelut laatii keväällä 2023 toimenpideohjelman vuosille 2025–2030. Ohjelma perustuu 1) vaka-palveluverkkoselvitykseen, 2) liikuntasuunnitelmaan 2019-2025, 3) kulttuuri- ja nuorisopoliittiseen ohjelmaan sekä 4) Kalajoki -kampuksen suunnitelmiin sekä 5) hyvinvointialueen aloitukseen.</p> <p>Toteuma: Toimenpideohjelma on käynnissä ja jatkuu 2024.</p>	<p><i>VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT</i></p>
Toimenpide	<p>Tarjotaan harrastamisen Suomen mallin mukaista kerhotoimintaa kaikille perusopetuksen oppilaille ja kehitetään kuljetusoppilaiden osallistumismahdollisuuksia. Osallistujamäärä kasvaa vuosittain ja kuljetusoppilaiden osallistuminen mahdollistetaan.</p>	<p><i>VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT</i></p>

Toteuma: Kaikille perusopetuksen oppilaille järjestettiin syksyllä harrastemessut, jossa kerhotoimijat esittäytyivät ja ottivat vastaan kerhotoiveita. Kaikki kerhot ovat avoimia ja oppilaiden vapaasti valittavissa. Kerhosisällöt perustuvat oppilaiden toiveisiin. Kerhoryhmiä muodostui 59.

Toimenpide Työjärjestys ja tilavaraukset suunnitellaan palvelualueiden *VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT*
välisenä yhteistyönä.

Toteuma: Koulujen salien opetuskäyttövarauksista menee tieto tilapalveluille

Toimenpide Yhteistyömallin ja yhteistoiminta-alueen muodostaminen *KEHITTÄMISPALVELUT*
TE2024-uudistukseen ja TE-palveluiden järjestämiseen.

Toteuma: TE24-uudistuksen yhteistoiminta-alueen muodostamista valmisteltiin yhteistyössä Raahan ja Ylivieskan kaupunkien kanssa ja aiesopimus allekirjoitettiin. 17 kunnan työllisyysalue ei päässyt yksimieliseen järjestämissopimukseen ja joutui TEM:n perälautamenettelyyn. Sen myötä aloitettiin Ylivieska-Kalajoki-Nivala-yhteistoiminta-alueen valmistelu, johon kuuluvat myös Alavieskan, Merijärven ja Sievin kunnat. Valtioneuvosto on hyväksynyt kuuden kunnan työllisyysalueen 2024.

Tavoite Positiivinen väestökehitys sekä yritysten määrän kasvu luovat edellytykset vakaalle tulopohjalle.

Mittarit:

Työllistyneiden määrä, hlöä: Toteuma 20.0, Tavoite 15.0

Asukasluku kasvava: Toteuma 12,344.0, Tavoite 12,400.0

Toimenpide Kalajoella asuvien ulkomaalaisten verkostojen *KEHITTÄMISPALVELUT*
hyödyntäminen osaavan työvoiman hankkimisessa ja
alueelle saapuneiden ulkomaalaisten avustaminen
työhaussa ja kotoutumisessa.

Toteuma: Selkiytettiin eri toimijoiden rooleja työhaussa ja kotoutumisen tukemisessa. Järjestettiin rekrytapahtumia työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamiseen sekä työnhakuun liittyviä työpajoja. Tuloksena useita työsopimuksia. Pilotointiin Intia-rekrytointi. Ulkomaalaisten kotoutumiseen liittyviä toimenpiteitä toteutettiin kehittämispalveluissa ja hankkeissa. Duuniportti-hankehakemukseen suunniteltiin ulkomaalaisten työllistymiseen liittyviä jatkotoimia.

9 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

9.1. Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden taulukoissa käytettävät lyhenteet ovat TP tilinpäätös, TA talousarvio, Muut. talousarviomuutos, Poikk. poikkeama kuvaa tilinpäätöksen eroa talousarvioon ja Muut% kuvaa tilinpäätöksen suhdetta talousarvioon.

9.1.1. Hallintopalvelut

Hankkeet

Kalajoen kaupungin hallinnoima Digitsy-hanke päättyi lokakuussa 2023. Hankkeen tavoitteena oli kartoittaa ja kehittää osallistujien digitaaliseen yleiseen turvallisuuteen liittyviä prosesseja ja hallintamalleja kuntien yhteistyönä, sekä yhteisen digiturvaryhmän kautta. Digitaalisen turvallisuuden viitekehys pitää sisällään tietosuojan, tietoturvallisuuden, toiminnan jatkuvuuden hallinnan ja varautumisen sekä riskienhallinnan. Digiturvaryhmän tarkoituksena oli edistää yhteistyön avulla kuntien ja kuntayhtymien lakisäateisiä velvollisuuksia digitaalisen turvallisuuden osalta. Lisäksi työryhmä kehitti alueelle yhteisiä käytänteitä ja materiaaleja sekä tarjosi arvokasta vertaistukea.

Hanke tuotti yhteensä kolme työkalua, kahdeksan ohjeistusta, 34 materiaalia tai suositusta, sekä neljä mallipohjaa. Materiaaleja, kokemuksia ja tuloksia on jaettu laajasti yhteistyöllä, Kuntaliiton Digisumpeilla, sekä esittelyillä alueellisella että kansallisella tasolla (VAHTI-asiantuntijaryhmät).

Kybermittari-työkalulla tehdyssä toisessa mittauksessa kaikkien hankeorganisaatioiden tulokset olivat nousseet huomattavasti kaikilla osa-alueilla (tunnistaminen, suojauminen, havainnointi, reagointi, palautuminen). Tätä voidaan pitää konkreettisena tuloksena alueen tietoturvatason noususta. Hanke on ylittänyt tuloksillaan odotukset ja hanke koetaan onnistuneeksi.

Järjestelmät Palvelemaan ihmisiä (JäPi) -hanke, on Raahen kaupungin hallinnoima hanke, jonka tavoitteena on tuottaa yhteistyössä ohjeet ja toimintamallit laadukkaiden tietoaineistojen tuottamiseen. Lisäksi hanke tukee kuntien digitalisaatiota, joka tukee kuntien toimintatapojen uudistamista, asiakaslähtöisyyttä ja jonka avulla on mahdollista saavuttaa kustannussäästöjä. Tavoitteena on myös edistää digitalisaatioon liittyvien valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteuttamista kuntalähtöisesti sekä kannustaa kuntia yhteistyöhön.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	668	1 353		1 353	814	- 540	21,9 %
KULUT	- 4 803	- 5 238		- 5 238	- 4 188	1 051	-12,8 %
KATE	- 4 136	- 3 885		- 3 885	- 3 374	511	-18,4 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	3 146	3 788		3 788	3 091	- 697	-1,7 %
KULUT	- 5 145	- 5 598		- 5 598	- 4 543	1 055	-11,7 %
KATE	- 1 999	- 1 810		- 1 810	- 1 452	358	-27,4 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-292	-284	-296	-323	-312	-273

Riskit

Rahoitus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Korkoriski kaupungin vaihtuvakorkoisessa lainasalkussa ja uuden rahoituksen hinta	12
Arvio	Korkojen nousu realisoitui. Korkomenot vuodelta 2023 ovat kolminkertaiset ed. vuoteen verrattuna.	
Toimenpide	Korkomarkkinan seuraaminen, kuntatodistusten hyödyntäminen, pitkäaikaisen lainoituksen järkevä ajoittaminen	
Toimenpide	lainasalkun hallinta kiinteän ja vaihtuvan koron osalta, järkevä kuntatodistusohjelma	

Tulojen hallinta

Riski	HALLINTOPALVELUT: Rahoitusvajeen syntyminen hyvinvointialueuudistuksen valtionosuustarkastuksen yhteydessä	12
Arvio	Valtionosuuslaskelmat muuttuivat moneen kertaan. Lisäksi sairaanhoitopiirin purkamisesta aiheutui kunnille sote-menoja lisää. Nämä vaikuttivat tasapainotilan laskentaan sekä tuleviin valtionosuuksiin. Kokonaisuudessaan Kalajoelta siirtyi tuloja merkittävästi menoja enemmän. Tulopohja kapeni, mutta esim. lainavelvoitteet jäivät. Uudistuksen vaikutus on negatiivinen.	
Toimenpide	Seuranta, raportoinnin läpikäynti, edunvalvonta	

ICT

Riski	HALLINTOPALVELUT: Kyberturvallisuushkat	12
Arvio	Yleinen turvallisuustilanne kyberturvauhkien osalta on pysynyt maailmanlaajuisesti kriittisenä. Organisaatioon kohdistuvien hyökkäyksien määrä on säilynyt ennallaan ja tehtyjen turvatoimenpiteiden avulla organisaation ympäristö on toistaiseksi säästynyt toiminnan keskeytymiseltä. Henkilöstöä on koulutettu sähköpostin kautta tapahtuvien uhkien osalta.	
Toimenpide	Järjestelmien tietoturvallisuuden ylläpitäminen, tekniset hallintatoimet, henkilöstön kouluttaminen, SOC-tilannekeskuspalvelun käyttöönotto.	

Palveluiden turvallisuus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Tietoturvallisuuden pettäminen	16
-------	---	----

Arvio	Riski salassa pidettävän tiedon vuotamiseksi on erittäin korkea organisaatioon kohdistuneiden kalasteluyritysten vuoksi. Yleinen ennuste on että 75% kaikista organisaatioista kokee tietomurron vuoteen 2025 mennessä. Riskin todennäköisyys on harjoitteiden perusteella edelleen korkea.
Toimenpide	Kiristyneen turvallisuustilanteen huomioiminen toiminnan seurannassa, ohjeistuksissa ja henkilöstökoulutuksissa.
Toimenpide	Sisäinen toimintaohjeistus ja henkilöstön koulutukset.

Kaupunginvaltuusto

Toiminta-ajatus

Valtuustossa on 35 valtuutettua. Vuosi 2023 oli kuntavaaleissa 2021 valitun valtuuston kolmas toimintavuosi. Toimintavuonna 2023 kaupunginvaltuusto 2021 - 2025 kokoontui 10 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 97 asiaa.

Katso kohta 1.2 hallinto.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Kaupunginvaltuuston toimintaan käytettiin v. 2023 n. 0,17 milj. euroa, ed. vuoteen verrattuna 6 % vähemmän. Kaupunginvaltuuston toimintaan varatut määrärahat riittivät.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
KULUT	- 97	- 134		- 134	- 87	48	-11,2 %
KATE	- 97	- 134		- 134	- 87	48	-11,2 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
KULUT	- 181	- 216		- 216	- 168	48	-7,1 %
KATE	- 181	- 216		- 216	- 168	48	-7,1 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-12	-6	-9	-8	-11	-7

Keskusvaalilautakunta

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien yleisjärjestelyistä kunnassa. Kuntavaaleissa se huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Suomen 39. eduskuntavaalit järjestettiin sunnuntaina 2. huhtikuuta 2023, ja niissä valittiin kansanedustajat eduskuntaan vaalikaudelle 2023–2027.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	26	24		24	23	- 1	-14,2 %
KULUT	- 21	- 32		- 32	- 21	12	-2,5 %
KATE	5	- 9		- 9	2	11	-61,4 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	26	24		24	23	- 1	-14,2 %
KULUT	- 22	- 33		- 33	- 22	11	0,2 %
KATE	4	- 9		- 9		9	-91,8 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	0	0	-1	0	-1	0

Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnan on kuntalain 121 §:n mukaan valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on arvioitava, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä huolehdittava kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava myös talouden tasapainotuksen toteutumista. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella kaupunginhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallinnonsäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitellään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Tarkastuslautakunta kokoontui 10 kertaa. Vuoden aikana tarkastuslautakunta perehtyi mm. erityisopetukseen, Raution kouluun, elinkeinopalveluihin ja tietohallintoon sekä tytäryhtiöistä KOY Kalajoen Vuokra-asuntoihin, Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n ja Kalajoen Satama Oy:n toimintaan.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
KULUT	- 27	- 38		- 38	- 29	9	8,4 %
KATE	- 27	- 38		- 38	- 29	9	8,4 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
KULUT	- 27	- 38		- 38	- 30	8	9,1 %
KATE	- 27	- 38		- 38	- 30	8	9,1 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-2	-2	-3	-2	-3	-2

KAUPUNGINHALLITUS

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	641	1 330		1 330	791	- 538	23,4 %
KULUT	- 4 658	- 5 034		- 5 034	- 4 051	983	-13,0 %
KATE	- 4 016	- 3 704		- 3 704	- 3 260	444	-18,8 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	3 119	3 764		3 764	3 069	- 696	-1,6 %
KULUT	- 4 914	- 5 312		- 5 312	- 4 323	988	-12,0 %
KATE	- 1 795	- 1 547		- 1 547	- 1 255	293	-30,1 %

Konserninohjaus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia Kalajoen kaupungin hallinnon ja toiminnan johtamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Kaupunginhallituksen alle varattuun hankemäärärahaan ei kohdistunut hankkeita vuonna 2023.

Sellaiset sotemenot, jotka tulivat kaupungille vielä vuonna 2023 ja kuuluivat kaupungille vuodelta 2022, on kirjattu kaupunginhallituksen alle menoiksi. Näitä menoja kertyi muutamia tuhansia.

Konserniohjauksen alle on kirjattu sellaiset ict-menot, jotka palvelevat koko kaupunkia/kaupunkikonsernia. Lisäksi yhteisten vakuutusten kustannukset ovat konserniohjauksen alla. Jokainen kaupunki osallistuu veronkannon kustannuksiin, Kalajoen kaupungin osuus n. 0,12 M€ on kirjattu konserniohjauksen alle.

Luottotappioita kirjattiin n. 60 000 eurolla.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT		802		802	93	- 708	- 158 507,5 %
KULUT	- 1 228	- 1 890		- 1 890	- 835	1 056	-32,0 %
KATE	- 1 228	- 1 089		- 1 089	- 742	347	-39,6 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT		802		802	94	- 708	173 506,0 %
KULUT	- 1 293	- 1 933		- 1 933	- 879	1 054	-32,0 %
KATE	- 1 293	- 1 131		- 1 131	- 785	346	-39,3 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-60	-61	-63	-100	-88	-60

Henkilöstöohjaus

Toiminta-ajatus

Henkilöstöohjaus on keskitetty sisäinen tukipalvelu, jonka tehtävänä on tukea organisaation johtoa ja esihenkilöitä päivittäisessä henkilöstötyössä ja palkanlaskennassa. Henkilöstöohjauksen vastuulla on ylläpitää yhtenäisiä käytäntöjä, mitä tulee työ- ja virkaehtosopimusten tulkintaan, henkilöstöä koskevaan ohjeistukseen ja palkkaukseen. Lisäksi se vastaa strategisesta henkilöstötyöstä, kuten johtamisen, esihenkilötoiminnan ja osaamisen kehittämisestä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukemisesta yhteistyössä palvelujen, työterveyshuollon ja muiden yhteistyökumppanien kanssa.

Henkilöstöohjaus valmistelee ja esittelee henkilöstöä koskevat asiat kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston päätettäväksi sekä antaa lausunnon kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvista henkilöstöä ja resursointia koskevista asioista. Henkilöstöohjaus vastaa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yt-toimikunnassa. Pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutettu kokoontuvat epävirallisempina työryhmänä hallintojohtajan/työsuojelupäällikön johdolla. Yhteistoimintaan kuuluvat henkilöstöetuudet, joiden tavoitteena on kannustaa henkilöstöä omaehtoiseen työkyvyn ylläpitämiseen ja kohentamiseen.

Henkilöstön kehittämiseen varatut määrärahat kohdennetaan työntekijöiden osaamisen kehittämiseen ja esihenkilötyön kehittämiseen. Alkuvuodesta kilpailutettiin konsernin työterveyshuollon palvelut ja Mehiläinen Oy aloitti työterveyshuollon toimijana 1.6. Kalajoen kaupunkikonsernin työterveyshuollon

sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Yhteistyö työterveyshuollon kanssa on edennyt toimintasuunnitelman mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä on seurattu säännöllisesti työterveyshuollon ohjausryhmässä työpaikkaselvitysten ja työterveystarkastusten lisäksi.

Työterveyshuollon kustannukset ovat edellisvuotta korkeammat ja määrärahat ylittyivät, kustannusten kasvun selittää tarpeiden ennakoimattomat kustannukset sekä se, että laboratorio- ja kuvantamispalveluja ei enää voida hankkia hyvinvointialueelta, vaan nämä palvelut sisältyvät työterveyshuollon sopimukseen. Työterveyshuollon kustannusten seuranta on vahvistettu ennakoitavuuden parantamiseksi. Työterveyshuollon korvaus nousi myös hiukan tuloarviosta.

Henkilöstö on kouluttautunut osallistumalla ajankohtaisiin omaa alaa tukeviin koulutuksiin. Lähiesihenkilö- ja johtamisen erikoisammattitutkinnon on suorittanut vajaat 10 esihenkilöä.

Henkilöstöohjelmanluonnoksen valmistelu aloitettiin yhteistyössä kaupungin johtoryhmän ja henkilöstön edustajien kanssa. Ohjelman painopisteiksi määriteltiin henkilöstövoimavarojen strateginen ohjaus ja henkilöstötiedolla johtaminen, osaamisen varmistaminen ja kehittäminen, henkilöstöpalvelut, -etuudet ja työhyvinvointi sekä työkuultuuri ja työntekijäkokemus. Arvoihin liittyvä henkilöstökysely toteutettiin elokuussa. Henkilöstöohjelman painopisteistä johdetaan toimenpiteitä, joita työstetään seuraavan vuoden aikana kuten esim. laaditaan henkilöstöön liittyviä asiakirjoja sekä mittarit toimenpiteiden edistymisen seurantaan.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	311	122		122	160	38	-48,5 %
KULUT	- 1 174	- 708		- 708	- 811	- 103	-30,9 %
KATE	- 863	- 586		- 586	- 651	- 64	-24,6 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 218	644		644	837	193	-31,3 %
KULUT	- 1 220	- 754		- 754	- 856	- 102	-29,8 %
KATE	- 2	- 110		- 110	- 20	90	939,1 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-66	-64	-75	-70	-47	-53

Talousohjaus

Toiminta-ajatus

Talousohjaus vastaa kaupungin taloushallinnon tehtäväalueesta sisältäen kirjanpidon, maksuliikenteen, kassavalmiuden ja lainanhallinnan, myynti- ja ostoreskontran siltä osin kuin niitä ei ole hajautettu,

sijoitustoiminnan, talouden sekä väestö- ja elinkeinorakenteen tietohuollon sekä avustaa kaupungin strategisessa ja operatiivisessa suunnittelussa. Talousohjaus kokoaa ja valmistelee vuosittain talousarvion, osavuosikatsaukset ja tilinpäätöksen.

Talousohjaus tuotti palveluita kaupungille ja sen konserniyhtiöille sekä Merijärven kunnalle ja JOKI-ICT Oy:lle.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Vuonna 2023 jatkui voimakas kehittäminen. Ostolaskuprosessia kehitettiin tytäryhtiöiden ja erityisesti kaupungin osalta voimakkaasti tavoitellen sitä, että ostolaskujen käsittely sitoo jatkossa vain murto-osan työaikaa (n. 1/4). Vuoden lopussa oltiin jo hyvin matkalla tätä tavoitetta.

Kaupunki on siirtynyt käyttämään Rillion-ostolaskujen käsittelyjärjestelmää. Järjestelmä mahdollistaa automaatiota aiempaa enemmän. Kaupungin ostolaskujen käsittelyn periaatteet ovat jatkossa:

- sopimustäsmäytys: laskujen hyväksyjä hyväksyy sopimuksen, johon järjestelmä kohdistaa laskut automaattisesti, kun laskun raja-arvot täsmäyvät sopimukseen. Lasku ei kierrä erikseen asiatarastuksessa eikä hyväksynnässä.
- viitetäsmäytys: laskulle muodostuu automaattisesti tiliointiehtodus viitteen perusteella. Lasku kiertää asiatarastajalla ja hyväksyjällä
- tekoälyn tekemä tiliointi: tekoäly tekee tiliointiehtoduksen laskulle. Lasku kiertää asiatarastajalla ja hyväksyjällä. Hyväksyjä vastaa laskun tilioinnista sekä alv-käsittelystä. Taloushallinto tekee sisäistä valvontaa sekä sopimustäsmäytykseen että muuhun laskun käsittelyyn pistokokein sekä puolivuositain pääkirjatasoisesti.

Taloushallinnon henkilöstömäärärahat ylittyivät hieman johtuen vastuutehtävien siirtymisen järjestelyistä ja osa-aikaisuuksista (ylittyivät noin 40 000 euroa). Kokonaisuutena määrärahat ylittyivät lähes 50 000 euroa, sillä ICT-palvelujen ostot ylittyivät myös hieman (järjestelmien menot kasvoivat odotettua enemmän). Tuloja kertyi reilu 124 000 euroa. Talousohjaus on määrätietoisesti pyrkinyt lisäämään palvelutarjontaa sekä kasvattamaan asiakkaiden määrää ja tarkistamaan hinnoittelua. Nettomeno ylittyi n. 30 000 euroa.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	122	104		104	125	21	1,9 %
KULUT	- 682	- 706		- 706	- 754	- 48	10,5 %
KATE	- 560	- 602		- 602	- 630	- 28	12,4 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	721	633		633	700	67	-2,9 %
KULUT	- 724	- 765		- 765	- 808	- 44	11,7 %
KATE	- 3	- 131		- 131	- 108	23	3 542,9 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-41	-38	-39	-45	-49	-51

Yleishallinto

Toiminta-ajatus

Yleishallinto toimii kaupunginjohtajan apuna kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston ratkaisovaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Yleishallinto vastaa keskusarkistosta ja ohjaa asiakirjanhallintoa. Yleishallintoon kuuluu kunnallinen edunvalvonta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Tiedonhallinnan kehittäminen on ollut yksi keskeinen tavoite. Tiedonhallintalaki on tullut voimaan jo vuoden 2020 alusta, mutta lain toteuttamiseen ei ole ollut mahdollisuuksia. Asianhallintaan rekrytoitiin syksyllä työntekijä tämän tehtäväalueen kehittämiseen.

Sähköisen säilytys- ja arkistointijärjestelmän käyttöönotto siirtyi seuraavalle vuodelle, koska Dynastyn versiopäivitystä ja ohjelmaan tarvittavaa lisäosaa ei saatu vielä järjestettyä. Kaupungin pitkäaikaista ja pysyvää säilyttämistä vaativia asiakirjoja ja muuta tietoaainestoa säilytetään tulevaisuudessa sähköisessä arkistossa.

On kuitenkin huomioitava, että kaupungin arkistotiloissa on edelleen asiakirjoja, joita tulee edelleen käsitellä manuaalisesti. Sähköisen arkiston käyttöönotto edellyttää myös sitä, että asiakirjoihin liittyvät kuvailutiedot eli metatiedot on määriteltävä tiedonohjauussuunnitelmissa. Tämä työ on aloitettu ja se on jatkuvaa ja edellyttää tiivistä yhteistyötä hallintopalveluiden ja muiden palvelualueiden kanssa.

Eduskuntavaalit pidettiin keväällä ja yleishallinto vastasi ennakkoäänestysten ja vaalipäivän äänestysten järjestämisestä.

Yleishallinnon toiminta kokonaiskuvassa on toteutunut myönnetyn määrärahan mukaisesti.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	24	13		13	112	99	360,5 %
KULUT	- 539	- 582		- 582	- 535	47	-0,9 %
KATE	- 515	- 569		- 569	- 423	146	-17,9 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	121	472		472	241	- 231	98,4 %
KULUT	- 592	- 664		- 664	- 614	50	3,8 %
KATE	- 470	- 192		- 192	- 373	- 181	-20,6 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-43	-45	-39	-42	-46	-34

Tietohallinto

Toiminta-ajatus

Tietohallinnon tehtävänä on tukea muita yksiköitä, vastata kaupungin ICT-ratkaisujen toimivuudesta ja mahdollistaa muiden yksiköiden häiriötön palvelutuotanto. Tietohallinnon tehtäviin kuuluu myös kansallisen lainsäädännön seuraaminen ja sen vaatimusten täyttäminen. Tietohallinto vastaa myös kaupungin tietoturvan toteutumisesta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Tietohallinto pysyi vuodelle 2023 suunnitellun talousarvion raameissa, vaikka vuoden 2023 alussa palvelutoimittajat ilmoittivat indeksikorotuksista ja vuoden leasing- rahoituksen ennustetut määrät kasvoivat laiteuusintojen myötä. Määrärahojen riittävyyteen vaikutti AV-laitteiston uusimisen viivästyminen, automaatiotyön viivästyminen sekä ennakoitua hitaampi vanhentuneiden käyttöjärjestelmien poisto, joiden toteutukset siirtyivät vuodelle 2024.

Määrärahojen puitteissa toteutettiin useita kehitystoimenpiteitä, jotka turvasivat palveluiden saatavuutta sekä tietoturvaa, kehittivät laitehallintaa ja laitteiden hankintaa sekä tukivat kuntalaisille tuotettavia palveluita ja viestintää.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	184	289		289	301	12	64,0 %
KULUT	- 1 034	- 1 148		- 1 148	- 1 117	31	7,9 %
KATE	- 851	- 858		- 858	- 815	43	-4,2 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 059	1 213		1 213	1 197	- 16	13,0 %
KULUT	- 1 086	- 1 196		- 1 196	- 1 166	30	7,3 %
KATE	- 27	17		17	32	14	-218,8 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-68	-68	-67	-69	-69	-66

9.1.2. Kehittämispalvelut

Hankkeet

Elinkeinopalveluissa oli useita elinkeinojen ja yritysten kehittämishankkeita käynnissä, päättymässä ja alkamassa. Vuoden aikana päättäneitä hankkeita olivat yritysten muutos- ja kehittämistilanteisiin paneutunut KASKI, yritysten ulkomaisen työvoiman rekrytointia ja kansainvälisten asukkaiden asettautumista helpottanut seutukaupunkihanke SeutuRekry, teollisuuspuistojen ja arvoketjujen kehittämiseen keskittynyt Kalajoen seudun teolliset arvoketjut sekä mikroyritysten muutostilanteisiin apuja tuonut Ketterä muutos KeMu-hanke. Matkailun kehittämishankkeista Kalajoki Marina DMC -hanke päättyi vuoden loppuun ja Bothnian Coastal Route -hanke jatkui vuodelle 2024.

Elinkeinopalveluissa oli määrärahavaroja useampaan talousarviovuoden aikana käynnistettävään itse hallinnoitavaan tai osatoteutettavaan uuteen kehittämishankkeeseen, joista rahoituspäätös saatiin RekryOpo-hankkeelle. Elinkeinopalvelut sallistui Rieska-Leaderin hallinnointikustannusten ja toteutettavien kehittämishankkeiden kuntarahoitusosuuksiin sekä muiden hallinnoimien elinkeinojen ja yritysten kehittämishankkeiden kuntarahoitusosuuksiin.

Työllisyyspalveluissa päättyi 31.7.2023 Ohjaamo ja Virtaamo Kalajoki -hanke. 1.8.23 alkoi Ohjaamo Kalajoki -toiminta, johon Työ- ja Elinkeinoministeriö myönsi kannustinmallin rahoituksen toisen työntekijän palkkaamiseen. Rahoitus haettiin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen kanssa, joka palkkasi TEM:n rahoituksella Ohjaamoon sairaanhoitajan.

Maaseutupalveluissa päättyi osatoteuttajan rooli Vihreä vastuullisuus -hankkeessa, joka oli suunnattu maaseutu- ja mikroyritysten vastuullisuuden kehittämiseen. Maaseutupalveluissa oli lisäksi hankevaraus Kalajoki Menu -kehittämishankkeen toteutukseen, mutta rahoituspäätös jäi odottamaan uuden ohjelmakauden myöntövaltuuksia.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	743	1 090		1 090	941	- 149	26,7 %
VAL OM. KÄYTT.	1				1	1	-43,7 %
KULUT	- 2 231	- 2 901		- 2 901	- 2 431	470	9,0 %
KATE	- 1 487	- 1 811		- 1 811	- 1 489	322	0,1 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	745	1 090		1 090	942	- 149	26,3 %
VAL OM. KÄYTT.	1				1	1	-43,7 %
KULUT	- 2 392	- 3 126		- 3 126	- 2 645	480	10,6 %
KATE	- 1 646	- 2 035		- 2 035	- 1 703	332	3,5 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-39	-42	-70	-133	-146	-120

Riskit

ICT

Riski	KEHITTÄMISPALVELUT: Tietoturvariski	4
Arvio	Henkilöstöä muistutetaan ajankohtaisista tietoturva-asioista ja -riskeistä Laarissa säännöllisesti. Salassa pidettävän / yksityisyyden suojan piiriin kuuluvan tiedon joutumista ehkäistään käytettäessä puhtaan työpöydän ja -näytön periaatetta. Työpisteeltä poistuttaessa näyttö lukitaan. Haittaohjelmien ja verkkohyökkäyksen kohteeksi joutumisen torjumiseksi on käytössä virustorjuntaohjelma ja palomuri. Maaseutupalvelujen tietoturvariskit on arvioitu maksajavirastovakuutuksen yhteydessä.	
Toimenpide	Tietoturvariskien ennakoinniseksi ja välttämiseksi henkilökuntaa ohjeistetaan eri tilanteiden varalta. Maaseutuhallinnossa on vuosittain ylläpidettävä ja raportoitava tietoturvariskien hallinta- ja seurantajärjestelmä.	

KAAVOITUS- JA ELINVOIMALAUTAKUNTA

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	743	1 090		1 090	941	- 149	26,7 %
VAL OM. KÄYTT.	1				1	1	-43,7 %
KULUT	- 2 231	- 2 901		- 2 901	- 2 431	470	9,0 %
KATE	- 1 487	- 1 811		- 1 811	- 1 489	322	0,1 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	745	1 090		1 090	942	- 149	26,3 %
VAL OM. KÄYTT.	1				1	1	-43,7 %
KULUT	- 2 392	- 3 126		- 3 126	- 2 645	480	10,6 %
KATE	- 1 646	- 2 035		- 2 035	- 1 703	332	3,5 %

Elinkeinopalvelut

Toiminta-ajatus

Elinkeinopalvelut toteuttaa elinkeinojen edistämistoimenpiteitä keskittymällä yritys- ja elinkeinoneuvontaan, kehittämishankkeiden toteutukseen ja rahoitukseen, yritysten toimitilaratkaisujen selvittämiseen, yhteistyöverkoston toimintaan sekä päätöksenteon valmisteluun elinkeinojen kehittämiseen liittyvissä asioissa.

Elinkeinopalvelut vastaa kaupungin imagomarkkinoinnista sekä muuttaja- ja asukaspalveluiden suunnittelusta, kehittämisestä ja toteutuksesta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Viime vuosina yritysten toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä ja poikkeuksellisia muutoksia

kuten korona ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Nämä aiheuttivat yleisen taloustilanteen heikentymisen ja kustannustason nousun. Valtakunnallisesti vuoden aikana erityisesti rakennustoimiala ajautui haasteisiin ja kasvuodotukset vaihtuivat työntekijöiden lomautuksiin. Turkistoimiala joutui valtakunnallisesti lintuinfluenssan kouriin ja myös Kalajoella tautia esiintyi loppuvuodesta muutamilla tiloilla, jotka joutuivat luopumaan eläimistä sen vuoksi.

Kalajoen elinkeinopalvelut keskittyi vuonna 2023 kehittämään alueen elinkeinoelämää ja houkuttelemaan uusia yrityksiä ja investointeja alueelle. Elinkeinopalvelut tarjosivat yrityksille neuvontaa, tukipalveluita ja verkostoitumismahdollisuuksia. Lisäksi panostettiin markkinointiin ja näkyvyyden lisäämiseen eri kanavissa. Tavoitteena on ollut elinvoimaisen ja kilpailukykyisen yritystoiminnan edistäminen Kalajoen alueella.

Sataman yrityspuiston kehittämistyötä tehtiin kaupunkikonsernin eri palvelujen yhteistyönä ja potentiaalisten uusien yritysten sijoittumisen kontaktointikierros toteutettiin noin 800:lle teollisuusyritykselle. Kontaktit johtivat muutamiin sijoittumisneuvotteluihin, jotka olivat vuoden lopussa työn alla.

Elinkeinopalveluissa tuotot ja kulut toteutuivat jonkin verran talousarviota pienempinä. Kehittämishankkeisiin varattuja määrärahoja jäi hieman käyttämättä.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
Perustetut yritykset kpl	93	85	68	80,0%	-26,9%
Uudet omistajanvaihdosprosessit kpl	22	15	9	60,0%	-59,1%
Yritystuet €	316 682	1 500 000	1 122 117	74,8%	254,3%
Yritysten nettomäärän muutos kpl		10	37	370,0%	100,0%
Yrityspalvelujen asiakasmäärä kpl	259	350	291	83,1%	12,4%
Toteutuneet omistajanvaihdokset kpl	10	10	2	20,0%	-80,0%
Toimitilajärjestelyt kpl	4	10	8	80,0%	100,0%

Tilinpäätöksen laatimishetkellä koko vuoden aikana perustettujen yritysten lukumäärää ei ole vielä vahvistettu eikä nettoyritysmäärän muutos ole vielä tiedossa. Esitetyt tiedot ovat Tilastokeskuksen tilastosta 2023, jossa mukana Q1-Q3.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	341	571		571	512	- 59	50,2 %
KULUT	- 1 204	- 1 600		- 1 600	- 1 350	250	12,1 %
KATE	- 863	- 1 029		- 1 029	- 839	190	-2,9 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	341	571		571	512	- 59	50,2 %
KULUT	- 1 254	- 1 661		- 1 661	- 1 413	248	12,7 %
KATE	- 913	- 1 090		- 1 090	- 902	189	-1,3 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-48	-59	-73	-72	-83	-68

Maaseutupalvelut

Toiminta-ajatus

Maaseutupalvelut toteuttaa maksajavirastotehtäviä KaSi-yhteistoiminta-alueella.

Maksajavirastotehtävät järjestetään Maaseutuviraston kanssa allekirjoitetussa maksajavirastosopimuksessa asetettujen palvelutavoitteiden ja muiden edellytysten mukaisesti. Näihin kuuluvat mm. tuenhakijoiden riittävä koulutus sekä hakemusten, maksujen ja takaisinperintöjen käsittely annettujen määräaikojen puitteissa.

Maksajavirastotehtävien lisäksi maaseutupalvelut vastaa maaseudun ja kylien kehittämisestä toimialueellaan, johon kuuluvat Alavieskan, Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnat sekä Raahen ja Kalajoen kaupungit. Maaseutupalvelut vastaa maaseudun kehittämisestä ja Kalajoen maaseutustrategian toteuttamisesta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Maaseutuhallinto

Vuosi 2023 oli maaseutuhallinnossa muutosten vuosi. Ohjelmakauden vaihtuessa tukijärjestelmä ja tukiehdot uusiutuivat kauttaaltaan. Kevään painopiste oli tiedottamisessa ja kouluttamisessa. Yhteistyössä järjestettyjen webinaarien lisäksi järjestettiin omana toimintana tukikoulutustilaisuudet kaikissa Yhteistoiminta-alueen sopijakunnissa, osallistujia oli yhteensä 360 henkilöä.

Päätukihaku siirtyi pelkästään sähköiseen asiointiin ja tämän myötä tuenhakijoille tuli velvoite Vipu-mobiiliin käyttöön. Tukijärjestelmän muutos aiheutti muutoksia myös tukien maksatuksiin. Maksatukset siirtyivät tukihakemusten pitkän muutosmahdollisuuden takia aivan loppuvuoteen. Syysilmoitusten ilmoitusajankohta siirtyi syksystä seuraavalle vuodelle. Kokonaisuudessaan uuden ohjelmakauden käyttöönotto sujui laajat muutokset huomioiden hyvin.

Maaseudun kehittäminen

Aktivointitilaisuuksina järjestettiin sikatilojen päivä (20 osallistujaa), perunapäivä (74 osallistujaa), nautatilojen päivä (25 osallistujaa), kasvinviljelytilojen päivä (15 osallistujaa) sekä tilusjärjestelytilaisuus (70 osallistujaa). Tilusjärjestelyt etenivät selvitysvaiheesta tilusjärjestelytoimituksen aloittamiseen kahdella kylällä (19 toimitukseen sitoutunutta maanomistajaa). Kalatalouspäivään osallistui 11 henkilöä. Viva-hankkeen vastuullisuuspäivä järjestettiin yhteistyössä muiden hanketoimijoiden kanssa (40 osallistujaa) ja Kalajoella yleisötilaisuudet ja yleinen siisteys -teematilaisuus (30 yrittäjää).

Maaseutuyritysasiantuntija järjesti aktiivisesti tapahtumia ja toimintaa yhteistyötahojen kanssa.

Kyläillat järjestettiin Plassilla (40 hlöä), Pitkäsenkylällä (20 hlöä), Pahkala-Pernussa (20 hlöä) ja Rahjassa (40 hlöä). Kylien kehittämisltaan Ventelän talolla osallistui 17 ja Himangalla 17 henkilöä.

Yrityskohtaisia kehittämishankkeita valmisteltiin rahoitushakemukseen 2 kpl, joista toiselle saatiin rahoituspäätös. Kalajoki Menu -hankkeen rahoitushakemus jätettiin loppuvuodesta. Kehittämishankkeisiin varattuja määrärahoja jäi tämän vuoksi käyttämättä.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutus %	Muutos % ed. tot.
1 MAASEUTUHALLINTO					
Investointirahoitus	2 168 581	5 500 000	1 159 762	21,1%	-46,5%
Keskimääräinen tilakoko Kalajoki, ha	61	63	64	102,2%	5,6%
Maataloustulo Kalajoki, euroa	57 680 000	56 000 000	66 720 000	119,1%	15,7%
Keskimääräinen tilakoko YTA, ha	68	68	72	106,1%	6,1%
Maataloustulo YTA, euroa	160 970 000	155 000 000	181 970 000	117,4%	13,0%
Eu- ja kansalliset tuet Kalajoki euroa	16 394 000	15 000 000	14 234 331	94,9%	-13,2%
SPV-kaupat Kalajoki, kpl	2	3	2	66,7%	0,0%
Eu- ja kansalliset tuet YTA, euroa	52 951 000	48 000 000	45 760 001	95,3%	-13,6%
SPV-kaupat YTA, kpl	5	6	4	66,7%	-20,0%
Maidontuotanto l/vuosi	27 179 000	27 000 000	26 533 653	98,3%	-2,4%
Naudanlihantuotanto kg/vuosi	1 403 555	1 400 000	1 427 411	102,0%	1,7%
Sianlihan tuotanto kg/vuosi	4 214 721	4 000 000	3 628 743	90,7%	3,7%
Aktivointi- ja koulutustilaisuudet kpl		4	6	150,0%	100,0%
Aktivointi ja koulutustilaisuuksiin osallistujat kpl		100	360	360,0%	100,0%
Maatalousyritysten lkm, Kalajoki	272	266	261	98,1%	-4,0%
Maatalousyritysten lkm, YTA	867	840	826	98,3%	-4,7%
2 MAASEUDUN KEHITTÄMINEN					
Yrityskohtaiset kehittämishankkeet kpl		3	2	66,7%	100,0%
Yrityskohtaisten hankkeiden rahoitus €		180 000	100 000	55,6%	100,0%
Maaseudun yleiset kehittämishankkeet kpl		1	0	0,0%	100,0%
Yleisten kehittämishankkeiden rahoitus €		55 000	0	0,0%	100,0%
Maaseutuyritysten perustamisasiakkaat kpl		5	2	40,0%	100,0%
Maaseutuyritysasiantuntijan asiakasmäärät yhdistykset kpl		10	8	80,0%	100,0%
Maaseutuyritysasiantuntijan asiakasmäärät yrittäjät kpl		20	15	75,0%	100,0%
Yhteistyökumppaneiden määrä kpl		10	15	150,0%	100,0%
Yhteistyötapahtumat kpl		4	9	225,0%	100,0%

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	296	392		392	329	- 63	11,3 %
VAL OM. KÄYTT.	1				1	1	-43,7 %
KULUT	- 457	- 672		- 672	- 502	169	10,0 %
KATE	- 160	- 279		- 279	- 172	107	8,1 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	299	392		392	330	- 62	10,4 %
VAL OM. KÄYTT.	1				1	1	-43,7 %
KULUT	- 494	- 727		- 727	- 555	172	12,4 %
KATE	- 194	- 335		- 335	- 224	111	15,7 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	10	18	3	6	-23	-14

Työllisyyspalvelut

Toiminta-ajatus

Kalajoen työllisyyspalveluiden toiminta-ajatuksena on edistää työllisyyttä ja työllistymistä alueella tarjoamalla monipuolisia palveluita ja tukitoimia työnhakijoille ja työnantajille. Toiminnan tavoitteena on parantaa työllistymisen edellytyksiä ja tukea yksilöitä kohti työelämää ja työllistymistä.

Kalajoen kaupunki on mukana Jokilaaksojen työllisyyskokeilussa, jossa kunta auttaa asiakkaita TE-palveluissa. Työllisyyden kuntakokeilun asiakkaana ovat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat, maahanmuuttajat ja vieraskieliset sekä työmarkkinatukea tai peruspäivärahaa saavat työnhakijat. Kalajoki on vastannut myös Merijärven työnhakija-asiakkaiden palveluista. Kuntakokeilussa myönnetään aloittavien yrittäjien starttirahoja ja työnantajille palkkatukia työllistämiseen. Työllisyyspalvelut tukee myös kalajokisten nuorten työllistymistä ja tutustumista työelämään kesätyöseteleillä.

Vuonna 2023 työllisyyspalveluiden talousarvioon sisältyi työllisyyden kuntakokeilu, nuorten kesätyöllistäminen, kaupungin palkkatukityöllistäminen, velvoitetyöllistäminen ja kuntien työmarkkinatuen kuntaosuudet sekä 31.7.2023 päättynyt Ohjaamo ja Virtaamo -hanke ja 1.8.2023 alkanut Ohjaamo-toiminta, johon saatiin TEM:n rahoitus toisen työntekijän palkkaamiseen yhteistyössä P-P hyvinvointialue Pohteen kanssa.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Työllisyyden kuntakokeilussa toteutettiin asiakkaiden lähipalvelua Kalajoen kaupungintalolla, Himangalla sekä Merijärvellä. Asiakasmäärät kasvoivat yritysten haasteiden ja lisääntyneiden lomautusten myötä syksyn 2023 aikana. Vuonna 2023 aloitettiin valmistelut TE-palveluiden siirtoon valtiolta kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen ja käytiin neuvotteluja uusien työllisyysalueiden muodostamisesta. Alueelle suunniteltiin 17 kunnan yhteistä työllisyysaluetta, joka ei kuitenkaan päässyt

yksimieliseen järjestämissopimukseen ja valtioneuvosto käynnisti perälautamenettelyyn, jonka myötä aloitettiin pienemmän kuuden kunnan työllisyysalueen valmistelut.

Ohjaamo ja Virtaamo -hanke päättyi 31.7.2023 ja hanke toteutui talousarvion ja hankesuunnitelman mukaisesti. Hankkeessa rakennettiin monialainen matalan kynnyksen palvelupiste, jossa on saanut ohjausta työllistymiseen, opiskeluun ja arkeen liittyvissä asioissa. Toimintaa jatkettiin syksyllä alle 30-vuotiaiden Ohjaamona, johon saatiin TEM:n kannustinmallin rahoitus toisen työntekijän palkkaamiseen. Uusi hanke on huomioitu talousarviossa, mutta rahoitus haettiin yhteistyössä P-P hyvinvointialue Pohteen kanssa ja palkkaus tapahtui sen kautta, eikä hankkeen kautta palkatun sairaanhoitajan palkkakustannukset eikä toimintatuotot näy työllisyyspalveluiden kustannuspaikalla.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden osalta kustannukset ylittyivät n. 22 600 eurolla, mutta olivat n. 10 % pienemmät kuin edellisenä vuonna. Palkkatukityöllistämisen käytettiin talousarvioon varattua vähemmän, johtuen 1.7.2023 tulleesta lakimuutoksesta, aiempien räätälöityjen palkkatukipaikkojen siirtymisestä Pohteelle sekä veloitetyöllistettävien määrästä. Kuntouttavat työtoiminta siirtyi Pohteelle 1.1.2023.

Nuorten kesätyöseteleitä myönnettiin 80 kpl ja ne toteutuivat talousarvion mukaisesti. Työnantajille maksettiin kesätyötukea nuorten työllistämiseen 16 000 €. Kustannuspaikalle kirjattiin lisäksi kolme nuorille jaettua kesäyrittäjyysseteliä (600€).

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
Nuorten kesätyösetelit kpl		80	80	100,0%	100,0%
Nuorten kesätyösetelituki €	14 000	16 000	16 600	103,8%	18,6%
Työllisyys Hankkeet kpl		2	2	100,0%	100,0%
Saadut palkkatuet €		60 000	53 274	88,8%	100,0%
Kuntakokeilun myöntämät palkkatuet kpl		25	21	84,0%	100,0%
Kuntakokeilun myöntämät starttirahat, yritysten määrä kpl		5	12	240,0%	100,0%

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	106	127		127	100	- 27	-5,5 %
KULUT	- 570	- 630		- 630	- 578	51	1,4 %
KATE	- 464	- 502		- 502	- 478	24	3,0 %

Ulkoisen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	106	127		127	100	- 27	-5,5 %
KULUT	- 645	- 737		- 737	- 677	60	5,0 %
KATE	- 539	- 610		- 610	- 578	33	7,1 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-39	-39	-56	-50	-41	-39

SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 818	1 461		1 461	1 797	336	-1,2 %
KULUT	- 22 525	- 25 078	- 116	- 25 195	- 25 158	37	11,7 %
KATE	- 20 707	- 23 617	- 116	- 23 734	- 23 361	373	12,8 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	2 206	1 654		1 654	2 103	449	-4,7 %
KULUT	- 33 457	- 37 028	- 116	- 37 144	- 37 176	- 31	11,1 %
KATE	- 31 251	- 35 374	- 116	- 35 490	- 35 073	417	12,2 %

9.1.3. Varhaiskasvatus ja perusopetuspalvelut

Hankkeet

Uudet lukutaidot -hanke toimi 1.8.2022 - 31.12.2023 välisenä aikana. Avustuksella tuettiin esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisiin digitaalisiin taitoihin liittyvän opetuksen yhdenvertaista toteutumista koko maan alueella. Uudet lukutaidot -kehittämishjelmassa toteutetut tv-taitojen, medialukutaitojen sekä ohjelmointiosaamisen kuvaukset perustuvat esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin ja kuvaavat niitä taitotasoja, joita esi- ja perusopetuksen vuosiluokilla oppilaiden tulisi saavuttaa. Avustuksen suuruus oli 52 000 euroa ja omarahoitusosuus 20 %, eli koko hankkeen budjetti oli yhteensä 71 250 euroa. Hankkeessa otettiin käyttöön perusopetuksen digi- ja mediapassit.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024 on myönnetty Kalajoen kaupungille 26.10.2022. Myönnetty summa 163 000 euroa kattaa 95 % hankkeelle kirjattavista kuluista. Avustusta käytetään ohjaaja- ja opetusresurssin lisäämiseen.

Valtionavustukset vieraskielisten sekä saamen- ja romanikielisten oppilaiden ja opiskelijoiden suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetukseen sekä heidän oman äidinkieltensä opetukseen vuonna 2022 on myönnetty ilmoitetun opetuksen määrän perusteella jälkikäteen vuonna 2023, yhteensä 29 649 euroa.

Valtion erityisavustus turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen vuodelle 2023 on myönnetty laskennallisesti ja perustuu hakijan hakemuksessaan ilmoittamiin lapsimääriin ja heille järjestettyihin varhaiskasvatuskuukausiin aikavälillä 1.1.2023–31.12.2023. Kalajoen kaupunki sai avustusta tällä perusteella 40 362 euroa. Omarahoitusosuutta ei ole.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 2023-2024 on myönnetty Kalajoen kaupungille 57 000, omarahoitusosuus 20%.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 025	422		422	848	426	-17,3 %
KULUT	- 17 878	- 20 330	- 116	- 20 447	- 20 206	241	13,0 %
KATE	- 16 853	- 19 908	- 116	- 20 025	- 19 358	667	14,9 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 043	422		422	864	442	-17,2 %
KULUT	- 24 851	- 27 757	- 116	- 27 874	- 27 742	131	11,6 %
KATE	- 23 808	- 27 335	- 116	- 27 452	- 26 878	573	12,9 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-1 473	-1 466	-1 584	-1 366	-1 619	-1 565

Riskit

Menojen hallinta

Riski	VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT: Kustannusten hallitsematon kasvu	6
Arvio	Erityisen tuen tarpeiden voimakas kasvu: lisäryhmien ja henkilöstöressurssin tarve sekä tarve järjestää monipuolisia asiantuntijapalveluja lisäävät taloudellisia riskejä.	

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT: Henkilöstön saatavuus	9
Arvio	Sekä varhaiskasvatus- että perusopetuspalvelussa pätevien sijaisten saaminen opetustyöhön on lähes mahdotonta. Erityisopettajista on jatkuvaa pulaa.	

Varhaiskasvatuspalvelut

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnan ja yksityisten palveluntuottajien tuottamasta varhaiskasvatuksesta, kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen kokonaisuudesta. Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on tukea lasten kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia yhteistyössä vanhempien kanssa. Varhaiskasvatus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvosta, jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisönsä jäsenenä. Yksilöllisyyden takaamiseksi jokaiselle lapselle tehdään henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu).

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Toimintavuoden aikana varhaiskasvatusta on järjestetty kunnallisena toimintana päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Tämän lisäksi varhaiskasvatusta on järjestetty yksityisenä toimintana ryhmäperhepäiväkodeissa ja päiväkodeissa palvelusetelillä. Esiopetusta on järjestetty kunnallisena toimintana sekä päiväkodeissa että Tyngän aluekoululla.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vuonna 2016 syntyneille loppui kesäkuussa 2023. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vuonna 2017 syntyneille jatkui kunnallisissa päiväkodeissa sekä yksityisessä päiväkodissa Touhulassa. Toimintavuoden aikana lasten määrä varhaiskasvatuksen piirissä on näyttäytynyt vahvana. Lasten erilaiset tuen tarpeet ovat kasvattaneet erityisvarhaiskasvatuksen tarvetta. Tuen tarpeiden lisääntymisen vuoksi henkilöstön ja lasten henkilökohtaisten avustajien määrää on jouduttu lisäämään, minkä vuoksi talousarviossa osoitetut määrärahat ovat ylittyneet.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
Päiväkotipaikat	358	355	404	113,8%	12,8%
Ryhmäperhep. Kalajoki	8	8	0	0,0%	-100,0%
Perhepöytäpaikat Kalajoki	75	90	75	83,3%	0,0%
Päiväkodit läsnäolopäivät	49 645	50 200	57 239	114,0%	15,3%
Ryhmäperhepäivähoito läsnäolopäivät Kalajoki	1 884	146	701	480,1%	-62,8%
Perhepäivähoito läsnäolopäivät Kalajoki	9 790	6 432	9 043	140,6%	-7,6%
Kotihoidon lasta tuen piirissä Kalajoki	189	190	165	86,8%	-12,7%
Esiopetus päiväkodit	170	115	116	100,9%	-31,8%
Esiopetus koulut	18	10	8	80,0%	-55,6%
Lapsia varhaiskasvatuksen piirissä ikäluokista 1 - 6 v. (%)	73	75	78	104,4%	7,2%
Varhaiskasvatuksen lapsista erityisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)	1	5	1	19,8%	-27,7%
Varhaiskasvatuksen lapsista tehostetun tuen saajia kaikista tuen saajista (%)	7	15	2	13,2%	-70,9%
Varhaiskasvatuksen lapsista yleisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)	92	80	97	121,3%	5,7%
Varhaiskasvatuksen laskennallisten lisäkerrointen määrä (kpl)	25	30	53	176,7%	112,0%
Varhaiskasvatuksen lapsimäärä	427	0	409	100,0%	-4,2%
Varhaiskasvatuksen laskennallinen lapsimäärä	450		476	100,0%	5,9%

Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen lasten prosentiosuudet on laskettu päivämäärien 30.6.2022 ja 31.12.2022 lapsimääräprosenttiyksiköiden keskiarvolla.

TAK eli asiakastytyväisyysarvioita ei enää tehty syksyllä 2022, kun sote-palvelut olivat siirtymässä

hyvinvointialueelle (Pohde) ja kehittämisen kannalta kysely ei ollut enää tarkoituksenmukainen. Ryhmäperhepäiväkoti Seili (Himanka) lopetti toimintansa 31.7.2023.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	350	82		82	264	182	-24,6 %
KULUT	- 5 628	- 6 306	- 116	- 6 422	- 6 777	- 355	20,4 %
KATE	- 5 277	- 6 224	- 116	- 6 341	- 6 513	- 173	23,4 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	350	82		82	264	182	-24,6 %
KULUT	- 7 074	- 8 018	- 116	- 8 134	- 8 533	- 399	20,6 %
KATE	- 6 724	- 7 936	- 116	- 8 052	- 8 269	- 216	23,0 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-375	-374	-392	-433	-503	-526

Perusopetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Perusopetusta annetaan Kalajoella neljässä yksikössä: Merenojan ja Raumankarin yhtenäiskouluissa, joissa on vuosiluokat 1-9 sekä Raution ja Tyngän kouluissa, joissa on vuosiluokat 1-6. Esiopetus järjestetään pääosin varhaiskasvatyüksiköissä ja sen lisäksi Tyngän ja Raution kouluilla. Kouluverkko nykyisessä muodossaan aloitti toimintansa syksyllä 2020, kun uusi Merenojan yhtenäiskoulu sai nykyisen uuden koulurakennuksen käyttöönsä. Raution monitoimitalo on otettu käyttöön vuoden 2023 alussa. Oppilasmäärä on noin 1450. Sen odotetaan olevan hitaasti laskeva.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Vuonna 2023 perusopetuksen toiminta on ollut pääosin ennakkoidun laajuista. Erityisen tuen tarpeet - sekä paikallisesti omina palveluina järjestettävät, kuten laaja-alainen erityisopetus ja luokkamuotoinen erityisopetus - että ostopalveluina järjestettävät, kuten Valteri-tukijaksot, ja -konsultaatiot, sairaalakoulujaksot ja opiskelut avopaikalla kuljetuksineen - ovat olleet suurempia kuin on ennakoitu. Haastetta tuottaa saada tuen ja ohjauksen tarve palautettua koronaa edeltäneelle tasolle. Erityisen tuen pienryhmiä toimii Merenojan koululla 12 ja Raumankarin koululla 2,5. Lisäksi Merenojan koululla toimii yksi perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmä.

Vuonna 2023 aloitettiin kaikkien koulujen kuljetusten kilpailutusprosessi, joka saadaan päätökseen keväällä 2024. Raution monitoimitalo valmistui loppuvuonna 2022 ja koulu pääsi aloittamaan uusissa tiloissa vuoden 2023 alussa. Raumankarin koulun piha-alueelle sijoitettiin kesällä runsaasti uusia leikki- ja liikuntavälineitä. Keväällä 2022 tehtyjen PISA-kokeiden tulokset saatiin loppuvuonna 2023, ja niissä oli nähtävissä sama heikkenevä trendi kuin valtakunnallisissakin tuloksissa. Keskusteluissa on kaivattu opettajajohtoisuuteen paluuta ja mobiililaitteiden käytön rajoittamista. Pienryhmien suuren määrän vuoksi Merenojan koululla on edelleen tilanpuutetta, minkä vuoksi lisätiloja on tarvittu entisen

Vuorenkallion koulun kiinteistöstä.

Kirjaston ja kulttuuritoimen kanssa tehtävä yhteistyö, Taidetestaajat -toiminta, omat ja yhteistyökumppaneiden järjestämät kulttuuri- ja urheilutapahtumat ja -vierailut ovat rikastuttaneet arkea.

Vuodelle 2023 budjetoidut määrärahat ovat riittäneet, vaikka yllättäviä menolisäyksiä on ollut myös hyvinvointialueuudistuksen myötä; Pohde ei ota hoitaakseen kaikkia niitä palveluja, joista kaupungin omat vammaispalvelut vastasivat. Noin puolen miljoonan alitus budjetissa paikkaa osaltaan varhaiskasvatuspuolen ylitystä, mutta kustannuskehitys on joka tapauksessa ollut nouseva.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
OPPILASMÄÄRÄT					
Raution koulu	72	72	79	109,7%	9,7%
Raumankarin koulu	290	290	280	96,6%	-3,4%
Tyngän koulu	98	98	91	92,9%	-7,1%
Merenojan yhtenäiskoulu 1.8.2020 alkaen	1 015	1 015	1 022	100,7%	0,7%

Tyngän aluekoulun oppilasmäärässä on mukana 8 esiopetuksen oppilasta. Muiden koulujen oppilasmäärissä ovat ainoastaan perusopetuksen oppilaat.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	675	340		340	584	244	-13,5 %
KULUT	- 12 250	- 14 024		- 14 024	- 13 429	595	9,6 %
KATE	- 11 575	- 13 684		- 13 684	- 12 845	839	11,0 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	693	340		340	600	260	-13,4 %
KULUT	- 17 777	- 19 739		- 19 739	- 19 209	530	8,1 %
KATE	- 17 084	- 19 399		- 19 399	- 18 609	790	8,9 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-806	-800	-904	-938	-1 103	-1 039

9.1.4. Kalajoen kampus, lukio ja Akatemia palvelut

Hankkeet

Palvelu toteutti 13 hankekokonaisuutta, jotka olivat 1) Harrasta Kalajoen kouluilla (Harrastamisen Suomen malli) -kerhohanke, 2) Hyvinvointia meriluontoliikunnasta -hanke, 3) Digitaidot kalajokisille -hanke, 4) Mitattua hyvinvointia ja osallisuutta perheiden syrjäytymisen ehkäisyyn -hanke, yhteistyössä Kuusamon kanssa, 5) Luonnosta pelejä ja taidetta arkeen -hanke, 6) Kulttuurimatkailusta hyvinvointia -hanke, 7) Multicultural mindset -hanke, 8) Kulttuurineuvontaa kirjastoista -hanke, 9) kirjaston Uusi ympäristö -hanke, 10) 21st century skills - green label schools (Erasmus+) -hanke, 11) poikkeustilatuki lukiolaisille hanke, 12) Erasmus+ akreditoitua hankkeita ja 13) Verkostoista laatua seutulukiolle -hanke. Osa hankkeista jakautuu useammalle vuodelle. Hanketuotot olivat 481.263 €.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	793	1 039		1 039	949	- 90	19,7 %
KULUT	- 4 647	- 4 748		- 4 748	- 4 952	- 204	6,6 %
KATE	- 3 854	- 3 709		- 3 709	- 4 003	- 294	3,9 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 163	1 232		1 232	1 239	7	6,6 %
KULUT	- 8 606	- 9 270		- 9 270	- 9 433	- 163	9,6 %
KATE	- 7 443	- 8 038		- 8 038	- 8 194	- 156	10,1 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-291	-274	-264	-300	-300	-324

Riskit

Menojen hallinta

Riski	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT: Kustannusten hallitsematon kasvu	4
Arvio	Kustannusten kasvuun vaikuttivat kunnallisen alan palkkaratkaisut ja voimakas inflaatio. Työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset lisäsivät kustannuksia merkittävästi, mutta ennakoidusti. Ostopalveluiden toteumaan vaikutti voimakas inflaatio. Kuluttajahintaindeksin keskimääräinen pisteluku vuodelle 2023 oli 120,4. Vuoteen 2015 verrattuna kuluttajahinnat ovat nousseet keskimäärin 20,4 %. Keskimääräinen vuosimuutos oli suurin pääryhmässä (12) Muut tavarat ja palvelut, 11,7 %.	

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT: Henkilöstön saatavuus	4
Arvio	Henkilöstön saatavuus ei rajoittanut palveluiden tuotantoa tai vaikuttanut tuotettujen palveluiden laatuun.	

ICT

Riski	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT: Sähköistenjärjestelmien pitkäaikainen häiriö	6
Mittarit	Yli vuorokauden kestävien järjestelmähäiriöiden määrä (kpl: Toteuma 0.0, Tavoite 0.0)	
Arvio	Järjestelmät toimivat luotettavasti.	

Toisen Asteen Koulutus

Toiminta-ajatus

Lukio tarjoaa opiskelijoille valtakunnallisen opetussuunnitelman kurssien lisäksi erikoistumismahdollisuuksia kuvataidelinjalla, urheilulinjalla sekä kansainvälisyyslinjalla. Kalajoki Akatemian järjestämien aamuharjoitusten kautta opiskelijoilla on laaja mahdollisuus täydentää opintojaan eri urheilulajien valmentautumisella osana koulupäivää. Lukio on osa Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkostoa, jonka kautta etäopiskeluna tarjotaan mahdollisuus aikuislukion oppimäärän suorittamiseen. Etälukion kautta päivälukion opiskelijoilla on mahdollisuus täydentää opintojaan sellaisten aineiden opinnoilla, joita ei paikallisesti ole mahdollista tarjota, esim. harvinaiset kielet kuten kiina, japani, espanja. Lukio järjestää ammattiopisto Jedun opiskelijoille kaksoistutkintoon tähtäävät lukio-opinnot osana ammatillista tutkintoa.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Lukion toiminta on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Toisen asteen oppivelvollisuus uudistus ja siihen liittyneet talousarviomuutokset on saatu onnistuneesti tehtyä. Samoin uusi opetussuunnitelma LOPS2021 on otettu kokonaisuudessaan käyttöön.

Kalajoki-kampuksen toimintojen suunnittelu on alkanut. Kampuksen pedagoginen suunnitelma ja tilaohjelma on laadittu vuoden 2023 aikana. Hankkeita toiminnan tavoitteiden toteutumiseksi on haettu.

Lukion englanninkielisen opetuksen lisäämiseksi on rekrytoitu englanninkielinen kv-opettaja 1.8.2023 alkaen. Lukion opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua myös pidempiaikaiseen opiskelijavaihtoon ja työharjoitteluun ulkomailla on lisätty. Opiskelijoille on luotu kv-yhteistyökumppaneiden kanssa mahdollisuus 3-7 viikon vaihtoihin Erasmus+ kumppanikouluissa. Työharjoittelumahdollisuuksien lisääminen on osoittautunut haasteelliseksi, koska harjoittelupaikkojen löytäminen sekä Kalajoella että kumppanimaissa on ollut vaikeaa. Joitain työharjoitteluja kevään ajalle on kuitenkin ollut mahdollista toteuttaa.

Pohjois-Pohjanmaan lakaneen etälukiotoiminnan korvaavan seutukunnallisen JokiE-lukion toiminta on

alkanut hankkeen rahoittamana syksyllä 2023. Toiminta on vielä pienimuotoista ja hakee toimintamuotoja. Toiminta vakiintunee vuoden 2024 aikana.

Määrärahat ylittyivät lähinnä kasvaneiden ICT- ja kuljetusmenojen kohdalla. Henkilöstökuluja kasvatti palkkojen nousun lisäksi myös se, että tuen ja erityisopetuksen resurssointia on jouduttu lisäämään opiskelijoiden tarpeiden kasvaessa.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
Kalajoen Lukio	281	283	285	100,7%	1,4%

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	272	279		279	261	- 18	-4,0 %
KULUT	- 1 974	- 1 981		- 1 981	- 2 093	- 112	6,0 %
KATE	- 1 702	- 1 702		- 1 702	- 1 832	- 130	7,6 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	273	279		279	262	- 17	-4,2 %
KULUT	- 2 381	- 2 429		- 2 429	- 2 552	- 123	7,2 %
KATE	- 2 108	- 2 150		- 2 150	- 2 290	- 140	8,6 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-119	-119	-126	-138	-142	-148

Kalajoki Akatemia

Toiminta-ajatus

Kalajoki Akatemia tukee asukkaiden hyvinvointia tuottamalla laadukkaita ja monipuolisia kirjasto-, kansalaisopisto-, liikunta-, kulttuuri- sekä nuorisopalveluita sekä tukemalla kolmannen sektorin toimintaedellytyksiä.

Palveluiden sisältö perustuu lakisääteisiin tehtäviin, kaupungin strategiaan valintoihin ja kuntalaisten kuulemisiin. Kalajoki Akatemia kannustaa kaiken ikäisiä kuntalaisia sekä matkailijoita omaehtoiseen aktiivisuuteen luomalla mahdollisuuksia monipuoliseen itsensä kehittämiseen sekä mielekkääseen vapaa-ajan toimintaan. Tehtäviin sisältyy myös lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen organisointi sekä yhteistyö järjestöjen, yhdistysten ja urheiluseurojen kanssa.

Kalajoki Akatemia tekee jatkuvaa palveluiden kehittämistyötä hanketoiminnan kautta.

Palvelualue tekee laajaa yhteistyötä muiden palvelualueiden, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Akatemia tekee yhteistyötä valtakunnallisten ja alueellisten järjestöjen kanssa toimintaa ja palveluita tuottaessa sekä suunnitelmia laadittaessa.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Akatemian toimintatuotot kasvoivat edellisvuodesta 32 %, mutta kattoivat vain 91 % suunnitellusta. Hanketuotot 330.600 € olivat merkittävät, mutta tilatuottojen toteutuminen oli haasteellista, koska päätösten mukaisesti valtaosa vuoroista on maksuttomia, eikä korotuksia tehty. Toimintakulut kasvoivat 7 %, menototeuman ollessa 103 %. Toteumaylitys johtuu määräaikaisten hanketyöntekijöiden palkkauksista uusien hankepäätösten mukaisesti.

Urheiluakatemia toteutti paikallisesti ja alueellisesti merkittävää toimintaa. Tästä toiminnasta kaupunki palkittiin Keski-Pohjanmaan urheilugaalassa sekä valittiin yhdeksi kolmesta Suomen liikkuvien kuntien kilpailun finalisteista. Valinta perustui Kuntaliiton, Suomen opetus- ja kulttuuriministeriön, aluehallintoviraston ja Para olympiakomitean asiantuntija-arviointeihin, kun teemana oli "Kunnat-arjen liikuttajat". Arvioissa korostuivat liikuntakulttuurin ja hyvinvoinnin edistämisteot, yhteistyö eri toimijoiden kesken sekä monipuoliset toimet, joita on tehty kuntalaisten liikkumismahdollisuuksien edistämiseksi.

Kulttuuriakatemian toiminnassa painopisteet: lasten- ja nuorten taidekasvatussuunnitelman toteuttaminen, kulttuurihyvinvointisuunnitelman laatimisen käynnistäminen ja toiminnan monipuolistaminen. Tapahtumapäiviä Virta-Salissa oli 306, kävijöitä 11000. Tilankäyttö kasvoi 7 %. Kahvila Kirjan toiminta lakkautettiin ja lipunmyynti siirrettiin Virta-Salin kustannuspaikalle. Kulttuuriakatemian toimintatuotot kasvoivat 22 %, Toimintakulut 5 %, Toimintakate 108 %. Määrärahojen ylitystä henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa toteutuneiden kehittämishankkeiden vuoksi.

Nuorisokeskus sisältää perusnuorisotyön, Jelpiverkon etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan, Leiri-, Nuorisovaltuusto- ja lapsiparlamenttitoiminnan. Painopisteet: koulunuorisotyön vahvistaminen, nuorten vaikuttajaryhmien toiminnan edistäminen, digitaalisten taitojen sekä nuorten osallisuuden vahvistaminen. Toimintatuotot pienenevät -2 %, kulut kasvoivat 2 %. Toimintakate 87 %.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
02 KANSALAIISOPISTO					
Kansalaisopiston tunnit	7 112	8 900	6 872	77,2%	-3,4%
Kansalaisopiston opiskelijat	1 698	3 300	1 615	48,9%	-4,9%
Taiteen perusopetus osallistujat	686	660	450	68,2%	-34,4%
03 KIRJASTO					
Kirjaston kokonaislainaus	202 071	250 000	197 024	78,8%	-2,5%
Lainauksia/asukas	16	20	16	80,0%	-2,3%
Kirjastokäyntejä/asukas	10	15	10	66,7%	-0,5%
04 NUORISOPALVELUT					
Avoin nuorisotilatoiminta/osallistujat	948	3 400	900	26,5%	-5,1%
Lasten ja nuorten ohjattu toiminta/osallistujat	1 875	8 000	5 643	70,5%	201,0%
Lasten ja nuorten yöleirit	4	7	4	57,1%	0,0%
Lasten ja nuorten päiväleirit	5	3	3	100,0%	-40,0%
05 KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT					
Kulttuuritoiminta/osallistujat	18 000	20 000	25 000	125,0%	38,9%
Kulttuuritapahtumat, alueelliset	10	10	10	100,0%	0,0%
Kuntotapahtumat, alueelliset	32	32	39	121,9%	21,9%
Liikuntakampanjat/osallistujat	23 200	25 000	27 800	111,2%	19,8%

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	521	760		760	688	- 72	32,0 %
KULUT	- 2 673	- 2 767		- 2 767	- 2 859	- 92	6,9 %
KATE	- 2 152	- 2 007		- 2 007	- 2 171	- 164	0,9 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	889	953		953	977	24	9,9 %
KULUT	- 6 224	- 6 842		- 6 842	- 6 881	- 40	10,6 %
KATE	- 5 335	- 5 889		- 5 889	- 5 905	- 16	10,7 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-162	-135	-152	-162	-150	-176

9.1.5. Tekniset palvelut

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	6 069	7 915	208	8 122	8 679	557	43,0 %
VAL OM. KÄYTT.	198	250		250	190	- 60	-3,9 %
KULUT	- 14 796	- 15 894	- 260	- 16 154	- 15 615	539	5,5 %
KATE	- 8 529	- 7 729	- 53	- 7 781	- 6 745	1 036	-20,9 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	20 873	20 033	208	20 240	20 704	463	-0,8 %
VAL OM. KÄYTT.	198	250		250	190	- 60	-3,9 %
KULUT	- 17 239	- 18 105	- 260	- 18 365	- 17 635	731	2,3 %
KATE	3 832	2 178	- 53	2 125	3 259	1 134	-15,0 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-869	-875	-896	-1 009	-625	-545

Riskit

Omaisuuksien hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Sote-kiinteistöt	12
Arvio	Merivartioaseman vuokrasopimus on irtisanottu. Palveluverkkoa ei ole määritetty ja uhkana on että osa kiinteistöistä jää tyhjiin. Lisäksi siirtymäkauden jälkeinen vuokrataso sisältää riskin tulevan yhtiön toiminnalle.	

Tulojen hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Tulojen toteutuminen	6
Arvio	Rakentamisen hiipuminen vaikuttaa lupatuottoihin ja maankäyttöpalvelujen vuokra- ja myynituottoihin.	

Menojen hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Määrärahojen riittävyys	6
Arvio	Määrärahat riittivät kustannustason nousuista ja haastavasta markkinatilanteesta huolimatta. Rakentamisen hiipuminen aiheuttaa haasteita tulokertymälle.	

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	TEKNISET PALVELUT: Henkilöstö	6
Arvio	Eläinlääkäreiden rekrytoinnissa on edelleen haasteita, mutta muihin rekrytointeihin on saatu hakemuksia aikaisempaa enemmän. Ruokapalvelujen sijaisten rekrytoinnissa on ollut haasteita.	

ICT

Riski	TEKNISET PALVELUT: ICT-järjestelmien toimivuus	9
Arvio	Tekniikan toimivuus on aiheuttanut ajoittain haastetta.	

Onnettomuudet ja vahingot

Riski	TEKNISET PALVELUT: Kiinteistövahingot	6
Arvio	Kiinteistöihin ei ole kohdistunut äkillisiä kunnostus tai peruskorjaustarpeita. Hyvinvointialueelle vuokrattujen tilojen epävarma tilanne aiheuttaa korjausvelan ja peruskorjaustarpeen kasvua.	
Riski	TEKNISET PALVELUT: Työturvallisuus	3
Arvio	Vakavilta työtapaturmilta on välttytty. Työturvallisuusjohtamista kehitetään edelleen tulevina vuosina.	

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	4 509	6 414	63	6 477	7 117	641	57,8 %
VAL OM. KÄYTT.	198	250		250	190	- 60	-3,9 %
KULUT	- 12 890	- 13 945	- 60	- 14 005	- 13 429	576	4,2 %
KATE	- 8 184	- 7 281	3	- 7 279	- 6 122	1 157	-25,2 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	19 304	18 532	63	18 595	19 134	539	-0,9 %
VAL OM. KÄYTT.	198	250		250	190	- 60	-3,9 %
KULUT	- 15 136	- 15 897	- 60	- 15 957	- 15 195	762	0,4 %
KATE	4 366	2 885	3	2 887	4 128	1 241	-5,4 %

Hallinto Tekninen Lautakunta

Toiminta-ajatus

Hallinto- ja toimistopalvelut sisältävät koko teknisen palvelun organisaation ohjaavan toiminnan, ja teknisten palveluiden talouden ohjauksen.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Toimintavuonna on kehitetty hankintaprosessia. Teknisiin palveluihin on laadittu oma tarkempi ohjeistus hankintojen läpiviemisestä. Hankintaosaamista ja sen sujuvuutta tullaan kehittämään edelleen tulevina vuosina.

Työajoihin tarkoitetut sähköautot on koettu henkilöstön osalta hyväksi ja toimivaksi, jota toivotaan jatkettavan myös tulevina vuosina.

Tekninen lautakunta on kokoontunut 8 kertaa ja käsitteli 63 pykälää, sekä ympäristölautakunta kokoontui 8 kertaa ja käsitteli 76 pykälää.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT					5	5	
KULUT	- 206	- 255		- 255	- 204	50	-0,6 %
KATE	- 206	- 255		- 255	- 199	55	-3,0 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	300	251		251	226	- 25	-24,5 %
KULUT	- 221	- 275		- 275	- 225	51	1,6 %
KATE	78	- 24		- 24	1	26	-98,2 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-122	-124	-142	-164	-21	-16

Maankäyttöpalvelut

Toiminta-ajatus

Maankäyttöpalvelut muodostuvat kaavoitus-, maaomaisuus- ja paikkatietoyksiyöistä. Kunnan maankäyttöä ja rakentamista ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki sekä maankäyttö- ja rakennusasetus. MRL 20 § mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta.

Kaavoituksen avulla ohjataan maankäyttöä kunnan alueella omistuspohjasta riippumatta. Kaavoitustoimen tehtävänä on huolehtia, että kunnassa on ajan tasalla oleva yleiskaava, jossa osoitetaan kaupunkirakenteen yleiset kehittämissinjit. Asemakaavoituksella ohjataan tarkemmin rakentamista ja alueiden käyttöä.

Maaomaisuuden tehtävänä on huolehtia kaupungin maaomaisuudesta ja riittävästä tonttitarjonnasta. Maaomaisuuden palveluyksikkö vastaa maanhankinnasta, maan vaihtamisesta, myymisestä, vuokraamisesta ja maaomaisuuden kehittämisestä sekä kaupungin metsäomaisuuden hoitamisesta. Paikkatiedon tehtävänä on huolehtia paikkatiedosta, eli paikkatiedon kartta-, ja ortoilmakuva-aineistojen hankinnasta ja ylläpidosta, kaupungin viranomaiskäyttöön tarkoitetun selainpohjaisen karttapalvelun ajantasaisuudesta, maastomittauksista ja asemakaavan pohjakarttojen hyväksymisestä. Paikkatiedon palveluyksikkö vastaa sopimuspohjaisesti paikkatietopalveluiden tuottamisesta Merijärven, Sievin ja Pyhäjoen kunnille. Paikkatiedon palveluyksikkö vastaa myös kaupungin selainpohjaisen karttapalvelun kehittämisestä kuntalaisten käyttöön.

Paikkatiedon palveluyksikkö vastaa yhteistyössä tietohallintopalveluiden kanssa paikkatiedon käsittelyssä ja ylläpidossa tarvittavien ohjelmistojen hankinnasta, kehittämisestä ja ylläpidosta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Kaavoitus jakautuu yleiskaavoitukseen ja asemakaavoitukseen. Yleiskaavoitusta on kohdistettu vuoden 2023 aikana Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan laatimiseen ja siihen liittyviin pohjavesi- ja kehittämissuunnitelman päivitykseen. Energiahankkeisiin liittyvän tuulivoimahankkeiden kaavoituksen osalta yleiskaavoitusta on kohdistettu Verkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatimiseen.

Asemakaavoituksen osalta painopisteitä ovat olleet Kesärannan asemakaavan muutos, Hiekkasärkkien asemakaavan muutos kylpyläntontin ympäristössä, Himangan S-Marketin asemakaavan muutos, Himangan Plankkukujan asemakaavan muutos, Kampuksen alueen muutos korttelissa 4001, Kirkonseudun Varputien alueen asemakaavan muutos sekä asemakaavan muutos Ahmanpuiston alueella.

Kaavoituksen määrärahoja on käytetty pääosin Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan laatimiseen sekä yleis- ja asemakaavoituksessa tarvittaviin selvityksiin. Kaavoituksen määrärahat ovat alittuneet, koska Hiekkasärkkien kylpyläkorttelin asemakaavan muutoksen laatiminen on siirtynyt vuodelle 2024.

Maanhankintaa on kohdistettu ensisijaisesti Sataman yritysalueen tarpeisiin. Sataman läheisyydestä on hankittu kaavoituksen raakamaata noin 20 ha. Kaupunki on myös hankkinut yksittäisiä kiinteistöjä kaava-alueilta. Hankinnoilla pyritään edistämään yhdyskuntarakenteen tiivistymistä ja rakennuskannan uudistumista. Katualueiden rakentamiseen liittyvät kaupat ja lunastuskorvaukset ovat myös aiheuttaneet kustannuksia.

Maaomaisuuden toimintatuotoissa oli ylitystä 123 t€, mutta paikkatiedon tuotot alittuivat 80 t€ budjetoidusta. Maaomaisuuden myyntivoitto alittui 70 t€ budjetoidusta, mutta maa- ja vesialueen vuokratuotot ylittivät 96 t€. Rakentamisen hiipumisella on ollut negatiivinen vaikutus tonttimenekkiin ja rakentamiseen liittyvissä paikkatiedon työsuoritteiden lukumäärissä. Metsätilojen tuotot ylittivät 123 t€ uuden metsäsuunnitelman mukaisten toimenpiteiden käynnistymisen myötä.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
01 KAAVOITETUT ALUEET					
Yleiskaava-alueita ha	19 585	19 585	19 585	100,0%	0,0%
Asemakaava-alueita	3 574	3 574	3 574	100,0%	0,0%
Ranta-asemakaava-alueita ha	2 357	2 357	2 357	100,0%	0,0%
02 ASUNTOTONTIT					
Asuntotontit yhteensä	191	203	187	92,1%	-2,1%
Kirkonseutu	93	103	89	86,4%	-4,3%
Tynkä	19	19	19	100,0%	0,0%
Rautio	26	26	26	100,0%	0,0%
Himanka (kaava-alue)	49	51	49	96,1%	0,0%
Himanka (muut)	4	4	4	100,0%	0,0%
03 LOMA-ASUNTOTONTIT					
Loma-asuntotontit	120	120	114	95,0%	-5,0%
04 TEOLLISUUS- JA LIIKETONTIT					
Teollisuus- ja liiketontit yhteensä	58	54	53	98,1%	-8,6%
Kirkonseutu	45	40	42	105,0%	-6,7%
Rahja	6	6	6	100,0%	0,0%
Himanka	7	8	5	62,5%	-28,6%
05 MYYDYT TAI VUOKRATUT TONTIT					
Asuntotontit	5	15	4	26,7%	-20,0%
Kerrostalo	1	1	0	0,0%	-100,0%
Loma-asunto	24	15	5	33,3%	-79,2%
Teollisuus- ja liiketontit			2	100,0%	100,0%

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 554	1 377		1 377	1 524	147	-2,0 %
VAL OM. KÄYTT.	3				6	6	86,9 %
KULUT	- 843	- 1 060		- 1 060	- 1 010	51	19,7 %
KATE	714	317		317	520	203	-27,2 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 826	1 644		1 644	1 694	50	-7,2 %
VAL OM. KÄYTT.	3				6	6	86,9 %
KULUT	- 976	- 1 222		- 1 222	- 1 162	60	19,0 %
KATE	852	422		422	538	116	-36,9 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	32	20	29	58	26	42

Tilapalvelut

Toiminta-ajatus

Tilapalveluiden tehtävänä on hallinnoida kaupungin omistamaa rakennuskantaa ja ylläpitää niitä käyttötarkoituksen edellyttämässä toimintakunnossa. Rakennuskanta koostuu pääosin hallintokuntien käytössä olevista tiloista, johon oman lisänsä tuovat ulospäin vuokrattavat liike- ja teollisuustilat sekä toiminnasta poistetut rakennukset.

Tilapalvelussa peruskorjataan, kunnossapidetään ja hoidetaan olemassa olevaa rakennuskantaa sekä rakennutetaan uudiskohteita kaupungin tarpeisiin. Määrältään ja laadultaan riittävät toimitilat luovat pohjan ns. peruspalvelutuotannolle. Tilapalvelu myy konserniyhtiöille isännöinti-, kiinteistöhoito-, kunnossapito- ja rakentamispalveluita.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Tilapalvelut on vastannut kiinteistöjen ylläpidosta, kunnossapidosta ja hallinnoinnista. Vuoden aikana on panostettu erityisesti kiinteistöjen energiatehokkuuteen ja kestäväan kehitykseen, lisäksi on panostettu digitalisaatioon ja kehitetty uusia palveluita, kuten sähköisiä varausjärjestelmiä ja asiakaspalvelukanavia. Tämä on parantanut palveluiden saavutettavuutta ja tehokkuutta.

Kalajoen tilapalvelut on ollut aktiivisesti mukana kaupungin kehityshankkeissa ja strategisissa suunnitelmissa. Tiivistä yhteistyötä on tehty eri toimijoiden kanssa ja osallistuttu aktiivisesti kaupungin elinvoiman edistämiseen.

Tilapalvelut on toteuttanut suunnitellut kunnostus- ja korjaustoimenpiteet kiinteistöissä sekä parantaneet niiden käyttöä ja viihtyvyyttä. Kustannustehokkuus on ollut keskeisessä roolissa, ja kustannussäästöjä on saavutettu ilman, että se on vaikuttanut palveluiden laatuun.

Vuoden 2023 tilinpäätös osoittaa, että määrärahat ovat riittäneet. Menomäärärahat alittuivat ostopalveluissa, koska kunnossapidon ennalta-arvaamattomia korjaustarpeita ei vuoden aikana syntynyt. Kulut sisältävät Pohjankylän koulun purkamiskustannukset, jotka jäivät alle talousarviossa varatun määrärahan. Tuotot ovat ylittyneet sotekiinteistöjen vuokratuottojen osalta noin 380 000 €.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
01 PALVELUIDEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET JA HUONEISTOT					
Rakennukset ja huoneistot/kpl	51	35	29	82,9%	-43,1%
Rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2	65 153	45 465	46 561	102,4%	-28,5%
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot		5	5	100,0%	100,0%
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2		1 106	1 106	100,0%	100,0%
02 HYVINVOINTIALUEEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET					
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset		13	13	100,0%	100,0%
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset kerrosala/m2		19 336	19 711	101,9%	100,0%
03 MUUT RAKENNUKSET					
Muut rakennukset/kpl	33	34	32	94,1%	-3,0%
Muut rakennukset kerrosala m2	31 907	30 090	29 016	96,4%	-9,1%
04 YHTEENSÄ					
Yhteensä/kpl	84	79	79	100,0%	-6,0%
Yhteensä kerrosala/m2	97 060	95 998	95 289	99,3%	-1,8%

Vuoden 2023 aikana tapahtuneet muutokset: Asuntola Ankkuri on myyty ja Himangan lumitykkivarasto on lisätty suoritettiin.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 362	3 413		3 413	3 874	461	184,4 %
VAL OM. KÄYTT.	81	120		120	67	- 53	-17,9 %
KULUT	- 6 336	- 6 259		- 6 259	- 5 998	261	-5,3 %
KATE	- 4 893	- 2 726		- 2 726	- 2 057	669	-58,0 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	11 701	11 150		11 150	11 533	383	-1,4 %
VAL OM. KÄYTT.	81	120		120	67	- 53	-17,9 %
KULUT	- 7 022	- 6 981		- 6 981	- 6 634	347	-5,5 %
KATE	4 759	4 289		4 289	4 966	676	4,3 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-345	-306	-280	-397	-220	-166

Ruoka- Ja Siivouspalvelut

Toiminta-ajatus

Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tärkeänä tukipalveluna kaupungin eri palvelualueille ja muille kiinteistöjen ja ruokapalveluiden käyttäjille. Toiminta pohjautuu kaupungin yhteiseen strategiaan ja toiminnan linjauksiin.

Ruokapalvelut on tuottanut palveluita koulujen ja päiväkotien toimintayksiköihin, koulupäivinä n. 2300 asiakkaalle ja muina aikoina n. 250 asiakkaalle. Palveluiden tuottajana on toiminut valmistus-/aluekeittiönä toimivien Merenojan ja Raumankarin yhtenäiskoulujen, Raution monitoimikeskuksen, Marttilantien, Mäntylän ja Satumajakan päiväkotien keittiöiden sekä palvelu- ja jakelukeittiöiden henkilöstö.

Siivouspalvelut on vastannut kaupungin kiinteistöjen puhtaanapidosta, huomioiden tilojen käyttötarkoituksen vaatiman puhtaustason. Siivottavia tiloja on ollut n. 19981 neliötä 28 kohteessa. Ylläpito- ja perussiivouksen ohella laitoshuoltajat ovat tehneet myös oheis- ja asiakaspalvelutehtäviä, muun muassa kahvituksia, viherkasvien hoitoa ja muita avustavia tehtäviä.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

1.1.2023 alkaen kaupungin omaksi toiminnaksi jäi koulujen ja päiväkotien ruoka- ja siivouspalveluiden tuottaminen. Oppilasryhmien väljennyksiä toteutettiin kevät- ja syyslukukausien aikana Merenojan yhtenäiskoulun osalta Vuorenkallion koululle. Tämä aiheutti muutoksia myös ruoka- ja siivouspalveluiden tehtäviin.

Ruoka- ja siivouspalvelut saivat positiivista näkyvyyttä alkuvuoden aikana Ammattikeittiö - lehden maaliskuussa julkaiseman Kalajoen kouluruokailua ja lähiruuan käyttöä koskevan haastattelun muodossa. Toukokuussa Merenojan yhtenäiskoululle myönnettiin Kouluruokadiplomi. Diplomi on kouluille myönnettävä tunnustus ravitsemuksellisesti, kasvatuksellisesti ja ekologisesti kestävä kouluruokailun edistämisestä.

Laitoshuoltajat osallistuivat keväällä Puhtaustiedon järjestämiin nettikoulutuksiin koulu- ja päiväkotisiivouksesta. Marraskuussa järjestettiin ruoka- ja siivouspalveluiden henkilöstölle yhteinen tutustumismatka Toholammille Finn Springin tehtaalle ja Lylyn Pisaraan.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä Jedun kanssa on tehty hyvää yhteistyötä koulutusten järjestämisessä. Ruoka- ja siivouspalveluiden henkilöstöllä on ollut mahdollisuus täydentää omaa osaamistaan oppisopimuksilla ja erilaisilla tutkinnon osilla.

Talousarvio toteutui ulkoisten toimintatuottojen osalta ylittyen ja toimintakulut jäivät hieman arvioitua pienemmiksi. Elintarvike- ja siivoustarvikekustannusten nousu on jatkunut edelleen vuoden 2023 aikana. Elintarvikekustannukset toteutuivat talousarviossa ennakoitua pienempinä.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
01 VARHAISKASVATUS, KOULUT					
Lounas	342 588	325 500	355 631	109,3%	3,8%
Ap/lp, aamu- ja välipalat	13 437	10 800	16 734	154,9%	24,5%
02 VARHAISKASVATUS, PÄIVÄHOITO					
Aamupala	40 717	37 400	41 323	110,5%	1,5%
Lounas	87 531	76 500	87 095	113,8%	-0,5%
Välipala	53 724	49 500	53 290	107,7%	-0,8%
03 SIIVOUS					
Koulukiinteistöjen siivous/m2	17 167	13 467	13 467	100,0%	-21,6%
Muiden kiinteistöjen siivous/m2	15 084	6 514	6 514	100,0%	-56,8%

Päiväkotien lounassuoritteet sisältävät myös päiväkodeissa tapahtuneen esiopetuksen ruokailut. Muiden kiinteistöjen siivousneliöissä vuonna 2022 on mukana sotekiinteistöt.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	19		63	63	68	5	265,6 %
KULUT	- 2 327	- 2 693	- 60	- 2 753	- 2 671	82	14,8 %
KATE	- 2 308	- 2 693	3	- 2 690	- 2 603	88	12,7 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	3 361	3 259	63	3 322	3 402	80	1,2 %
KULUT	- 3 491	- 3 442	- 60	- 3 502	- 3 359	144	-3,8 %
KATE	- 130	- 183	3	- 181	43	224	-133,1 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-323	-333	-358	-375	-217	-210

Kuntatekniikka

Toiminta-ajatus

Palvelualue sisältää liikenneväylien, liikenneohjauslaitteiden sekä kuivatusjärjestelmien kunnossapidon ja rakentamisen asemakaava-alueilla, teollisuus- ja tarha-alueilla. Viher- ja ulkoilualueet yksikön tehtävänkuvaa kuuluu puisto- ja liikunta-alueet, pienvenesatamat, sekä yleiset ulkoalueet.

Tekninen lautakunta päättää yksityistieavustusten perusteet ja myöntää avustukset määrärahojen puitteissa. Yksitystieavustusta saa noin 85 tiekuntaa.

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkoston

pumppaamoineen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Talousarviossa asetettuihin toiminnallisiin tavoitteisiin päästiin. Toiminnan tavoitteisiin asetettiin mittarit päästöttömän liikkumisen edistämiseen, liikuntapaikkojen varausten -ja kunnossapidon digitalisointiin, reitistösuunnitelman päivittämiseen, sekä ympäristön viihtyvyyden lisäämiseen.

Kuntatekniikan kunnossapitotöitä toteutettiin ostopalveluilla täydennettynä, omana työnä. Kunnossapidon toimenpiteillä pyritään hidastamaan rakenteiden rappeutuminen ja siten ylläpitää sijoitetun omaisuuden arvoa. Palveluiden ostot sisältävät talvi- ja kesäkunnossapidon asemakaavateillä, sekä Vesikolmiolle toimitettavan jäteveden puhdistuksen. Kunnossapitokausi 2023 oli sääoloiltaan erittäin luminen ja kunnossapitoa vaikeutti useat lauhat jaksot runsaine tuulineen, ennätysellinen syystulva aiheutti vuotovesien kasvua edellisestä vuodesta.

Määrärahat saatiin riittämään kunnossapitotasoa heikentämättä. Suurimpana haasteena olivat katuvalaistuksen kasvaneet kustannukset kohonneen sähkönhinnan vuoksi sekä vanhentuneen kaluston huoltokustannusten kasvaminen. Kokonaisuutena palvelujen ostoista saatiin säästettyä hieman vähentyneiden puhdistettavien jätevesien kokonaismäärän pienentyessä. Vuotovesi määrä kasvoi hieman edellisvuodesta erittäin pahan syystulvan vaikutuksesta.

Metsäluistelurata otettiin käyttöön ja monitoimireitistöjä laajennettiin golf-puiston alueelle yhteensä 8 km matkalle.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
01 KAAVATIET					
Kaavatiet/kunnossapito/km	131	132	132	100,0%	0,8%
Kevyen liikenteen väylät/kunnossapito/km	37	37	37	100,0%	0,0%
Katuvalot/kunnossapito/kpl	3 700	3 700	3 700	100,0%	0,0%
02 YKSITYISTIET					
Avustettavat yksityistiet/km	158	158	161	101,9%	1,9%
03 VIHER- JA ULKOILUALUEET					
Jäähallin käyttötunnit	1 820	2 400	1 781	74,2%	-2,1%
Vuokratut venepaikat	623	645	640	99,2%	2,7%
Hoidettava latuverkosto/km	140	142	142	100,0%	1,4%
04 VIEMÄRILAITOS					
Viemäriin liitetyt kiinteistöt	3 949	3 941	3 991	101,3%	1,1%
Puhdistettu jäteväettä/m3	626 863	700 000	620 672	88,7%	-1,0%
Vuotovesiä/m3	210 722	200 000	215 233	107,6%	2,1%
Viemäriverkosto/kunnossapito/km	225	230	235	102,2%	4,4%

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 574	1 624		1 624	1 646	22	4,6 %
VAL OM. KÄYTT.	114	130		130	118	- 12	3,6 %
KULUT	- 3 178	- 3 679		- 3 679	- 3 546	132	11,6 %
KATE	- 1 491	- 1 925		- 1 925	- 1 782	142	19,6 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	2 116	2 228		2 228	2 278	51	7,7 %
VAL OM. KÄYTT.	114	130		130	118	- 12	3,6 %
KULUT	- 3 425	- 3 977		- 3 977	- 3 816	161	11,4 %
KATE	- 1 195	- 1 619		- 1 619	- 1 420	199	18,8 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	-113	-113	-126	-121	-156	-143

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 560	1 501	145	1 646	1 562	- 84	0,1 %
KULUT	- 1 905	- 1 948	- 200	- 2 148	- 2 186	- 37	14,7 %
KATE	- 345	- 447	- 55	- 502	- 623	- 121	80,7 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 569	1 501	145	1 646	1 570	- 75	0,1 %
KULUT	- 2 103	- 2 208	- 200	- 2 408	- 2 440	- 32	16,0 %
KATE	- 534	- 707	- 55	- 762	- 869	- 107	62,9 %

Ympäristöterveydenhuolto

Toiminta-ajatus

Ympäristöterveydenhuolto on yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelua. Se on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalain sekä eläinlääkintähuoltolain mukainen eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta. Eläinlääkintähuolto jaetaan eläinlääkäripalvelujen, eläinten terveydenvalvonnan, sivutuotevalvonnan ja eläinten hyvinvoinnin valvonnan järjestämiseen.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Eläinlääkäripalvelut

Pohjoisella alueella oli kolme neljästä eläinlääkärin virasta täyttämättä koko vuoden ajan. Myös sijaisten saanti on ollut haasteellista ja koskettaa koko yhteistoiminta-alueetta, mutta rekrytointihaasteet ovat erityisen vaikeat pohjoisella alueella. Akuuttia päivystyspalvelua on hankittu pohjoiselle alueelle yksityisiltä eläinlääkäreiltä, keikkaeläinlääkäreiltä sekä eläinlääkäriasemalta ja tämän vuoksi määrärahat eivät ole riittäneet toiminnan tuottamiseen.

Eläinlääkinnän valvontatehtävät

Eläintautivalvonta ja eläinsuojelutarkastukset ovat valvontaohjelmakaudella 2023 hoidettu pääosin valvontaeläinlääkärin toimesta. Kuitenkin loppu vuodesta lintuinfluenssaepidemiaan liittyvä lintuinfluenssatasteaukset turkistarhoilla työllistivät paljon ja praktikkoeläinlääkärit joutuivat osallistumaan näyttötoimintaan. Lisäksi saimme tukea näyttötoimintaan varten myös muiden alueiden kunnaneläinlääkäreiltä. Toinen valvontaeläinlääkärin virka, joka on Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kanssa yhteinen, oli koko vuoden täyttämättä rekrytointihaasteiden vuoksi.

Terveydensuojelu

Terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan resursseja siirtyi syksyllä akuutteihin talousveteen liittyvien häiriötilanteiden selvittelyyn, joka näkyy valvontaresurssien uudelleen kohdentumisina vuoden

suoritteissa. Lisäksi yksi terveydensuojelutyötä tekevä viranhaltija irtisanoutui ja viran täyttämisen väliselle ajalle syntyi henkilöstöresurssivajetta. Elintarvike- ja tupakkavalvonnassa oli pidempi aikainen poissaolo, jota paikattiin sijaisjärjestelyin ja joka hieman laski suoritteiden määrää. Sijaisjärjestelyt aiheuttivat palkkamenoihin määrärahaylitystä.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
02 Eläinlääkintähuolto					
Eläinlääkärin sairauskäynnit	1 359	1 600	1 731	108,2%	27,4%
Eläinlääkärin vastaanoton käynnit	5 425	7 000	5 102	72,9%	-6,0%
Eläinsuojelutarkastukset	157	110	94	85,5%	-40,1%
Terveystarkastuskäynnit	181	100	220	220,0%	21,5%
03 Elintarvikelain mukaiset tarkastukset					
Elintarvikehuoneistot	162	200	155	77,5%	-4,3%
Alkutuotanto maitotilat	7	35	6	17,1%	-14,3%
04 Muut tarkastukset ja näytteenotot					
Terveystarkastukset	118	140	94	67,1%	-20,3%
Tupakan vähittäismyyntitarkastus	18	34	22	64,7%	22,2%
Lääkelain (nikotiinin korvaustuotteet) tarkastukset	7	14	7	50,0%	0,0%
Talovesi	143	80	72	90,0%	-49,7%
Uimavesi (uimahalli, kylpylä jne)	36	30	29	96,7%	-19,4%
Uimavesi uimaranta	107	100	123	123,0%	15,0%

Eläinlääkärien sairaskäynnit ja terveystarkastuskäynnit ovat lisääntyneet eteläisellä alueella yksityisen eläinlääkäripalvelun vähentymisen johdosta.

Eläinsuojelutarkastukset ovat vähentyneet vuoteen 2022 verrattuna, sillä koko vuoden 2023 toinen valvontaeläinlääkärin virka on ollut täyttämättä. Valvontatehtävien määrä ei ole vähentynyt, työjono on kasvanut.

Talovesinäytteenotto viranhaltijatoimesta on vähentynyt vesilaitosten tehtyä näytteenottosopimuksia laboratorioiden kanssa.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 226	1 271	145	1 416	1 433	18	16,9 %
KULUT	- 1 435	- 1 479	- 200	- 1 679	- 1 757	- 77	22,4 %
KATE	- 209	- 208	- 55	- 263	- 323	- 60	54,7 %

Ulkoisen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 233	1 271	145	1 416	1 441	25	16,9 %
KULUT	- 1 548	- 1 619	- 200	- 1 819	- 1 893	- 73	22,3 %
KATE	- 315	- 349	- 55	- 404	- 451	- 48	43,4 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022	TA 2023	TP 2023
Nettomeno €/asukas	-14	-16	-19	-18	-17	-21	-26

Ympäristönohjaus

Toiminta-ajatus

Ympäristönohjauksen tehtävät perustuvat maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen, ympäristönsuojelulain ja -asetuksen, maa-aineslain ja -asetuksen, vesilain, jätelain, kemikaalilain, vesihuoltolain, maastoliikennelain, vesiliikennelain, lain ajoneuvojen siirtämisestä ja ulkoilualuelain mukaisesti tehtäviin.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Vuoden 2023 aikana haettiin toimintatapoja tietomallien hyödyntämiseen rakennuslupakäsittelyn yhteydessä. Tietomalleja voitiin ottaa vastaan ja niitä voitiin tarkastella paikkatietojen avustuksella kaupunkitietomallissa. Osin tietomalleihin pohjautuva rakentamislupamenettely on tulossa käytännöksi rakentamislain myötä 1.1.2025 alkaen.

Rakennusvalvonnan osalta laadittiin asiakastyytyväisyyskysely, jonka tulokset käsiteltiin ympäristölautakunnan kokouksessa 23.1.2024.

Ympäristönsuojelumääräykset on päivitetty ja niiden hyväksymiskäsittely on vuoden 2024 alussa.

Yleinen rakennuskustannusten nousu ja alan suhdannenäkymä ovat aiheuttaneet rakennuslupien ja kohteiden määrät laskua, ja tämä aiheutti ympäristöohjauksen tulokertymään määräraha-alitusta. Menomäärärahoissa oli hienoista säästöä henkilöstö- ja ict-kulujen osalta.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
01 RAKENNUSVALVONTA					
Rakentamisen luvat yhteensä/kpl	338	320	256	80,0%	-24,3%
Rakennusluvut	166	170	120	70,6%	-27,7%
Toimenpideluvat	118	80	74	92,5%	-37,3%
Ilmoitusluvut	20	40	14	35,0%	-30,0%
Purku- ym. luvat	34	30	48	160,0%	41,2%
Lupien käsittelyaika (med pv)	21	14	28	200,0%	33,3%
Rakennusluvut (k-m2)	20 400	12 000	11 400	95,0%	-44,1%
02 KATSELMUKSET, KOKOUKSET, LAUSUNNOT					
Katselmuksset ja aloituskokoukset	1 129	700	955	136,4%	-15,4%
Lausunnot	4	10	8	80,0%	100,0%
03 YMPÄRISTÖNVALVONTA					
Ympäristöluvut ja ilmoituspäätökset	2	5	2	40,0%	0,0%
Maa-aines- ja yhteisluvut	6	4	1	25,0%	-83,3%
Rekisteröinnit, muut luvat ja ilmoitukset	3	10	8	80,0%	166,7%
Ajoneuvojen siirtopäätökset	3	5	1	20,0%	-66,7%
Tarkastukset	47	90	10	11,1%	-78,7%
Lausunnot	6	10	20	200,0%	233,3%
Keskimääräinen käsittelyaika, luvat (kk)		6	8	133,3%	100,0%
Käsittelyaika, ilmoitusmenettely (vrk)		120	420	350,0%	100,0%

Yksittäisiin rakennuslupahakemuksiin on jouduttu pyytämään lisäselvityksiä/ täydennyksiä esim. puutteellisten lupapiirustuksien osalta vuonna 2023. Nämä selvityspyyntöjen odotusajat lisäävät käsittelyaikoja. Hakemusten ja lupapäätösten vähentyessä yksittäisen hakemuksen lisäselvitysten pitkä odotusaika vaikuttaa korostuneesti keskimääräisen käsittelyajan toteutumaan. Mikäli hakemuksessa ei ole puutteita on rakennuslupan käsittelyajan tavoite 14.0 vrk realistinen ja toteutettavissa.

Ulkoinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	334	230		230	129	- 101	-61,4 %
KULUT	- 470	- 469		- 469	- 429	40	-8,8 %
KATE	- 136	- 239		- 239	- 300	- 61	120,5 %

Ulkoinen ja sisäinen (1000 €)	TP2022	TA2023	Muut.	TA2023	TP2023	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	336	230		230	129	- 101	-61,6 %
KULUT	- 555	- 588		- 588	- 547	41	-1,5 %
KATE	- 219	- 358		- 358	- 418	- 59	90,9 %

Nettomenojen kehitys	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Nettomeno €/asukas	3	-20	-20	-11	-36	-50

9.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelma	TA2023	muutos	TA+muut.	Toteuma 31.12.	Poikkeama	Tot %
TUOTOT	11 819 275	207 500	12 026 775	12 230 866	204 091	101,7 %
Myyntituotot	3 626 920	207 500	3 834 420	4 149 987	315 567	108,2 %
Maksutuotot	857 925		857 925	742 509	-115 416	86,5 %
Tuet ja avustukset	2 635 930		2 635 930	2 074 332	-561 598	78,7 %
Muut toimintatuotot	4 698 500		4 698 500	5 264 038	565 538	112,0 %
VAL OM. KÄYTT.	250 000		250 000	190 504	-59 496	76,2 %
KULUT	-49 111 151	-376 424	-49 487 575	-47 390 472	2 097 103	95,8 %
Henkilöstökulut	-26 117 350	-116 424	-26 233 774	-26 602 182	-368 408	101,4 %
Palvelujen ostot	-13 168 956	-200 000	-13 368 956	-12 154 848	1 214 108	90,9 %
Aineet, tarv. ja tav.	-4 777 120	-60 000	-4 837 120	-4 718 127	118 993	97,5 %
Avustukset	-1 524 400		-1 524 400	-1 497 881	26 519	98,3 %
Muut toimintakulut	-3 523 325		-3 523 325	-2 417 433	1 105 892	68,6 %
KATE	-37 041 876	-168 924	-37 210 800	-34 969 102	2 241 698	94,0 %
VEROTULOT	27 000 000	500 000	27 500 000	30 135 663	2 635 663	109,6 %
VALTIONOSUUDET	16 744 000	250 000	16 994 000	17 124 738	130 738	100,8 %
RAH. TUOT. JA KUL.	-377 000		-377 000	415 520	792 520	-110,2 %
Korkotuotot	126 000		126 000	420 571	294 571	333,8 %
Muut rahoitustuotot	277 000		277 000	1 147 859	870 859	414,4 %
Korkokulut	-660 000		-660 000	-673 413	-13 413	102,0 %
Muut rahoituskulut	-120 000		-120 000	-479 497	-359 497	399,6 %
VUOSIKATE	6 325 124	581 076	6 906 200	12 706 820	5 800 620	184,0 %
POISTOT JA ARV. AL.	-5 012 200		-5 012 200	-7 036 791	-2 024 591	140,4 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 012 200		-5 012 200	-6 820 958	-1 808 758	136,1 %
Arvon alentumiset				-215 833	-215 833	
TILIKAUDEN TULOS	1 312 924	581 076	1 894 000	5 670 029	3 776 029	299,4 %
VAR. JA RAH. MUUT.	53 920		53 920	-2 446 075	-2 499 995	-4 536,5 %
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	1 366 844	581 076	1 947 920	3 223 954	1 276 034	165,5 %

Verotulot €	TA2023	TA muutos	TA muutoksilla	Toteuma	Poikkeama €
VEROTULOT	27 000 000	500 000	27 500 000	30 135 663	2 635 663
Kunnan tulovero	18 500 000		18 500 000	19 552 528	1 052 528
Kiinteistövero	6 300 000		6 300 000	7 611 087	1 311 087
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 200 000	500 000	2 700 000	2 972 049	272 049

Veroprosentit ja kunnallisveroa vastaava määrä

Verotusvuosi	Tulovero %	Yleinen k- vero %	Asuinrak:n k-vero %	Muiden asuinrak:n k-vero %	Voimalai- tosten k- vero %	Kunnallisveroa vastaava tulo 1.000 €	% muutos
2009	18,85	0,6	0,3	0,8		139 457	
2010	19	0,75	0,35	0,9		145 212	4,1
2011	19	0,75	0,35	0,9		153 355	5,6
2012	19,5	0,75	0,35	0,9		156 489	2
2013	19,5	0,75	0,35	0,9		162 485	3,8
2014	19,5	0,75	0,35	0,9		164 575	1,3
2015	20	0,9	0,4	1		165 535	0,6
2016	20	0,9	0,4	1	1,4	164 113	-0,9
2017	20	1	0,45	1,1	2,4	159 243	-3
2018	20	1	0,5	1,1	3,1	162 901	2,3
2019	21	1,1	0,5	1,1	3,1	167 119	2,6
2020	21	1,1	0,5	1,1	3,1	172 179	3
2021	21	1,1	0,5	1,1	3,1	177 842	3,3
2022	21	1,1	0,5	1,1	3,1	185 571	4,3
2023	8,36	1,1	0,5	1,1	3,1	211 146	13,8

Valtionosuudet €	TA2023	Muutos	TA muutoksilla	Toteuma	Poikkeama €
VALTIONOSUUDET	16 744 000	250 000	16 994 000	17 124 738	130 738
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8 650 000	50 000	8 700 000	8 764 393	64 393
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	6 250 000	200 000	6 450 000	6 269 419	-180 581
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-486 000		-486 000	-339 593	146 407
Veromenetysten kompensaation valt.osuus	2 330 000		2 330 000	2 430 519	100 519

9.3. Investointien toteutuminen

Kaupunki investoi 6,5 M€:lla. Investointeihin oli varattu 10,2 M€. Investointivaraus sisälsi 0,8 M€ varausta sellaisiin kuntateknisiin hankkeisiin, joihin saadaan avustusta. Lisäksi esim. sataman Yrityspuistoon liittyvät toteutukset siirtyivät pitkälti tuleville vuosille. Lähiliikuntapaikkoihin oli varattu mm. Tyngän lähiliikuntapaikkatoteutukseen, joka toteutetaan tulevina vuosina.

Maanhankintaa on kohdistettu ensisijaisesti Sataman yrityspuiston tarpeisiin. Sataman läheisyydestä on hankittu kaavoituksen raakamaata noin 20 ha. Kaupunki on myös hankkinut yksittäisiä kiinteistöjä kaava-alueilta. Hankinnoilla pyritään edistämään yhdyskuntarakenteen tiivistymistä ja rakennuskannan uudistumista. Katualueiden rakentamiseen liittyvät kaupat ja lunastuskorvaukset ovat myös aiheuttaneet kustannuksia. Maa-alueiden hankintaan käytettiin 0,8 M€.

Irtaimistomäärärahaa oli varattu 0,2 M€ ja sit käytettiin 0,196 M€. Irtaimistomäärärahalla hankittiin mm. kalusteita, jäänhoitokone, pianoja ja kiinteistöhoitokone.

Kalajoen varhaiskasvatuskeskuksen suunnittelu käynnistyi ja Pohjankylän vanha koulurakennus purettiin.

Himangan keskusleikkipuiston ja lähiliikuntapaikan rakentaminen Raumankarin koululle saatiin valmiiksi. Rakentamiseen saatiin liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta.

Marinan toisen vaiheen rakentamien alkoi elokuussa työmaan perustamisella ja kiertotien rakentamisella. Allonmurtajien louhetoimitukset alkoivat syyskuussa. Marinan rakentamisen suunnitteluhanke päättyi vuoden loppuun mennessä ja Kalajoen Marinan aluerakentamisen hanke käynnistyi elokuussa.

Muita hankeavusteisia investointeja oli Helmihankkeella toteutettava rantojen kunnostus, Kalajoen luontoliikuntakohteiden turvallisuuden ja saavutettavuuden kehittäminen, sekä Sataman yrityspuiston saavutettavuuden parantaminen. Hankkeet jatkuvat vuonna 2024.

Osallistuvana budjetointina toteutettiin Himangan Käärmekalliolle kuntoiluvälineitä ja kuntoportaaita.

Euromääräisesti suurimmat investoinnit olivat:

- VT8 reitistöalikulku Hiekkasärkille 0,85 M€
- Marinan toteutus 1,5 M€
- Maa-alueiden hankinta 0,8 M€
- Repolan halliin tehdyt perusparannukset 0,25 M€
- Marttilantien peruskorjaus 0,2 M€

Investointien taulukoissa käytettävät lyhenteet ovat TA talousarvio, TA+MUUT talousarvio muutoksilla, TP tilinpäätös ja TOT% tilinpäätöksen suhde talousarvioon.

Investointiyhteenveto

	TA2023	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2023	TOT%	ALITUS- YLITYS
INVESTOINNIT						
Menot	-14 250 000	3 966 000	-10 284 000	-6 502 888	63 %	3 781 112
Tulot	2 462 500	0	2 462 500	1 196 726	49 %	-1 265 774
Netto	-11 787 500	3 966 000	-7 821 500	-5 306 162	68 %	2 515 338

Investoinnit investointiryhmittäin

	TA2023	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2023	TOT %	ALITUUS- YLITYS
Maa- ja vesialueet						
Menot	-500 000	-385 000	-885 000	-829 017	94 %	55 983
Tulot	500 000	0	500 000	316 417	63 %	-183 583
Netto	0	-385 000	-385 000	-512 600	133 %	-127 600
Osakkeet ja osuudet						
Menot	-3 155 000	3 000 000	-155 000	-6 960	4 %	148 040
Tulot	50 000	0	50 000	0	0 %	-50 000
Netto	-3 105 000	3 000 000	-105 000	-6 960	7 %	98 040
Koneiden ja kaluston hankinta (irtaimisto)						
Menot	-200 000	0	-200 000	-195 911	98 %	4 089
Netto	-200 000	0	-200 000	-195 911	98 %	4 089
Rakennusinvestoinnit						
Menot	-1 520 000	-149 000	-1 669 000	-957 851	57 %	711 149
Netto	-1 520 000	-149 000	-1 669 000	-957 851	57 %	711 149
Kuntatekniikan investoinnit						
Menot	-8 875 000	1 500 000	-7 375 000	-4 513 149	61 %	2 861 851
Tulot	1 912 500	0	1 912 500	880 309	46 %	-1 032 191
Netto	-6 962 500	1 500 000	-5 462 500	-3 632 840	67 %	1 829 660

Rakennusinvestoinnit investoinneittain

	TA2023	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2023	TOT%	ALITUS- YLITYS
Uudishankkeet						
Raution monitoimikeskus						
Menot		-25 000	-25 000	-23 905	96 %	1 095
Netto		-25 000	-25 000	-23 905	96 %	1 095
Terveyskeskuksen A-osan uudistaminen						
Menot	-100 000		-100 000	-8 035	8 %	91 965
Netto	-100 000		-100 000	-8 035	8 %	91 965
Kalajoki Kampus/yhtiö						
Menot	-100 000		-100 000	-1 434	1 %	98 566
Netto	-100 000		-100 000	-1 434	1 %	98 566

Kalajoen varhaiskasvatuskeskus						
Menot	-200 000		-200 000	-81 854	41 %	118 146
Netto	-200 000		-200 000	-81 854	41 %	118 146
Perusparantaminen						
Kylpylän kunnostustoimenpiteet						
Menot		-54 000	-54 000	-53 114	98 %	886
Netto		-54 000	-54 000	-53 114	98 %	886
Repolan halli						
Menot	-500 000		-500 000	-253 121	51 %	246 879
Netto	-500 000		-500 000	-253 121	51 %	246 879
Jäähallin jäähdytyskoneisto						
Menot	-120 000		-120 000	-144 686	121 %	-24 686
Netto	-120 000		-120 000	-144 686	121 %	-24 686
Kalajoentie 24 kaukolämpö ja sähköliittymä						
Menot	-50 000		-50 000	-32 548	65 %	17 452
Netto	-50 000		-50 000	-32 548	65 %	17 452
Merenojan keittiön patojen uusiminen						
Menot		-70 000	-70 000	-57 105	82 %	12 895
Netto		-70 000	-70 000	-57 105	82 %	12 895

	TA2023	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2023	TOT %	ALITUS- YLITYS
Lautakunnan päättämät rakennusinvestoinnit						
Menot	-300 000	0	-300 000	-263 764	88 %	36 236
Netto	-300 000	0	-300 000	-263 764	88 %	36 236
Kaupunginhallituksen päättämät liike- ja teollisuusrakennukset						
Menot	-150 000	0	-150 000	-38 286	26 %	111 714
Netto	-150 000	0	-150 000	-38 286	26 %	111 714

Kuntatekniikan Investoinnit

	TA2023	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2023	TOT %	ALITUS- YLITYS
Lautakunnan päättämät kuntatekniikan investoinnit						
Menot	-600 000	0	-600 000	-592 578	99 %	7 422
Netto	-600 000	0	-600 000	-592 578	99 %	7 422
Kevyenliikenteen väylät ja reitistöt, sis. lankkupolut ja						

valaistukset						
Menot	-540 000	0	-540 000	-165 090	31 %	374 910
Tulot	270 000	0	270 000	20 697	8 %	-249 303
Netto	-270 000	0	-270 000	-144 393	53 %	125 607
Uudet kaava-alueet yhteensä						
Menot	-2 500 000	0	-2 500 000	-1 881 216	75 %	618 784
Tulot	1 000 000	0	1 000 000	757 062	76 %	-242 938
Netto	-1 500 000	0	-1 500 000	-1 124 154	75 %	375 846
Varaus kuntatekniikan kohteisiin, joihin haettu valtiontukea						
Menot	-800 000	0	-800 000	0	0 %	800 000
Tulot	400 000	0	400 000	0	0 %	-400 000
Netto	-400 000	0	-400 000	0	0 %	400 000

	TA2023	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2023	TOT %	ALITUS- YLITYS
Sataman yrityspuiston rakentaminen						
Menot	-2 200 000	1 620 000	-580 000	-78 387	14 %	501 613
Tulot				17 953		17 953
Netto	-2 200 000	1 620 000	-580 000	-60 434	10 %	519 566

	TA2023	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2023	TOT %	ALITUS- YLITYS
Yhteishankkeet						
Vt8 ja Vt27 Ylivieskantie alikulut ja liikennejärjestelyt						
Menot				-5 246		-5 246
Netto				-5 246		-5 246
Vt8 reitistöalikulku Hiekkasärkille						
Menot	-1 000 000		-1 000 000	-859 820	86 %	140 180
Netto	-1 000 000		-1 000 000	-859 820	86 %	140 180
Vt7720 Raution kevyenliikenteen väylä (monitalon kohdalle)						
Menot	-200 000		-200 000	-75 949	38 %	124 051
Netto	-200 000		-200 000	-75 949	38 %	124 051
Vt8 ja Satamatien risteysalue						
Menot		-120 000	-120 000	-68 398	57 %	51 602
Netto		-120 000	-120 000	-68 398	57 %	51 602
Viher- ja ulkoilualueet						

Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen						
Menot	-125 000		-125 000			125 000
Tulot	37 500		37 500			-37 500
Netto	-87 500		-87 500			87 500
Arktisen rannikon ymp.yst.reit. suunnitt						
Tulot				-2 466		-2 466
Netto				-2 466		-2 466
Himangan keskusleikkipuisto ja lähiliikuntapaikka						
Menot	-200 000		-200 000	-200 048	100 %	-48
Tulot	165 000		165 000	52 000	32 %	-113 000
Netto	-35 000		-35 000	-148 048	423 %	-113 048
Puistot ja leikkikentät						
Menot	-40 000		-40 000	-35 502	89 %	4 498
Netto	-40 000		-40 000	-35 502	89 %	4 498
Kummalan tekonurmikenttä						
Tulot				27 000		27 000
Netto				27 000		27 000
Päivähoidon leikkivälineet ja piha-alueet						
Menot	-40 000		-40 000	-37 581	94 %	2 419
Netto	-40 000		-40 000	-37 581	94 %	2 419
Osallistuva budjetointi / Sautinkarin kehittäminen						
Menot	-20 000		-20 000			20 000
Netto	-20 000		-20 000			20 000
Osallistuva budjetointi / Himangan käärme-kallion liikuntavälineiden uusiminen ja metsänraivaus						
Menot	-30 000		-30 000	-29 667	99 %	333
Netto	-30 000		-30 000	-29 667	99 %	333
Merenojan urheilupuiston ja yhtenäiskoulun parkkipaikan asfaltointi						
Menot	-80 000		-80 000	-83 481	104 %	-3 481
Netto	-80 000		-80 000	-83 481	104 %	-3 481
Rantojen kunnostus						
Menot	-80 000		-80 000	-23 760	30 %	56 240
Tulot	40 000		40 000	8 064	20 %	-31 936
Netto	-40 000		-40 000	-15 696	39 %	24 304
Konikarvon laiturit						

Menot	-20 000		-20 000	-8 556	43 %	11 444
Netto	-20 000		-20 000	-8 556	43 %	11 444

	TA2023	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2023	TOT %	ALITUS- YLITYS
Viemärlaitos						
Menot	-400 000	0	-400 000	-367 872	92 %	32 128
Netto	-400 000	0	-400 000	-367 872	92 %	32 128

9.4. Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelma	TA 2023	TA-muutos	TA- muutoksilla	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Tot %
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	6 325 124	581 076	6 906 200	12 706 820	5 800 620	83,99%
Tulorahoituksen korjauserät	350 000	-700 000	-350 000	-273 936	76 064	-21,73%
Toiminnan rahavirta	6 675 124	-118 924	6 556 200	12 432 884	5 876 684	89,64%
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-14 250 000	-3 966 000	-18 216 000	-6 502 888	11 713 112	-64,30%
Rahoitusos. ja kom. Myynnit	2 462 500		2 462 500	1 196 726	-1 265 774	-51,40%
Investointien rahavirta	-11 787 500	-3 966 000	-15 753 500	-5 306 162	10 447 338	-66,32%
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 112 376	-4 084 924	-9 197 300	7 126 722	16 324 022	-177,49%
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-2 000 000	800 000	-1 200 000	-5 085	1 194 915	-99,58%
Antolainasaamisten väennys	350 000		350 000	71 272	-278 728	-79,64%
Antolainauksen muutokset	-1 650 000	800 000	-850 000	66 187	916 187	-107,79%
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	-10 000 000	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 100 000		-4 100 000	-4 631 283	-531 283	12,96%
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	0	0%
Lainakannan muutokset	5 900 000	-13 000 000	-7 100 000	-7 631 283	-531 283	7,48%
Muut maksuvalmiuden muutokset	200 000		200 000	-1 899 820	-2 099 820	-1049,91%
Rahoituksen rahavirta	4 450 000	-12 200 000	-7 750 000	-9 464 916	-1 714 916	22,13%
Rahavarojen muutos	-662 376	-16 284 924	-16 947 300	-2 338 194	14 609 106	-86,20%

9.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

1 000 €	Si- to- vu us	Määrärahat					Tuloarviot				
		TA 2023	TA muutos	TA+Mu ut	Tot	Poikke.	TA 2023	TA muutos	TA muutok silla	Tot	Poikke.
KÄYTTÖTALOUSOSA											
HALLINTOPALVELUT											
Valtuusto											
Toiminnan ohjaus ja arviointi	B	134	0	134	87	48	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta											
Tarkastustoimi	B	38	0	38	29	9	0	0	0	0	0
Keskusvaalilautakunta											
Vaalit	B	32	0	32	21	12	24	0	24	23	1
Kaupunginhallitus											
Konserniohjaus		1 890	0	1 890	835	1 056	802	0	802	93	708
Henkilöstöohjaus		708	0	708	811	-103	122	0	122	160	-38
Talousohjaus		706	0	706	754	-48	104	0	104	125	-21
Yleishallinto		582	0	582	535	47	13	0	13	112	-99
Tietohallinto		1 148	0	1 148	1 117	31	289	0	289	301	-12
HALLINTOPALVELUT YHT.	B	5 238	0	5 238	4 188	1 051	1 353	0	1 353	814	540
Kaavoitus -ja elinvoimalk											
KEHITTÄMISPALVELUT											
Elinkeinopalvelut		1 600	0	1 600	1 350	250	571	0	571	512	59
Maaseutupalvelut		672	0	672	502	169	392	0	392	330	62
Työllisyyspalvelut		630	0	630	578	51	127	0	127	100	27
KEHITTÄMISPALVELUT YHT.	B	2 901	0	2 901	2 431	470	1 090	0	1 090	942	149
Sivistyslautakunta											
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUSPALVELUT											
Varhaiskasvatus	B	6 306	116	6 422	6 777	-355	82	0	82	264	182
Perusopetuspalvelut		14 024	0	14 024	13 429	595	340	0	340	584	244
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUSPALVELUT YHT.	B	20 330	116	20 447	20 206	241	422	0	422	848	426
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT											
Toisen asteen koulutus		1 981	0	1 981	2 093	-112	279	0	279	261	-18
Kalajoki Akatemia		2 767	0	2 767	2 859	-92	760	0	760	688	-72
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT	B	4 748	0	4 748	4 952	-204	1 039	0	1 039	949	-90
Tekninen lautakunta											

TEKNISET PALVELUT											
Hallinto ja tstopalv.		255	0	255	204	50	0	0	0	5	5
Maankäyttöpalvelut		1 060	0	1 060	1 010	51	1 377	0	1 377	1 529	-152
Tilapalvelut		6 259	0	6 259	5 998	261	3 533	0	3 533	3 941	-408
Ruoka- ja siivouspalvelut		2 693	60	2 753	2 671	82	0	63	63	68	-5
Kuntatekniikka		3 679	0	3 679	3 546	132	1 754	0	1 754	1 764	-10
Tekninen lautakunta yht.	B	13 945	60	14 005	13 429	576	6 664	63	6 727	7 307	-580
Ympäristölautakunta											
TEKNISET PALVELUT											
Ympäristöterveydenhuolto											
Ympäristönohjaus		469	0	469	429	40	230	0	230	129	101
Ympäristölautakunta yht.		1 948	200	2 148	2 186	-37	1 501	145	1 646	1 562	84
TEKNISET PALVELUT YHT.	B	15 894	260	16 154	15 615	539	8 165	208	8 372	8 869	-497
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		49 111	376	49 488	47 390	2 097	12 069	208	12 277	12 421	-145
INVESTOINTIOSA											
Aineeton omaisuus		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maa- ja vesialueet	B	500	385	885	829	56	500	0	500	316	184
Osakkeet ja osuudet	B	3 155	-3 000	155	7	148	50	0	50	0	50
Irtaimisto	B	200	0	200	196	4	0	0	0	0	0
Rakennusinvestoinnit	B	1 520	149	1 669	958	711	0	0	0	0	0
Kuntatekniikan investoinnit	B	8 875	-1 500	7 375	4 513	2 862	1 913	0	1 913	880	1 032
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		14 250	-3 966	10 284	6 503	3 781	2 463	0	2 463	1 197	1 266
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						27 000	500	27 500	30 136	2 636
Valtionsoudet	B						16 744	250	16 994	17 125	131
Korkotulot	B						126	0	126	421	295
Muut rahoitustulot	B						277	0	277	1 148	871
Korkomenot	B	660	0	660	673	-13				0	
Muut rahoitusmenot	B	120	0	120	479	-359				0	
Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAHOITUSOSA											
Tulorahoituksen korjauserät	B	0	350	350	274	76	350	-350	0	0	0
Pakollisten varausten muutokset	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antolainojen muutokset											
Antolainojen vähennys	B	0	0	0	0	0	350	0	350	131	-219
Antolainojen lisäys	B	2 000	-800	1 200	65	1 135	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaik. lainojen vähennys	B	4 100	0	4 100	4 631	-531	0	0	0	0	0

Pitkäaik. lainojen lisäys	B	0	0		0		10 000	-10 000	0	0	0
Lyhyaik. lainojen lisäys/vähennys	N	0	0	0	3 000	-3 000	0	5 000	5 000	0	-5 000
Oman pääoman muutokset	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	N	0	0	0		0	662	353	1 015	5 540	1 323
YHTEENSÄ		70 241	-4 040	66 202	68 118	-1 916	70 241	-4 040	66 202	68 118	-1 917

B= sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio, N= nettomääräraha/-tuloarvio

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT

10 TULOSLASKELMA

	TP2023	TP2022
TUOTOT	12 230 866,18	24 258 408,38
Myyntituotot	4 149 986,90	12 064 117,26
Maksutuotot	742 509,50	5 436 336,92
Tuet ja avustukset	2 074 331,64	3 322 285,53
Muut toimintatuotot	5 264 038,14	3 435 668,67
VAL OM. KÄYTT.	190 503,58	198 838,58
KULUT	-47 390 471,53	-103 205 618,86
Henkilöstökulut	-26 602 182,19	-47 614 443,33
Palkat ja palkkiot	-21 340 083,12	-38 270 644,00
Henkilösivukulut	-5 262 099,07	-9 343 799,33
Eläkekulut	-4 350 231,85	-7 818 772,01
Muut henkilösivukulut	-911 867,22	-1 525 027,32
Palvelujen ostot	-12 154 848,03	-42 877 671,61
Aineet, tarv. ja tav.	-4 718 127,18	-7 053 915,09
Avustukset	-1 497 880,95	-2 278 580,09
Muut toimintakulut	-2 417 433,18	-3 381 008,74
KATE	-34 969 101,77	-78 748 371,90
VEROTULOT	30 135 663,48	47 454 917,48
VALTIONOSUUDET	17 124 738,00	39 663 208,00
RAH. TUOT. JA KUL.	415 520,11	1 140 539,21
Korkotuotot	420 570,62	317 387,02
Muut rahoitustuotot	1 147 859,14	2 245 958,94
Korkokulut	-673 412,62	-142 730,51
Muut rahoituskulut	-479 497,03	-1 280 076,24
VUOSIKATE	12 706 819,82	9 510 292,79
POISTOT JA ARV. AL.	-7 036 790,66	-6 275 041,83
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 820 957,81	-5 341 184,61
Arvon alentumiset	-215 832,85	-933 857,22
TILIKAUDEN TULOS	5 670 029,16	3 235 250,96
VAR. JA RAH. MUUT.	-2 446 074,67	53 925,33
Poistoreron muutos	53 925,33	53 925,33
Varausten muutos	-2 500 000,00	
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	3 223 954,49	3 289 176,29

11 RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan ja investointien rahavirta	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 706 819,82	9 510 292,79
Tulorahoituksen korjaukset	-273 935,99	-398 107,61
Toiminnan rahavirta	12 432 883,83	9 112 185,18
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 502 887,84	-7 259 941,92
Rahoitusosuudet investointeihin	880 309,14	333 636,50
Py. Vastaavien hyöd. Luovutustulot	316 416,98	1 312 898,76
Investointien rahavirta	-5 306 161,72	-5 613 406,66
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 126 722,11	3 498 778,52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-5 085	
Antolainasaamisten vähennys	71 272,13	78 864,89
Antolainauksen muutokset	66 187,13	78 864,89
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		6 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 631 282,90	-4 031 282,90
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000	-5 000 000
Lainakannan muutokset	-7 631 282,90	-3 031 282,90
Oman pääoman muutokset		-209 574,34
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-18 493,97	-22 929,45
Saamisten muutos	3 201 469,76	674 802,44
Korottomien velkojen muutos	-5 082 796,27	-670 341,48
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 899 820,48	-18 468,49
Rahoituksen rahavirta	-9 464 916,25	-3 180 460,84
Rahavarojen muutos	-2 338 194,14	318 317,68
Rahavarat 31.12.	18 372 441,13	20 710 635,27
Rahavarat 1.1.	20 710 635,27	20 392 317,59

12 TASE

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	24 376,54	52 635,65
Muut pitkävaikutteiset menot	1 538 979,33	1 757 175,39
Aineettomat hyödykkeet	1 563 355,87	1 809 811,04
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	24 768 170,34	23 980 149,57
Rakennukset	31 814 006,41	35 681 433,64
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 739 078,85	21 839 030,51
Koneet ja kalusto	508 121,72	416 963,96
Muut aineelliset hyödykkeet	24 674,20	24 674,20
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 535 655,08	525 403,27
Aineelliset hyödykkeet	81 389 706,60	82 467 655,15
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	15 528 574,89	16 876 520,36
Muut lainasaamiset	7 213 339,37	7 284 611,50
Muut saamiset	557 180,85	552 095,85
Sijoitukset	23 299 095,11	24 713 227,71
PYSYVÄT VASTAAVAT	106 252 157,58	108 990 693,90
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	41 369,66	25 070,92
Muut toimeksiantojen varat	429 636,81	412 125,59
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	471 006,47	437 196,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	62 500	97 597,93
Muut saamiset	13 500	13 500
Siirtosaamiset		2 242
Pitkäaikaiset saamiset	76 000	113 339,93
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 905 299,88	3 456 232,62
Muut saamiset	453 424,39	1 034 700,55
Siirtosaamiset	1 906 209,46	2 145 802,48
Lyhytaikaiset saamiset	4 264 933,73	6 636 735,65
Rahoitusarvopaperit		

Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	15 229 777,42	14 733 256,82
Rahoitusarvopaperit	15 229 777,42	14 733 256,82
Rahat ja pankkisaamiset	3 142 663,71	5 977 378,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT	22 713 374,86	27 460 710,85
VASTAAVAA	129 436 538,91	136 888 601,26

VASTATTAVAA	2023	2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	41 749 258,55	40 331 840,71
Arvonkorotusrahasto	141 347,50	141 347,50
Muut omat rahastot	8 680 778,90	8 680 778,90
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	22 562 314,28	19 273 137,99
Tilikauden yli-/alijäämä	3 223 954,49	3 289 176,29
OMA PÄÄOMA	76 357 653,72	71 716 281,39
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 057 123,28	1 111 048,61
Vapaaehtoiset varaukset	5 000 000	2 500 000
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAR.	6 057 123,28	3 611 048,61
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	243 040	243 040
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	243 040	243 040
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0	3 849,27
Lahjoitusrahastojen pääomat	23 370,92	25 070,92
Muut toimeksiantojen pääomat	444 544,22	423 678,96
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	467 915,14	452 599,15
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 003 378,80	26 565 711,70
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	4 894 752,52	4 666 576,98
Pitkäaikainen	26 898 131,32	31 232 288,68
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 562 332,90	14 631 282,90
Saadut ennakot	10 713,65	29 176,90
Ostovelat	3 626 255,99	5 991 275,04
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	518 352,34	1 104 642,13
Siirtovelat	3 695 020,57	7 876 966,46
Lyhytaikainen	19 412 675,45	29 633 343,43
VIERAS PÄÄOMA	46 310 806,77	60 865 632,11
VASTATTAVAA	129 436 538,91	136 888 601,26

13 KONSERNILASKELMAT

KONSERNITULOSLASKELMA €	2023	2022
Toimintatuotot	25 236 717,66	44 294 558,87
Toimintakulut	-61 220 441,33	-125 197 309,46
Osuus osakuusyht. Voitosta (tappiosta)	95 924,18	317 164,66
Toimintakate	-35 887 799,49	-80 585 585,93
Verotulot	32 437 200,65	54 948 040,63
Valtionosuudet	19 185 563,69	36 376 313,66
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	156 287,25	-31 234,07
Muut rahoitustuotot	1 133 863,60	2 219 176,02
Korkokulut	-1 088 199,97	-306 417,53
Muut rahoituskulut	-484 691,70	-1 288 956,86
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-282 740,82	592 567,56
Vuosikate	15 452 224,03	11 331 335,92
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-9 468 777,86	-8 203 356,30
Omistuksen eliminointierot		13,92
Arvonalentumiset	-15 832,85	-1 026 357,06
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-9 484 610,71	-9 229 699,44
Satunnaiset erät	-4,59	
Tilikauden tulos	5 967 608,73	2 101 636,48
Tilinpäätössiirrot	11 194,58	2 531,80
Tilikauden verot	33 099,66	-4 588,89
Laskennalliset verot	3 472,67	-8 924,61
Vähemmistöosuudet	-29 570,10	-10 726,17
Tilikauden ylijäämä	5 985 805,54	2 079 928,61
Toimintatuotot/Toimintakulut %	41,22%	35,38%
Vuosikate/Poistot %	163%	123%
Vuosikate €/asukas	1 249	919
Asukasluku	12 367	12 333

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA €

2023

2022

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	15 452 224,03	11 331 335,92
Satunnaiset erät	-4,59	0
Tilikauden verot	33 099,66	-4 588,89
Tulorahoituksen korjauserät	-294 805,66	-163 797,22
	<hr/>	<hr/>
	15 190 513,44	11 162 949,81

Investointien rahavirta

Investointimenot	-8 258 813,31	-11 431 090,27
Rahoitusosuudet investointimenoihin	989 374,71	252 139,82
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulo	323 635,61	1 356 244,35
	<hr/>	<hr/>
	-6 945 802,99	-9 822 706,10

Toiminnan ja investointien rahavirta

8 244 710,45

1 340 243,71

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-5 085,00	0
Antolainasaamisten vähennykset	25 972,13	60 264,89
	<hr/>	<hr/>
	20 887,13	60 264,89

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	655 000,20	9 038 017,39
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-6 339 074,07	-5 438 908,47
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 956 513,20	-4 830 236,07
	<hr/>	<hr/>
	-8 640 587,07	-1 231 127,15

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset		-209 574,34
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutos	-18 947,73	-24 368,68
Vaihto-omaisuuden muutos	-229 598,40	-107 031,31
Saamisten muutos	4 649 414,71	-1 785 159,30
Korottomien velkojen muutos	-6 206 236,21	2 158 330,29
	<hr/>	<hr/>
	-1 805 367,63	241 771

Rahoituksen rahavirta

-10 425 067,57

-1 138 665,60

Rahavarojen muutos

-2 180 357,12

201 578,11

Rahavarat 31.12.

24 914 856,42

27 527 237,53

Rahavarat 1.1.

27 095 213,54

27 325 659,42

Konsernitase

VASTAAVA €

	2023	2022
A. PYSYVÄT VASTAAVAT	127 435 978,22	136 464 082
Aineettomat hyödykkeet	1 925 570,33	2 399 277,75
Aineettomat oikeudet	345 890,18	456 305,75
Muut pitkävaikutteiset menot	1 572 016,93	1 842 029,64
Ennakkomaksut	7 663,22	100 942,36
Aineelliset hyödykkeet	120 002 746,74	128 346 235,10
Maa- ja vesialueet	25 187 066,98	24 570 752,65
Rakennukset	53 066 781,47	59 315 710,76
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 352 916,41	26 501 535,50
Koneet ja kalusto	1 830 302,62	2 072 744,93
Muut aineelliset hyödykkeet	10 678 520,73	10 867 507,26
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 887 158,53	5 017 984
Sijoitukset	5 507 661,15	5 718 569,15
Osakkuusyhteisöosuudet	4 347 815,90	4 429 257,39
Muut osakkeet ja osuudet	913 802,30	969 004,50
Muut lainasaamiset	465,37	71 933,78
Muut saamiset	245 577,58	248 373,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 009 883,37	827 241,71
Valtion toimeksiannot	337 106,46	143 573,94
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	44 998,55	28 703,82
Muut toimeksiantojen varat	627 778,36	654 963,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 953 935,07	38 497 583,24
Vaihto-omaisuus	793 256,61	661 250,52
Aineet ja tarvikkeet	467 187,15	478 263,32
Keskeneräiset tuotteet	309 370,25	150 461,98
Muu vaihto-omaisuus	16 699,21	23 954,64
Ennakkomaksut		8 570,58
Saamiset	6 245 822,04	10 309 095,19
Pitkäaikaiset saamiset	26 138,46	50 489,60
Myyntisaamiset	12 638,46	34 522,54
Muut saamiset	13 500	13 725,06
Siirtosaamiset		2 242
Lyhytaikaiset saamiset	6 219 683,58	10 258 605,59
Myyntisaamiset	3 470 135,83	6 138 001,24
Lainasaamiset	4 129,54	103 842,58

Kalajoen kaupunki
Tilinpäätös 2023

129

Muut saamiset	584 801,98	1 672 371,96
Siirtosaamiset	2 160 616,23	2 344 389,81
Rahoitusomaisuusarvopaperit	15 229 785,82	14 963 015,96
Osakkeet ja osuudet	8,4	89,82
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		72 415,88
Muut arvopaperit	15 229 777,42	14 890 510,26
Rahat ja pankkisaamiset	9 685 070,60	12 564 221,57
VASTAAVA YHTEENSÄ	160 399 796,66	175 788 906,95

VASTATTAVAA €	2023	2022
OMA PÄÄOMA	87 348 114,79	80 060 349,91
Peruspääoma	41 749 258,55	40 331 840,71
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma		1 308,50
Arvonkorotusrahasto	1 118 513,42	1 098 296,79
Muut omat rahastot	10 403 503,22	10 502 985,94
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	28 091 034,06	26 045 989,36
Tilikauden yli/-alijäämä	5 985 805,54	2 079 928,61
VÄHEMMISTÖOSUUDET	881 887,90	858 891,49
PAKOLLISET VARAUKSET	243 040	464 555,91
Muut pakolliset varaukset	243 040	464 555,91
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 007 147,97	843 505,04
Valtion toimeksiannot	337 106,46	147 423,21
Lahjoitusrahastojen pääomat	26 999,81	28 754,82
Muut toimeksiantojen pääomat	643 041,70	667 327,01
VIERAS PÄÄOMA	70 919 606	93 561 604,63
Pitkäaikainen	46 950 987,09	57 517 860,90
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 174 977,77	43 798 650,10
Lainat muilta luotonantajilta	3 334 988,64	3 260 636,63
Muut velat	10 158 411,33	9 846 327,13
Siirtovelat		293 976,37
Laskennalliset verovelat	282 609,35	318 270,67
Lyhytaikainen	23 968 618,91	36 043 743,73
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 237 618,94	16 401 245,01
Lainat muilta luotonantajilta	18 087,74	58 123,25
Saadut ennakot	208 304,55	175 729,95
Ostovelat	4 810 974,53	8 204 057,73
Muut velat	1 116 094,87	1 911 964,54
Siirtovelat	4 577 538,28	9 292 623,25
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	160 399 796,66	175 788 906,95

14 LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot Kaupungin tilinpäätöstä koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kaupunginvaltuuston vahvistamilla poistoperusteilla kaupunginhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusomaisuuden arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen pääsääntöisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusarvopaperien arvonalennukset ja niiden palautukset on kirjattu tuloslaskelman rahoituskuluihin ja -tuottoihin. Hyökkäyssota vaikutti sijoitusmarkkinaan mittavasti vuonna 2022 arvonalentumisina. Markkina elpyi vuonna 2023.

Arvonkorotuksen periaatteet

Maa- ja vesialueiden arvonkorotus on tehty varovaisuuden periaatteella, jos arvonkorotuskohteen todennäköinen luovutushinta on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintahintaa olennaisesti suurempi ja kohteesta on laadittu riittävä ulkopuolinen arvio. Muita arvonkorotuksia ei ole.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Korona on aiheuttanut menoihin ja tuloihin poikkeuksia vuosina 2020–2022. Hyökkäyssodan ja inflaation vaikutukset ovat nostaneet kustannuksia ja erityisesti energianhintoja vuonna 2022, mutta myös vuonna 2023. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023, mikä vaikuttaa vertailukelpoisuuteen mittavasti tulos-, rahoituslaskelma ja taseella. Hyvinvointialueelle siirtyi mittavasti tuloja ja menoja. Uudistus vaikutti myös tuloveroprosenttiin, valtionosuuksiin, taseen myyntisaamisiin ja ostovelkoihin sekä pääomaeriin. Palvelusetelikulut on esitetty vuoden 2022 tilinpäätöksessä avustusten tiliryhmässä. Vertailutiedot on oikaistu tilinpäätöksessä.

Konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitaseen liitteessä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä. Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa, jossa on sidottu pitkäaikaisten lainojen vaihtuva korko koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä. Kiinteistöverot on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa ja konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Edellisen tilikauden vertailtavuus

Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n omistus KOy Kalajoen Kylpylähotellista lakkasi vuoden 2022 aikana. Soteuudistus vaikuttaa emokaupungin kautta v. 2023 tulokseen ja taserakenteeseen ja vaikuttaa v. 2022 vertailukelpoisuuteen. Konsernista on erotettu Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin, joka myös vaikuttaa vuoden 2022 vertailukelpoisuuteen.

Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtävälueittain €	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Hallintopalvelut	859 200	798 305	813 755	667 658
Kehittämispalvelut	2 893 946	7 238 678	940 929	4 745 372
Sosiaali- ja terveystoimintat	0	17 748 168	0	12 095 172
Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut	847 985	1 031 769	847 985	1 031 769
Kalajoki kampus, lukio ja akatemian palvelut	2 518 032	1 970 149	948 855	793 007
Tekniset palvelut	18 117 555	15 507 490	8 679 342	4 925 431
Toimintatuotot yhteensä	25 236 718	44 294 559	12 230 866	24 258 408

Verotulojen erittely €	2023	2022
Kaupungin tulovero	19 552 528	38 271 895
Yhteisövero	2 972 049	3 475 166
Kiinteistövero	7 611 087	5 707 856
Yhteensä	30 135 663	47 454 917

Valtionosuuksien erittely €	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	15 033 812	32 441 580
Siitä Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	6 269 419	10 798 692
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-339 593	-395 424
Veromenetysten korvaus	2 430 519	7 617 052
Valtionosuudet yhteensä	17 124 738	39 663 208

Palvelujen ostojen erittely €	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	2 677 000	23 729 468
Muiden palvelujen ostot	9 477 848	19 148 204
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	12 154 848	42 877 672

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttösuunnitelman poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät 31.12.2012 asti ovat:

Aineettomat oikeudet	3-5 vuotta	tasapoisto
Satamaväylän ruoppaus	50 vuotta	menojäännöspoisto
Rakennukset	15-50 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16-28 vuotta	menojäännöspoisto
Maarakenteet	28 vuotta	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-5 vuotta	tasapoisto
Verkostot	18-43 vuotta	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	16-50 vuotta	menojäännöspoisto

1.1.2013 alkaen ovat

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	10 vuotta	tasapoisto
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset	10-20 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Maarakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Verkostot	10-15 %	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

1.1.2017 alkaen ovat

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	10 vuotta	tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön - tihakkeisiin	15 vuotta	tasapoisto
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset	10-30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Vedenjakelu-, viemäri- ja kaukolämpöverkosto	30-40 vuotta	tasapoisto

Maarakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Verkostot	10-15 %	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

1.1.2018 alkaen ovat

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusrannusmenot	10 vuotta	tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön -tiehakkeisiin	15 vuotta	tasapoisto
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset	10-30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	tasapoisto
Vedenjakelu-, viemäri- ja kaukolämpöverkosto	30-40 vuotta	tasapoisto
Maarakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Verkostot	10-15 %	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Pakollisten varausten muutokset €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovastuu 1.1.		238 660,15		
Lisäykset tilikaudella		0,00		
Vähennykset tilikaudella		17 144,24		
Potilasvahinkovastuu 31.12.		221 515,91		
Jokipelastuslaitoksen varallaolokorvausvaraus 1.1.	243 040,00	0,00	243 040,00	
Lisäykset tilikaudella		243 040,00		243 040,00
Vähennykset tilikaudella		0,00		
Jokipelastuslaitoksen varallaolokorvausvaraus 31.12.	243 040,00	243 040,00	243 040,00	243 040,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden luovutusvoitot		58,58		
Kaluston luovutusvoitot	1 476,90	89 896,59		62 903,23
Rakennusten luovutusvoitot		198 014,17		198 014,17
Maa-alueiden luovutusvoitot	281 608,56	620 780,46	281 608,56	620 780,46
Muut luovutusvoitot		2 643,86		
Luovutusvoitot yhteensä	283 085,46	911 393,66	281 608,56	881 697,86
Muut toimintakulut				
Osakkeiden luovutustappiot				
Rakennusten luovutustappiot		234 437,19		234 437,19
Maa-alueiden luovutustappiot	7 672,57	6 961,16	7 672,57	6 113,06
Muut luovutustappiot	848,08			
Luovutustappiot yhteensä	8 520,65	241 398,35	7 672,57	240 550,25

Erittely poistoeron muutoksista €	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	53 925,33	53 925,33
Yhteensä	53 925,33	53 925,33

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkojen erittely €	2023	2022
Osuuspääomankorot muista yhteisöistä	89 984,04	57 892,27
Yhteensä	89 984,04	57 892,27

Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	141 347,50	141 347,50	141 347,50	141 347,50
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	141 347,50	141 347,50	141 347,50	141 347,50
Sijoitukset				
Arvo 1.1.	956 949,29	939 708,93		
Arvonkorotukset	20 216,63	0		
Arvonkorotusten purku		-17 240,36		
Arvo 31.12.	977 165,92	956 949,29		
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	1 118 513,42	1 098 296,79	141 347,50	141 347,50

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	52 635,65	1 757 175,39	1 809 811,04
Lisäykset tilikauden aikana	8 614,00	0,00	8 614,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	10 847,54	-10 847,54	0,00
Tilikauden poisto	47 720,65	207 348,52	255 069,17

Kertaluonteinen poisto	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	24 376,54	1 538 979,33	1 563 355,87
Arvonkorotukset	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	24 376,54	1 538 979,33	1 563 355,87
Olelliset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet *)	Koneet ja kalusto *)	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	23 980 149,57	35 681 433,64	21 837 028,43	358 215,28	24 674,20	525 403,27	82 406 904,39
Lisäykset tilikauden aikana	788 321,04	533 606,24	1 957 634,81	240 522,74		2 946 660,43	6 466 745,26
Rahoitusosuudet tilikaudella			96 839,48			783 078,62	879 918,10
Vähennykset tilikauden aikana							0,00
Siirrot erien välillä		-155 908,76	335 265,60	2 311,02		-153 330,00	28 337,86
Tilikauden poisto		2 162 262,56	2 208 480,08	90 500,18			4 461 242,82
Kertaluonteinen poisto	300,27	2 082 862,15	85 530,43	2 427,14			2 171 119,99
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	24 768 170,34	31 814 006,41	21 739 078,85	508 121,72	24 674,20	2 535 655,08	81 389 706,60
Arvonkorotukset	0,00	0	0	0	0	0	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	24 768 170,34	31 814 006,41	21 739 078,85	508 121,72	24 674,20	2 535 655,08	81 389 706,60
Olelliset lisäpoistot	0	1 330 521,99	0	0	0	0	1 330 521,99

*) Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023 taseen alkusaldoihin on tehty muutoksia hyvinvointialueelle siirtyvien omaisuuserien osalta. Taseen alkusaldot eivät siten täsmää 31.12.2022 loppusaldoihin.

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymäosuudet *)	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	11 300 183,68	718 310,26	3 107 077,63	596 043,32	15 721 614,89
Lisäykset	480,00			6 480,00	6 960,00
Vähennykset					0,00
Siirrot erien välillä					0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	11 300 663,68	718 310,26	3 107 077,63	602 523,32	15 728 574,89
Arvonlennukset	200 000,00				200 000,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 100 663,68	718 310,26	3 107 077,63	602 523,32	15 528 574,89

*) Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023 taseen alkusaldoihin on tehty muutoksia hyvinvointialueelle siirtyvien omaisuserien osalta. Taseen alkusaldot eivät siten täsmää 31.12.2022 loppusaldoihin.

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						
	Jvk-saamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset osakkuusyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	7 272 874,01	0	0	11 737,49	7 284 611,50
Lisäykset						0,00
Vähennykset		60 000			11 272,13	71 272,13
Siirrot erien välillä						0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	7 212 874,01	0,00	0,00	465,36	7 213 339,37
Arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,00
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	7 212 874,01	0,00	0,00	465,36	7 213 339,37

Nimi	Y-tunnus	Kaupungin omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kaupunkikonsernin osuus 1000 €		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tk. voitosta/tappiosta
Tytäryhteisö						
Kiint. Oy Kalajoen Vuokra-as.	1055124-4	100%	100%	-289	9 259	-18
Kalajoen Lämpö	0185891-4	100%	100%	1 786	3 792	6
Kalajoen Kuitu Oy	2960926-6		100%	-192	5 190	-19
Kalajoen Hiekkasärkät Oy	0365397-1	93,94%	93,94%	647	153	29
Kannuskylän Liiketalo Oy	0709546-0	73,10%	73,10%	342	10	0
Kiint. Oy Kalajoen Kalajoentie 5	1640088-5	89,32%	89,32%	295	9	0
Kiint. Oy Kalajoen Marin Park	2108403-9	60%	60%	656	487	38
Kiint. Oy Kasarmintien Päiväkoti	2623727-6	60%	60%	14	619	1
Kalajoen Satama Oy	2661489-5	100%	100%	7 847	3 797	15
			Yhteensä	11 106	23 316	52
Kuntayhtymät						
Keski-pohjanmaan koulutusky	0208916-8	3,08%	3,08%	921	971	-3
Jokilaaksojen koulutusky	0210010-1	11,38%	11,38%	4 133	658	-97
Korpelan Voima	0178464-4	15,67%	15,67%	4 667	7 609	160
P-Pohjanmaan liitto	0922484-4	2,25%	2,25%	41	22	1
			Yhteensä	9 762	9 260	61
Osakkuusyhteisöt						
Vesikolmio Oy	0190499-2	23,40%	23,40%	153		0

Saamisten erittely €	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	62 500	665 013,66	75 000	460 949,10
Lainasaamiset				
Muut saamiset		16384,26		
Siirtosaamiset		3 225,47		4 621,45
Yhteensä	62 500,00	684 623,39	75 000,00	465 570,55

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		67 189,00		60 998,10
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		153,33		190 430,66
Yhteensä	0,00	67 342,33	0,00	251 428,76
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		41 963,25		39 594,24
Lainasaamiset			22 597,93	22 597,93
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	41 963,25	22 597,93	62 192,17
Saamiset yhteensä	62 500,00	793 928,97	97 597,93	779 191,48

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	34 638,80	21 693,19	34 638,80	10 105,68
Kelan korvaus työterveyshuollosta	157 185,87	285 360,79	146 000,00	256 078,99
Tuet ja avustukset	1 445 086,43	1 020 712,73	1 333 784,64	972 720,47
Muut siirtosaamiset	523 705,13	1 016 623,10	391 786,02	906 897,34
Tulojäämät yhteensä	2 160 616,23	2 344 389,81	1 906 209,46	2 145 802,48
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 160 616,23	2 344 389,81	1 906 209,46	2 145 802,48

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1. *)	41 749 258,55	40 331 840,71	41 749 258,55	40 331 840,71
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	41 749 258,55	40 331 840,71	41 749 258,55	40 331 840,71
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 1.1.	0,00	1 308,50		
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 31.12.	0,00	1 308,50		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 098 296,79	1 076 540,93	141 347,50	141 347,50
Lisäykset	20 216,63	21 755,86		
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 118 513,42	1 098 296,79	141 347,50	141 347,50
Muut omat rahastot 1.1.	10 419 713,22	10 478 101,45	8 680 778,90	8 680 778,90
Lisäykset	11 531,10	36 763,34		
Vähennykset	-27 741,10	-11 878,85		
Muut omat rahastot 31.12.	10 403 503,22	10 502 985,94	8 680 778,90	8 680 778,90
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1. **	28 098 315,55	26 271 009,90	22 562 314,28	19 482 712,33
Siirto rahastoon	-7 061,70	-4 663,24		
Edellisen tilikauden oikaisu	-219,79	-220 357,30		-209 574,34
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	28 091 034,06	26 045 989,36	22 562 314,28	19 273 137,99
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	5 985 805,54	2 079 928,61	3 223 954,49	3 289 176,29
Oma pääoma yhteensä	87 348 114,79	80 060 349,91	76 357 653,72	71 716 281,39

*) Hyvinvointialueiden aloitukseen 1.1.2023 liittyen siirtyvät omaisuus- ja velkaerät (1 417 M €) on kirjattu KILA:n ohjeen mukaan omaan pääomaan alkusaldon muutoksen. Siten alkusaldo 1.1.2023 ei täsmää 31.12.2022 loppusaldoon.

** Konsernin säätiöiden ja yhdistysten peruspääoman (1,3 t€), muihin omiin rahastoiden (83,3 t€) ja edellisten tilikausien tuloksen (27,6 t€) alkusaldoihin on tehty PPSHP oikaisut.

Erittely poistoerosta	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 057 123,28	1 111 048,61
Yhteensä	1 057 123,28	1 111 048,61

Viiden vuoden kuluttua erääntyvät velat ja velkojen osat €	2023	2022
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	8 803 398	11 417 715
Lainat Julkisyhteisöiltä		
Yhteensä	8 803 398	11 417 715

Pakolliset varaukset €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksu		221 515,91		
Jokipelastuslaitoksen varallaolokorvaukset	243 040,00	243 040,00	243 040,00	243 040,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	243 040,00	464 555,91	243 040,00	243 040,00

Vieras pääoma €	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöiltä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		162 682,95		105 602,30
Muut velat	49 229,91		49 229,91	
Siirtovelat		5 508,55		22 401,77
Yhteensä	49 229,91	168 191,50	49 229,91	128 004,07
Velat kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		6 871,97		1 066 582,76
Muut velat				
Siirtovelat				128 553,97
Yhteensä	0,00	6 871,97	0,00	1 195 136,73

Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		108 530,27		74 367,42
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	108 530,27	0,00	74 367,42
Vieras pääoma yhteensä	49 229,91	283 593,74	49 229,91	1 397 508,22

Muiden velkojen erittely €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut	10 112 938,21	9 827 127,12	4 849 279,40	4 647 679,40
Muut velat	45 473,12	19 200,01	45 473,12	18 897,58
Muut velat yhteensä	10 158 411,33	9 846 327,13	4 894 752,52	4 666 576,98

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	786 792,38	833 650,09	609 430,60	730 963,83
Menojäämät				
Lomapalkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	3 202 840,88	6 500 697,38	2 717 499,86	5 471 696,44
Korkojaksotukset	250 139,70	171 767,21	147 449,64	102 800,67
Soite		401 637,74		401 637,74
Muut menojäämät	337 765,32	1 384 870,68	220 640,47	1 169 867,78
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 577 538,28	9 292 623,10	3 695 020,57	7 876 966,46
Siirtovelat yhteensä	4 577 538,28	9 292 623,10	3 695 020,57	7 876 966,46

Vakuuksia vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 309 320,70	2 254 867,87		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 848 400,00	3 120 000,00		
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	3 848 400,00	3 120 000,00		

Vuokravastuut €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	28 406 886	29 857 375	28 229 185	29 421 412
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 853 473	1 830 146	1 737 005	1 705 645
- siitä PPP-hankkeet				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	7 835 381	7 760 009	7 760 009	7 760 009

Vastuusitoumukset €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Panttikirja Suomenselän Osuuspankki		23 340		
Yrityskiinnitykset		31 120		
Muut		141 596		
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	17 073 512	17 122 526	16 750 000	16 750 000
Jäljellä oleva pääoma	10 342 018	11 160 006	10 214 649	11 028 530
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	14 244 479	11 520 319	14 244 479	11 496 979

Jäljellä oleva pääoma	9 389 225	8 414 347	9 389 225	8 399 055
Yhteensä jäljellä	19 731 243	19 574 352	19 603 874	19 427 585

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista €	2023	2022
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	102 329 054	93 966 513
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	81 456	54 339

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuita				
Sitoumukset avustukseen				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Myöhemmin maksettavat avustukset				
Arvonlisäveron palautusvastuu	366 627,77	489 019,98		

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Johdannaissopimukset				
Sähköjohdannaissopimukset *)				
Myyntisuojauskset				
Markkina-arvo	-846 657,00	2 492 086,00		
Tulouttamatta	-846 657,00	2 492 086,00		
Ostosuojauskset				
Markkina-arvo	188 233,00	-2 382 533,00		
Tulouttamatta	188 233,00	-2 382 533,00		

*) Korpelan Voima: Vuosina 2023-2026 voimassa olevat johdannaissopimukset on tehty sähköhankinnan ja -myynnin sekä häviösähkön hankinnan hintariskeiltä suojautumista varten. Johdannaisten tulos kirjataan tuloslaskelmaan suojausten realisoituessa. Realisoitumattomia johdannaissopimuksia ei ole kirjattu tuloslaskelmaan.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022
Vakinaiset:		
Hallintopalvelut	19	20
Kehittämispalvelut	11	61
Hyvinvointipalvelut		335
Varhaiskasvatus ja perusopetuspalvelut	223	218
Kalajoen Kampus, lukio ja Akatemiapalvelut	41	41
Tekniset palvelut	94	107
Yhteensä	388	782
Muut:		
Määräaikaiset	130	240
Tukityöllistetyt	2	10
Yhteensä	132	250
Henkilöstö yhteensä	520	1 032

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut €	2023	2022
Suomen Keskustan Kalajoen kunnallisjärjestö	6 311,32	5 732,46
Keskusta Raahen kunnallisjärjestö	47,12	199,73
Keskusta Merijärvi	18,77	64,09
Kalajoen Vihreät ry	926	1 093
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	239,85	214,03
Kalajoen Kokoomus ry	1610,34	1653,81
Palkkiot yhteensä	9 153,47	8 957,12

Tilintarkastajan palkkiot €	2023	2022
BDO Audiator OY		
Tilintarkastuspalkkiot	12 134	10 392
Tilintarkastajan lausunnot	5 612	2988
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 356	4 086
Muut palkkiot		200
Palkkiot yhteensä	22 102	17 666

Intressitapahtumia

Kalajoen kaupungilla ei ole määräysvalta- tai osakkuusyrittysuhteessa oleville tahoille korottomia lainoja.

Kalajoen kaupunki on myynyt kiinteistöjä Huutokaupat.comin kautta. Näihin huutokauppoihin on osallistunut myös kaupungin luottamushenkilöitä. Kohteet on myyty eniten tarjonneelle.

Kannuskylän jakokunnan ja kaupungin välillä on käyty pitkään neuvotteluja maakaupoista, jotka ovat päättyneet tuloksetta. Kaupunki käynnisti tontinosan lunastusmenettelyn. Jakokunnan edustajana on ollut kaupungin luottamushenkilö.

Vuonna 2023 on myyty Kalajoen Satama Oy:lle ja Kalajoen Kuitu Oy:lle vaihtuvan koron vaihtamisen kiinteään korkoon määräaikaiseksi korkoputkiratkaisulla. Korkoputki on erillishinnoiteltu ja kokonaiskorko on markkinaehtoinen.

Vestia Oy:lle Kalajoen Himangalle rakennettavan hyötyjäteaseman investointiin annettiin omavelkainen takaus. Takauksesta peritään takausprovisio sekä sille edellytettiin 80 %:n vastavakuus.

Kalajoen Satama Oy:lle myönnettiin nosturihankintaan antolaina. Antolainan korko on 4 %-yksikköä lainan 5 ensimmäistä vuotta ja sen jälkeen Euribor 12 kk lisättynä 1 %-yksikön marginaalilla. Lainan vastavakuutena on lainapääomaa vastaava kiinteistökiinnitys.

Kaupunginhallitus päätti jatkaa KOy Kalajoen Marin Parkin pääomalainasopimusta viisi vuotta, vuoteen 2027 niin, että pääomalainojen takaisinmaksu alkaa, kun lainat rahoituslaitoksille ovat loppuun maksetut, sillä edellytyksellä, että myös pääomalainan toinen antaja hyväksyy muutoksen samoin ehdoin kaupungin kanssa.

Kuntalain 2015 voimaantulon jälkeen annetuille lainoille kohdistuu riittävät vastavakuudet. Kalajoen kaupunki ei ole antanut intressitahoille avustuksia.

Tilikauden jälkeen helmikuussa on annettu antolaina KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille uuteen kerrostalototeutukseen. Antolainan korko on 3,5 %-yksikköä lainan 2 ensimmäistä vuotta ja sen jälkeen Euribor 12 kk lisättynä 1 %-yksikön marginaalilla. Lainan vastavakuutena on kiinteistökiinnitys.

15 MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET

Viemärlaitos taseyksikkö

Toiminta-ajatus

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkon pumppaamoineen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Palveluiden ostot sisältävät Vesikolmiolle toimitettavan jäteveden puhdistuksen. Kunnossapitokausi 2023 oli sääoloiltaan erittäin luminen ja kunnossapittoa vaikeutti useat lauhat jaksot runsaine tuulineen, ennätysellinen syystulva aiheutti vuotovesien kasvua edellisestä vuodesta. Kokonaisuutena palvelujen ostoista saatiin säästettyä hieman vähentyneiden puhdistettavien jätevesien kokonaismäärän pienentyessä. Vuotovesi määrä kasvoi hieman edellisvuodesta erittäin pahan syystulvan vaikutuksesta.

Suoritemäärät	TP2022	TA2023	TP2023	Toteutumis %	Muutos % ed. tot.
04 VIEMÄRILAITOS					
Viemäriin liitetyt kiinteistöt	3 949	3 941	3 991	101,3%	1,1%
Puhdistettu jätevettä/m3	626 863	700 000	620 672	88,7%	-1,0%
Vuotovesiä/m3	210 722	200 000	215 233	107,6%	2,1%
Viemäriverkosto/kunnossapito/km	225	230	235	102,2%	4,4%

Investoinnit

	TA2023	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2023	TOT %	ALITUS- YLITYS
Viemärlaitos						
Menot	-400 000	0	-400 000	-367 872	92 %	32 128
Netto	-400 000	0	-400 000	-367 872	92 %	32 128

TULOSLASKELMA	2023	2022
Liikevaihto	1 583 920,83	1 412 537,39
Valmistus omaan käyttöön	9 528,79	13 072,85
Liiketoiminnan muut tuotot	5 683,35	19 907,30
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	-1 102 767,83	-1 046 019,78
Palvelujen ostot	-1 102 767,83	-1 046 019,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-78 047,71	-79 647,25
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-78 047,71	-79 647,25
Materiaalit ja palvelut	-1 180 815,54	-1 125 667,03
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-9 545,25	-17 715,19
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 986,26	-10 182,97
Muut henkilösivukulut	-379,48	-830,82
Henkilösivukulut	-2 365,74	-11 013,79
Henkilöstökulut	-11 910,99	-28 728,98
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-234 437,13	-222 620,18
Poistot ja arvonalentumiset	-234 437,13	-222 620,18
Liiketoiminnan muut kulut	-4 727,38	-2 430,84
Liikeliikitys	167 241,93	66 070,51
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	343,03	1 590,32
Korvaus peruspääomasta	-87 616,64	-87 616,64
Muut rahoituskulut	-54,14	-18,71
Rahoitustuotot ja -kulut	-87 327,75	-86 045,03
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnai	79 914,18	-19 974,52
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauks	79 914,18	-19 974,52
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	79 914,18	-19 974,52
Sijoitetun pääoman tuotto%	13,20%	5,60%
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto%	13,20%	5,60%
Voitto%	5%	-1,40%

RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavierta

	2023	2022
Liikeliiketoiminta	167 241,93	66 070,51
Poistot ja arvonalentumiset	234 437,13	222 620,18
Rahoitustuotot ja -kulut	-87 327,75	-86 045,03
Toiminnan rahavirta	314 351,31	202 645,66

Investointien rahavirta

Investointimenot	-367 871,67	-188 424,75
Investointien rahavirta	-367 871,67	-188 424,75

Toiminnan ja investointien rahavirta

-53 520,36 **14 220,91**

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	-1 785	
Antolainasaamisten vähennys muilta		
Antolainauksen muutokset	-1 785	0

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos	-290 100,03	-93 696,25
Korottomien velkojen muutos	28 075,15	-278 367,94

Muut maksuvalmiuden muutokset	-262 024,88	-372 064,19
Rahoituksen rahavirta	-263 809,88	-372 064,19

Rahavarojen muutos

-317 330,24 **-357 843,28**

Rahavarat 31.12. 280 166,81 597 497,05

Rahavarat 1.1. 597 497,05 955340,33

Rahavarojen muutos **-317 330,24** **-357 843,28**

Investointien tulorahoitus% 85,50% 107,50%

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta,
1000 € -36 166

TASE

VASTAAVAA

2023

2022

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

13 367,26

11 581,78

Kiinteät rakenteet ja laitteet

5 095 540,30

4 967 823,15

Koneet ja kalusto

52 116,78

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinat

48 184,87

Aineelliset hyödykkeet

5 161 024,34

5 027 589,80

Sijoitukset

Muut saamiset

21 319,67

19 534,67

Sijoitukset

21 319,67

19 534,67

PYSYVÄT VASTAAVAT

5 182 344,01

5 047 124,47

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

627 233,18

564 071,59

Muut saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

627 233,18

564 071,59

Siirtosaamiset

510 306,54

283 368,10

Saamiset

1 137 539,72

847 439,69

Rahat ja pankkisaamiset

280 166,81

597 497,05

VAIHTUVAT VASTAAVAT

1 417 706,53

1 444 936,74

VASTAAVAA

6 600 050,54

6 492 061,21

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma

1 752 332,74

1 752 332,74

Edellisten tilikausien yli/alijäämä

-564 600,35

-544 625,83

Tilikauden yli-/alijäämä

79 914,18

-19 974,52

OMA PÄÄOMA

1 267 646,57

1 187 732,39

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat

4 849 279,40

4 647 679,40

Pitkäaikainen

4 849 279,40

4 647 679,40

Lyhytaikainen

Ostovelat

265 189,83

152 503,99

Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	64 501,23	
Siirtovelat	87 616,64	504 145,43
Lyhytaikainen	483 124,57	656 649,42
VIERAS PÄÄOMA	5 332 403,97	5 304 328,82
VASTATTAVAA	6 600 050,54	6 492 061,21
Omavaraisuusaste %	19,20%	18,30%
Suhteellinen velkaantuneisuus %	335,50%	370,30%
Kertynyt ylijäämä/alijäämä 1 000 €	-484,69	-564,6

Vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen

	Kaupunki	Viemärlaitos	Kaupunki yhteensä
	2023	2023	2023
TULOSLASKELMA ulkoinen €			
Myyntituotot	2 692 170	1 457 817	4 149 987
Maksutuotot	742 509	0	742 509
Tuet ja avustukset	2 074 332	0	2 074 332
Muut toimintatuotot	5 264 038	0	5 264 038
TOIMINTATUOTOT yht.	10 773 049	1 457 817	12 230 866
Valmistus omaan käyttöön	180 975	9 529	190 504
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-26 590 271	-11 911	-26 602 182
Palvelujen ostot	-11 063 659	-1 091 189	-12 154 848
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 640 079	-78 048	-4 718 127
Avustukset	-1 497 881		-1 497 881
Muut toimintakulut	-2 412 706	-4 727	-2 417 433
TOIMINTAKULUT yht.	-46 204 596	-1 185 875	-47 390 472
TOIMINTAKATE	-35 250 573	281 471	-34 969 102
Verotulot	30 135 663	0	30 135 663
Valtionosuudet	17 124 738	0	17 124 738
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	420 571	0	420 571
Muut rahoitustuotot	1 147 516	343,03	1 147 859
Korkokulut	-673 413	0	-673 413
Muut rahoituskulut	-479 443	-54,14	-479 497
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	415 231	288,89	415 520
VUOSIKATE	12 425 060	281 760	12 706 820
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 586 521	-234 437	-6 820 958
Arvonalentumiset	-215 833		-215 833
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-6 802 354	-234 437	-7 036 791
TILIKAUDEN TULOS	5 622 707	47 322	5 670 029
Poistoeron muutos	53 925	0	53 925
Varausten muutos	-2 500 000		-2 500 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	3 176 632	47 322	3 223 954

	Kaupunki 2023	Viemäri­laitos 2023	Kaupunki yhteensä 2023
RAHOITUSLASKELMA ulkoinen €			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	12 425 060	281 760	12 706 820
Tulorahoituksen korjauserät	-273 936		-273 936
Toiminnan rahavirta	12 151 124	281 760	12 432 884
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-6 135 016	-367 872	-6 502 888
Rah.os. investointimenoihin	880 309		880 309
Pys.vastaavien hyöd. Luovutustulot	316 417		316 417
Investointien rahavirta	-4 938 290	-367 872	-5 306 162
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 212 834	-86 112	7 126 722
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäys	-63 300	-1 785	-65 085
Antolainauksen vähennys	131 272		131 272
Antolainauksen muutokset	67 972	-1 785	66 187
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 327 463	0	4 327 463
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 958 746	0	-8 958 746
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000	0	-3 000 000
Lainakannan muutokset	-7 631 283	0	-7 631 283
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18 494		-18 494
Saamisten muutos	3 005 031	-258 161	2 746 870
Korottomien velkojen muutos	-4 656 925	28 728	-4 628 197
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 670 387	-229 433	-1 899 820
Rahoituksen rahavierta	-9 233 698	-231 218	-9 464 916
Rahavarojen muutos	-2 020 864	-317 330	-2 338 194
Rahavarat 31.12.	18 092 274	280 167	18 372 441
Rahavarat 1.1.	20 113 138	597 497	20 710 635

16 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Kilpailulaki (kilpailulaki 30 d) edellyttää kirjanpidollista eriyttämistä, kun - julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa - kysymys on hankintalain 15 § sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille (sidosyksikkösääntely) ja ulosmyynnin liikevaihto on vuodessa 40 000 € tai enemmän - julkisyhteisö on esim. yhtiöittänyt kilpailutilanteessa markkinoilla olevan toimintansa, mutta samassa yhtiössä harjoitetaan myös muuta toimintaa - kunta organisaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kaupungin toiminnoista eriyttämistä edellyttävät taloushallintopalveluiden tuotanto tytäryhtiöille, ruokapalvelujen tuottaminen, sekä liike-, teollisuus- ja asuinkiinteistöjen vuokraaminen. Muut toiminnot ovat kaupungin lakisääteisten tehtävien toteuttamista eivätkä markkinoilla tapahtuvaa toimintaa, lakiin perustuvien tehtävien myyntiä yhteistyösopimuksen perusteella muille kunnille tai arvoltaan niin vähäisiä, etteivät ylitä 40 000 € vuodessa.

Taloushallinto tuottaa palveluita emokaupungin lisäksi konserniyhtiöille sekä kunnan osaomisteiselle Joki Ict Oy:lle. Hinnoittelu perustuu konserniyhtiöille yksikköhintalaskentaan ja yhtiöiden volyymeihin ja osaomisteiselle yhtiölle työaikaperusteiseen kokonaishinnoitteluun eri palveluissa (kirjanpito, palkanlaskenta, reskontrat sekä muut palvelut). Taloushallintopalvelu sisältää osalle yhtiöistä myös mm. palkkioiden laskentaa, rakentamispalvelujen verottajailmoitukset sekä tilastointia.

Kiinteistövuokraustoiminnan eriytetyssä tuloslaskelmassa on mukana sekä konserniyhtiöt että muille ulkopuolisille vuokratut liike- ja teollisuuskiinteistöt sekä asuinhuoneistot/-talot.

Ruokahuoltopalveluja tuotettiin pääasiassa kahdelle yksityiselle päiväkodille, mutta myyminen on lakannut. Päiväkodeille tuotettiin lämmin lounas ruoka noudettuna keskuskeittiöltä. Laskennassa on huomioitu vain ruuan valmistus ja elintarvikekustannukset sekä muut keittiön toiminnasta aiheutuneet kulut.

Eriytetyt laskelmat on johdettavissa kirjanpidosta. Kirjanpidon toteumat on siirretty Opiferus Toimintolaskentaan, jolla laaditaan myös hinnoitteluja ja kaupungin sisäiset veloitukset. Toimintolaskennalla on eriytetty markkinoilla tapahtuvan kokonaisuuden osuus.

TALOUSOHJAUS TULOSLASKELMA

LIKEVAIHTO

113 597,51 €

Materiaalit ja palvelut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ostot tilikauden aikana

-444,73 €

Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)

0,00

Palvelujen ostot

-23 952,13 € -24 396,86 €

Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-61 273,48 €	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-12 424,33 €	
Muut henkilösivukulut	-2 865,45 €	-76 563,26 €
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 737,40 €	
Arvonalentumiset	0,00 €	-4 737,40 €
Liiketoiminnan muut kulut		-3 626,79 €
Liikeylijäämä (-alijäämä)		4 273,21 €
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		4 273,21 €
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		4 273,21 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		4 273,21 €

RUOKAPALVELUT TULOSLASKELMA

LIKEVAIHTO		46 855,12 €
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-36 925,73 €	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00 €	
Palvelujen ostot	-3 680,51 €	-40 606,24 €
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-6 436,53 €	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 319,46 €	
Muut henkilösivukulut	-238,80 €	-7 994,79 €
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-24,08 €	
Arvonalentumiset	0,00 €	-24,08 €
Liiketoiminnan muut kulut		-1 411,97 €
Liikeylijäämä (-alijäämä)		-3 181,96 €
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-3 181,96 €
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-3 181,96 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-3 181,96 €

KIINTEISTÖVUOKRAUSTOIMINNAN TULOSLASKELMA

LIKEVAIHTO		3 618 398,88 €
Valmistus omaan käyttöön		192,84 €
Liiketoiminnan muut tuotot		60 706,52 €
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-847 497,02 €	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00 €	
Palvelujen ostot	-633 900,66 €	-1 481 397,68 €
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-116 876,38 €	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-23 405,12 €	
Muut henkilösivukulut	-7 457,07 €	-147 738,57 €
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 149 623,18 €	
Arvonalentumiset	0,00 €	-2 149 623,18 €
Liiketoiminnan muut kulut		-184 205,28 €
Liikeylijäämä (-alijäämä)		-283 666,46 €
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-283 666,46 €
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-283 666,46 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-283 666,46 €

17 KESKEISET TYTÄRYHTIÖT

17.1. Kalajoen Lämpö Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Kansainvälinen tilanne jatkoi vaikutuksiaan polttoainemarkkinoissa, joka vaikutti polttoainehintoihin. Kaukolämmön energiahintaa korotettiin 2024 vuoden alusta. Lämpölaitoksien turvallisuus- ja omaisuusturva- asioihin sekä ympäristöpuolelle investoitiin pohjaveden suojeluun. Yhtiö investoi myös aurinkoenergiajärjestelmiin omakäytösähkön vähentämiseksi. Kaukolämpöön liittyi 19 uutta asiakasta. Vuoden lopulla valmistui uusi asiakastietojärjestelmä, joka mahdollistaa asiakkaille energian seuraamisen suoraan järjestelmästä. Irtiotto öljystä-hanke saatettiin loppuun. Hankkeen tiimoilta saatiin vähennettyä Kalajoen kaupungin alueen öljynkäyttöä 7380MWh, muiden kuntalaisten energiasäästötoimenpiteiden lisäksi.

Yhtiön tuleva kehitys

Yhtiö jatkaa strategian mukaisesti optimoinnin ja kehityksen kanssa kuin myös Kalajoen Lämpö Oy:n 50-vuotispäivää suunnitellen. Optimointihankkeella haetaan oman tuotannon ja tukkulämmön oston optimointia ja verkostohäviöiden vähentämistä, jolla tuetaan vakaata ja edullista asumista ja yrittämistä Kalajoen alueella. Investointipuolella on suunnittelussa isompia kokonaisuuksia lämmöntuotannon ja jakelun kasvattamiseksi.

Talouden tunnusluvut	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto t€	2 849	2 653	2 929	3 025
Liikevoitto t€	250	95	2	-48
Tilikauden voitto/tappio t€	202	81	2	6
Taseen loppusumma t€	5 845	5 846	4 800	5 891
Omavaraisuusaste %	28	36	35	36
Lainakanta t€	622	505	388	388
Investoinnit t€	571	334	300	483

17.2. Kalajoen Kuitu Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Vuoden aikana kilpailutettiin operaattoripalvelut tulevalle sopimuskaudelle. Yhtiön liittymämäärä kasvoi 130 kappaleen verran, kun vuoden aikana rakennettiin 113 uutta liittymää. Lisäksi jo rakennettuun verkkoon liitettiin 17 asiakasta. Kansainvälinen tilanne vaikutti edelleen materiaalien ja palveluiden hinnoissa, mitkä vaikuttivat toiminnan kuluihin.

Yhtiön tuleva kehitys

Yhtiö jatkaa kehittämistä tilaajamäärän kasvattamiseksi, toiminnan tehostamiseksi ja kannattavuuden parantamiseksi 2021 vuonna tehdyn strategian ja kasvutavoitteiden saavuttamiseksi.

Talouden tunnusluvut	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto t€	759	811	831	839
Liikevoitto t€	89	201	240	219
Tilikauden voitto/tappio t€	-42	4	-20	-19
Taseen loppusumma t€	4 628	4 860	5 000	4 998
Omavaraisuusaste %	-4	-4	3	-4
Lainakanta t€	4 400	4 413	4 553	4 413
Investoinnit t€ netto	510	424	200	182

17.3. Koy Kalajoen Vuokra-asunnot

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Yhtiön hallinto uudelleen organisoitui 2023. Kaupungin tekninen toimi hoitaa palvelusopimuksen mukaisesti yhtiön hallinnon, vuokrauksen sekä kiinteistöihin ja rakennuttamiseen liittyvät palvelut. Yhtiöllä ei ole omia työntekijöitä toimitusjohtajan lisäksi.

Yhtiö purki tilikauden aikana Himangan Leipämäentiellä sijaitsevan kolmen rivitalon kokonaisuuden. Yhtiön käyttöasteet ovat korkealla tasolla. Siitä huolimatta yhtiön tilikauden tulos kääntyi negatiiviseksi nousseiden korkokustannusten ja käytöstä poistettujen asuinkohteiden alaskirjausten myötä.

Vuokra-asuntojen tarve Kalajoella on edelleen pysynyt korkealla ja yhtiö aloitti uudiskohteen suunnittelun tilikauden aikana. Vuokra-asuntojen kysyntään on vastattu myös ostamalla kaksi asuntoa keväällä 2024 valmistuvasta Asunto Oy Marinanportin Kapteenista.

Yhtiön tuleva kehitys

Keväällä 2024 aikana aloitetaan uuden kerrostalon (n. 1 200 kem²) rakentaminen Kalajoen keskustaan Rahatielle. Urakoitsijaksi on kilpailutuksen perusteella valittu työyhteisöliittymä KR&RH (Kalajoen Rakennus Oy ja Rakennushollari Oy). Kerrostalototeutus vaatii rahoitusta, jonka emokaupunki on päättänyt antolainottaa. Rakennusvaihe tuo painetta yhtiön talouteen korkomenojen verran vuoden ajan ennen kuin kohteen vuokraus alkaa kesällä 2025.

Yhtiö purkaa Himangan Peltotiellä sijaitsevan kahden rivitalon kokonaisuuden. Purkamiseen haetaan purkuavustusta. Rivitalot ovat käyttöikänsä päässä eikä niitä enää kannata peruskorjata.

Talouden tunnusluvut	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto t€	1 640	1 787	1 790	1 856
Liikevoitto t€	166	175	200	196
Tilikauden voitto/tappio t€	33	61	16	-18
Taseen loppusumma t€	9 877	9 581	10 550	8 990
Omavaraisuusaste %	4	4	4	4
Lainakanta t€	9 995	9 521	10 072	8 247
Investoinnit t€	25	13	1 010	31

17.4. Kalajoen Hiekkasärkät Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Vuonna 2023 kirjattiin kasvua Kalajoen matkailukeskuksen vuodepaikoissa +8% ja majoitusmyynnissä +11%. Saapumiset kasvoivat +4%, mutta koska työperäinen matkustus väheni, niin keskimääräinen viipymä lyheni ja näiden seurauksena kokonaisyöpymiset laskivat aavistuksen (-2%). Rekisteröidyissä yöpymisissä kirjattiin -2% muutos, mutta rekisteröimättömissä yöpymisissä +22% kasvu. Viime vuosina Kalajoen matkailukeskukseen on syntynyt uutta majoituskapasiteettia paljon ja suhteellisen lyhyessä ajassa. Suomen yleinen suhdanteen alavireisyys sekä kustannus- ja korkopaineet ovat vaikuttaneet jonkin verran kotimaan ostovoimaan matkailukysynnässä. Todennäköisesti markkinaa ei myöskään olla vielä riittävästi tavoitettu uuden tarjonnan osalta. Mm. näistä syistä majoituksen käyttöasteet jäivät edellistä vuotta alemmalle tasolle.

Kokonaisuutena kesäsesonki 2023 toteutui kuitenkin kohtuullisesti, vaikka kesän alkupuolta haastoi myös sateisuus. Tämä sääherkkyys korostaakin ympärivuotisten palveluiden kehittämisen merkitystä. Ruotsalaisten, norjalaisten ja saksalaisten yöpymiset kasvoivat lähinnä vapaa-ajan matkustuksen myötä, mutta työperäisen matkustuksen vähenemisen seurauksena kansainväliset yöpymiset jäivät kokonaisuutena vähäisiksi. Kansainvälisen vapaa-ajan matkailun vauhdittamiseksi yhtiön johdolla onkin käynnistetty kuluvan vuoden alusta Visit Arctic Coast markkinointiyhteistyö, joka kohdistuu ensivaiheessa Euroopan markkinoille. Tämä on saanut hyvän vastaanoton kansainvälisten matkanjärjestäjien keskuudessa.

Kalajoen matkailukeskuksessa saavutettiin erinomainen tulos Net Promoter Score (NPS) mittaustuloksessa, asiakkaiden suositteluhaluus on korkea. Tämä kertoo, että matkailukeskuksen monipuolisessa tarjonnassa ja asiakaskokemuksessa on onnistuttu hyvin.

Yhtiön omassa liiketoiminnassa keskeisenä painopisteenä on ollut kylpyläliiketoiminnan uudelleen käynnistäminen välttämättömästä korjausremontista johtuneen pitkän sulkuajan jälkeen. Kylpylän markkinointi onnistui, kävijämäärät kasvoivat ja kylpyläliiketoiminnan kassavirta palautui hyvälle tasolle. Marinan alueen kehittämisessä painopiste on ollut yhteistyössä Kalajoen kaupungin kanssa vierasvenesataman toteuttamiseen liittyvissä asioissa ja palveluliiketoiminnan edistämisessä. Lisäksi

yhtiö on ohjannut kaupungin Kalajoki Marina DMC- ja BCR– kansainvälistymishankkeita. Niiden osalta asiat etenivät suunnitellusti, aikataulussa ja hyvin tuloksin.

Hiekkasärkkien ydinalueen kehittämisessä saatiin työhön mukaan korkeatasoinen arkkitehti ja vuoden lopulla julkaistiinkin vaikuttava ydinalueen kehittämissuunnitelma, joka saavutti hyvän medianäkyvyyden.

Yhtiön tuleva kehitys

Yhtiöllä ja matkailuyrityksillä on vahva luottamus Kalajoen vetovoimaan ja alue tekee parhaansa saavuttaakseen kuluvaan vuoteen tavoitteet. Toimintaympäristö on kuitenkin haasteellinen suhdannetilanteen johdosta.

Suomen talouden taantuma ja yleinen epävarmuuden tunnelma heijastuu kotimaiseen matkailukysyntään, ja alkuvuoden matkailijamäärät eivät ole kehittyneet tavoitteiden mukaisesti. On yhä tärkeämpää, että matkailualue tavoittelee kansainvälistä markkinaa tasatakseen sesonki- ja suhdannevaihteluita. Toimenpiteet tunnettuuden edistämiseksi ja kysynnän herättämiseksi Euroopasta ovat käynnissä.

Kokonaisuutena ja pidemmällä aikajänteellä tarkastellen Kalajoen matkailukeskus ja sen tunnettuus markkinoilla ovat kehittyneet hyvin. Isossa kuvassa tämän positiivisen kehityksen arvioidaan jatkuvan. Kylpyläkiinteistössä toteutettiin alkuvuodesta 2024 vuosihuolto sekä uimahallin että kylpylän puolelle. Hiihtolomakaudelle kylpyläkysyntä on selvästi piristynyt. Kylpyläliiketoimintaan haasteita luovat kustannuspaineet sekä iäkäs kylpyläkiinteistö.

Suhdannetilanteella arvioidaan olevan tilapäistä vaikutusta uusien investointien ajoittumiseen, mutta pitkällä tähtäimellä matkailukeskuksen myönteisen kehityksen arvioidaan jatkuvan. Yhtiön matkailua palvelevien liikehuoneiston vuokrausaste on vielä hyvä, mutta vuokrausliiketoimintaan on odotettavissa toimijatarpeista johtuvia muutoksia viimeistään vuoden 2024 loppupuolella. Muutosten arvioidaan vaikuttavan heikentävästi yhtiön tulokseen, kunnes on löydetty uusi liiketaloudellisesti kannattava konsepti.

Inflaatio on jo hidastunut, ja kun korkojen odotettu lasku vahvistuu, niin kulutuksen ja investointien arvioidaan piristyvän. Todennäköisesti tämä tapahtuu vasta vuoden 2025 aikana. Kalajoen kesämatkailulla on kuitenkin pitkät perinteet ja vahva asema kotimaan lomailussa, joten kesäsesongin 2024 arvioidaan saavuttavan vähintään edellisen vuoden taso.

Talouden tunnusluvut	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto t€	504	306	600	780
Liikevoitto t€	-80	-175	-83	27
Tilikauden voitto/tappio t€	-80	-175	-86	31
Taseen loppusumma t€	977	842	827	853
Omavaraisuusaste %	85	79	85	81
Lainakanta t€	0	16	0	0
Investoinnit t€	8	1	10	4

17.5. Kalajoen Satama Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Kulunut vuosi oli yleisesti Suomen satamissa maltillinen ja niin myös Kalajoella. Satamassa kävi kuukausitasolla n. 9 laivaa. Kaiken kaikkiaan laivoja kävi 99 kpl, joka oli vähemmän kuin edellisellä vuonna, vaikkakin aluskoko kasvoi entisestään. Tämä tarkoittaa, että yksittäinen alus kuljetti enemmän tonneja kuin edellisellä vuonna. Kokonaisliikennemäärä oli n. 360kt. Repolan hallin täyttöaste oli 100%.

Noudatimme säästöohjelmaamme, mutta pakolliset kunnossapitotyöt sekä energian hinnan nousut sekä lumisen talvi aiheuttivat suunnittelemattomia kuluja.

Loppuvuodesta teimme merkittävän päätöksen investoinnista tulevaisuuteen satamanosturin muodossa. Tällä investoinnilla pyrimme parantamaan Kalajoen sataman kilpailukykyä tulevaisuudessa ja turvaamaan operaattoreille paremmat toimintaedellytykset.

Satamana on toimittu aktiivisesti Suomen satamaliitossa ja Perämeren satamien neuvottelukunnassa. Olemme olleet mukana vaikuttamassa satamille tärkeistä runkoverkoista ja pääväylistä. Toimimme aktiivisesti myös Sahateollisuusliiton kokoontumisissa sekä logistiikka-alan toimijoiden kanssa edellisten vuosien mukaisesti. Osallistuimme yhdessä operaattoreiden kanssa pitkin vuotta alan tapahtumiin mm. Tuulivoimayhdistyksen tapahtumaan Oulussa sekä Väyläviraston Väylä-24 -tapahtumaan.

Yhtiön tuleva kehitys

Panostamme yhdessä operaattoreidemme kanssa uusiasiakashankintaan ja tietenkin vanhojen asiakassuhteiden ylläpitoon. Uusien toimijoiden hankkiminen sataman sekä yrityspuiston alueelle on yksi sataman kärkitavoitteista. Vientiliikenteen kehittäminen on yksi merkittävimmistä painopistealueista yhdessä operaattoreiden kanssa. Vuoden 2024 aikana on tarkoitus parantaa mahdollisuuksia uusien avauksien suhteen niin vientiin kuin tuontiinkin. Toteutetaan tehokkaasti viime vuonna valmistunutta uutta strategiaa käytäntöön, jossa liikenteen kasvu, liikevaihdon kasvattaminen sekä operaattoriyhteistyö näyttelevät merkittävää osaa.

Repolan alueen vuokrausaste on 100% ja tämän lisäksi kiinnostus on kasvanut konepajatoimijoiden

osalta lisätilaa kohtaan. Yhtiö arvioi halli-investointimahdollisuuksia yhdessä kaupungin elinkeinopalvelujen kanssa. Panostamme myös matkustajaliikenteen avaamiseen ja tuleamme tekemään asiassa tiivistä yhteistyötä alueellisesti matkailun intressit huomioiden.

Talouden tunnusluvut	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto t€	2 007	2 657	2 333	2 143
Liikevoitto t€	-142	361	325	155
Tilikauden voitto/tappio t€	-244	206	168	15
Taseen loppusumma t€	12 298	12 014	12 100	11 643
Omavaraisuusaste %	62	65	65	67
Lainakanta t€	4 292	3 952	3 265	3 572
Investoinnit t€	59	105	200	28

18 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Allekirjoitukset

Kalajoella 25. päivänä maaliskuuta 2024

KALAJOEN KAUPUNGINHALLITUS

Eija Pahkala

Hanna Saari

Sirkka Alho

Hihnala Seppo

Raili Myllylä

Markku Myllymäki

Kalle Mäkelä

Mari Niemelä

Antti Nikula

Jukka Puoskari

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kalajoella toukokuun . päivänä 2024

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Tiina Mikkonen-Brännkärr
JHT/KHT

19 LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo kirjanpito kirjjoista ja niiden säilytysajoista

Kirjanpito kirjjo	Säilytysaika	
Tililuettelot	paperituloste	pysyvästi
Päiväkirja	sähköinen säilytys	10 vuotta
Pääkirja	sähköinen säilytys	10 vuotta
Talousarvion toteutuminen	paperituloste	pysyvästi
Myyntireskontra	sähköinen säilytys	10 vuotta
Ostoreskontra	sähköinen säilytys	10 vuotta
Tasekirja	paperituloste	10 vuotta
Tase-erittelyt	sähköinen säilytys	10 vuotta

Paperitulosteiden säilytyspaikka on kaupungin taloushallinnon käsiarkistossa ja kaupungin keskusarkistossa. Sähköinen säilytys on kaupungin tietohallintopalveluiden konesalissa.

Tositelajit

001 Muistiot	627 Hammashoito WinHIT laskutus
002 Sähköiset muistiotositteet	630 Asumispalvelulaskutus
006 Jaksotukset	632 Monitoimikeskus Maakari/Kuunari
007 Vyörytykset	633 Kotihoitolaskutus
008 Oikaisut tilinavaussaldoihin	634 Sosiaalipalv. vuokra-asuntolaskutus
009 Käyttöomaisuusviennit	635 Varhaiskasvatuslaskutus
010 Tiliotetositteet	636 Kehitysvammahuollonvuokralaskutus
020 Myyntireskontra suoritukset	639 Ympäristöterveydenhuollon laskutus
040 Ostoreskontra suoritukset	641 Koulutoimiston laskutus
305 Matkalaskut	642 Kansalaisopiston laskutus
310 Palkat	644 Vapaa-aika Hellewi-laskutus
470 Ostolaskut	648 Maa-ainesluvan valvontamaksulaskutus
490 Sosiaalityö	649 Ympäristövalvontamaksut
601 Yleishallinnon laskutus	652 Venepaikkalaskutus
602 Teollisuus- ja liiketilavuokralaskutus	654 Jäähallilaskutus
603 Maa-aluevuokralaskutus	655 Teknisen toimiston laskutus
604 Antolainalaskutus	658 Rakennus- ja ympäristövalvonnan laskutus
605 Lomituspalvelulaskutus	659 Asuntojen vuokralaskutus
606 Antolainalaskutus	660 Ruokapalvelulaskutus
607 Turkistarhauksen lomituslaskutus	663 Timmi tilanvarauslaskutus
621 Hammashoitolaskutus	664 Monitoimikeskuslaskutus
622 Vuodeosastolaskutus	751 Sisäiset tilanvarauslaskutus
623 Terveyskeskuslaskutus	790 Sisäiset kustannuslaskenta
624 Kuntoutuslaskutus	795 Lippu.fi
625 Perusturvan laskutus	
626 Terveyspalvelulaskutus	